REPAGULUM CANONICUM ADVERSUS NIMIAM EXEMPTIONUM...

Zeger Bernard : van Espen

Digitized by Google

~~26~~
~~a~~
~~54~~
13-20,6,69

Digitized by Google

REPAGULUM
CANONICUM

ADVERSUS

Nimiam Exemptionum à Iuriſdictione Epiſcoporum extenſionem

CUI

Præmittitur brevis diſcuſſio hujus Propoſitionis: *Quocumque Titulo quis Beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, Simoniam jure naturali prohibitam incurrit. Hoc temporale ſi* PENSIONEM *voces,* IN VOCE, *non in re diſtinctio erit.*

AUCTORE
ZEGERO BERNARDO VAN ESPEN
Presbytero, J.U.D. & SS. Canonum Prof.
in Academia Lovanienſi.

LOVANII,
Apud ÆGIDIUM DENIQUE.
M. DC. LXXXVIII.
Cum Approbatione.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
Digitized by Google

Digitized by Google

PRÆFATIO
HISTORICO-APOLOGETICA.

C*Vm 24. Decembris nuper elapſi diſtributæ eſſent Theſes* de Simonia, 29. *ejuſdem me Præſide propugnandæ, intellexi aliqua in Theſibus illis à nonnullis Academicis redargui; quin & die immediatè præcedente diem Diſputationibus præſtitutam, indicatum mihi fuit, finalia verba Concluſionis ſecundæ etiam ipſis Confratribus meis I. V. Doctoribus ita videri expreſſa, quaſi per illa negaretur Pontifici & Epiſcopis omnis planè conſtituendæ Penſionis authoritas: ea propter eoſdem I. V. Doctores deſiderare, ut ante Diſputationum inchoationem aliquam verborum illorum explanationem præmitterem, quâ mentem meam ſuper verbis illis clariùs exponerem His intellectis, tametſi nullatenus crederem verba illa ſenſum illum præ ſe ferre, ſtatui tamen, potius verba illa delere, quàm dimi-*

Digitized by Google

nuta per me. Pontificiæ aut Epiſcopalis poteſtatis vel umbram permittere; præſertim cùm verba illa per modum cujuſdam conſequentis ex præcedentibus Concluſionis verbis ſolum modò eſſent adjecta; nullumq́ per hanc expunctionem veritati præjudicium generandum crederem, eo quòd mentem meam in materia Penſionum abundè expreſsiſſem in Libello de Simonia circa Beneficia.

Nullo proinde inſtigante aut monente, finalia verba Concluſionis ſecundæ occultanda cenſui, non quod aliquid falſi aut ſuperiorum authoritati contrarium verbis illis expreſſum crederem, ſed ut umbraticæ illi quorumdam opinioni occurrerem; omnemq́ offenſionis lapidem amoverem.

Idipſum ſignificavit Strictum Iuris Collegium in litteris ſuis ad Illuſtriſsimum D. Internuntium, quibus prædictas Theſes unà cum enarratione rei geſtæ tranſmiſit; quarum litterarum hæc erat concluſio: Hæc eò ſcribimus, ut ſi quæ fortè Theſis ante dictam correctionem ad manus Veſtras devenerit; conſtare Illuſtriſſimæ Veſtræ gratiæ poſſit, quam promptè & Præſes, & Facultates noſtræ occurrere voluerint illis, quæ vel in SPECIEM ſupradictas authori-

thoritates (*Pontificiam & Epiſcopalem*) lædere poſſe viderentur. *Ad hæc Illuſtriſſimus D. Internuntius per litteras Stricto Collegio de ſua in S. Sedem obſervantiâ gratias egit. Cùmq; eidem Illuſtriſſimo 20. Ianuarii per occaſionem me adeſſe contigit, & ſermo de his Theſibus incidiſſet, dixi me non credere verba finalia Concluſionis ſecundæ aliquam Pontificiæ authoritatis præferre diminutionem: mox reſpondit, ſe quoque non videre, quid in illis Sedem Apoſtolicam offendere potuiſſet,* Neque enim, *inquiebat*, verbis illis Pontifici negatur poteſtas juſta de cauſa conſtituendi penſiones. *Cùmq; repoſuiſſem quod licet id quoque mihi certò haberem perſuaſum, voluiſſem tamen ob quorumdam, licet parum fundatam, ſuſpicionem, verba illa delere, ut ſic læſæ Pontificiæ authoritatis etiam umbram à me amolirer: ſummas mihi pro mea in Sedem Apoſtolicam obſervantia gratias egit. ſicq; ſcœna de Theſibus illis peracta fuit: & nihil amplius auditum, quouſque Eximius quidam in Theſibus ſuis ſcœnam illam renovare cæpit.*

Cumq; nihil in occulto in ſcœna illa à me actum ſciam; ipſe tamen Eximius dicere audet: Facta tüa particularia quæ hanc

hanc ſcœnam ſunt concomitata ſileo, quia noſter ordo amoris nequidem OCCULTA propalat vitia ut proximus diffametur.

Bene habet, Eximie Pater: Veſter ordo amoris occulta non propalat vitia ut proximus diffametur, & interim proximum in ſuſpicionem vitiorum occultorum adducere; imo tamquam infectum vitiis occultis infamare permittit.

Hunc profectò rectè SUUM *dixit amoris ordinem, non Auguſtini: qui ſi occulta vitia etiam vera propalare vetat; quantò magis prohibet confingere non facta? Niſi fortè detractor habendus non ſit, qui de eximia Veſtra Paternitate diceret palam:* Facta ejus particularia ſileo, quia noſter amoris ordo nequidem occulta propalat vitia &c.

Quid enim aliud hæc inſinuant, quam ſi quis apertè diceret: Facta habet particularia digna redargui; *ſed ea ſingulatim à me dici prohibet amoris ordo. Præterea, ſi occulta ſileres; quid ſilendum magis occultandumq; oportuit, quàm quod ipſemet, ne palam fieret, occultatum fuiſſe à me agnoſcis: quod etſi reprehenſione digniſſimum fuiſſet (contrarium ex ipſo* D. Internuntio *jam audivivimus, & infra amplius patebit)*

bit) non plus, in Auguſtiniano amoris ordine mihi objici jam poterat, quàm ipſimet Auguſtino ſua qualibet doctrina retractata. Propitius ſit mihi Deus ab hujuſmodi Cenſoribus ſi quid aliquando in libris aut dictatis publicis exciderit imprudentius; quando etiam privata mea, & occultata, ſcrutantur in lucernis.

Verum amplius obſtupui, mecumq; obſtupuit Academia ad hæc Eximii Patris verba: Quid tibi tandem perſuadebunt homines ANTI-PAPALES, ut per te faciant quod ipſi faeere erubeſcunt. *Hîc ut homines anti-Papales proſcindi, quos immediatè antè* ſeleƈtiſſimos commenſales meos *dixerat, circumſtantiæ atque verborum expreſſio dubitare vix ſinebant.*

Proinde verba illa præferebant, duos è præcipnis hujus Academiæ Viris & Magiſtris, tamquam homines anti-Papales, *ſeu adverſarios Papæ palam traduci; ipſiſq; affingi per Eximium hujus Academiæ Magiſtrum, quod ne unus quidem ex tota illa adverſariorum phalange, quæ tot annis Viros illos, præſertim apud S. Apoſtolicam, odioſos reddere ſtuduit, umquam attentare præſumpſit. Quis ad hæc non obſtupeſcat? Sed erro forſan in verbis tuis: Non iſtos,*

inquies, ſed alios mente intelligo homines anti-Papales: *ita quidem primariis quibuſdam Academiæ Viris te profeſſum fuiſſe intelligo.*

Sanè ut vera ſit tua hæc, Eximie Pater, privata profeſſio, num tuus ordo amoris permittit, ſic verba adornare; ut in viros innocentiſſimos atque ſelectiſſimos *calumniæ atrociſſimæ conjectæ videantur?*

Dicis, Eximie Pater, Præpoſiti noſtri numquam permittunt corrodere claves S. Petri: *Vtinam! ſed utinam aliquando vigilantes illi Præpoſiti evigilent, ut cohibeant vafrum illum ſcribendi modum, quo adornatis verborum ambagibus & involucris, Virorum ſpectatiſſimorum fama & doctrina impunè corroditur & laceratur.*

Huic Præfationi apologeticæ conſultum duxi adjicere brevem diſcuſſionem propoſitionis ex Theſibus meis de Simonia deſumptæ: Quocumque titulo ſive collationis, ſive permutationis, ſive reſignationis quis Beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, Simoniam jure naturali prohibitam incurrit. Hoc temporale, ſi penſionem voces, in voce non in re diſtinctio erit.

Què

Quò vero æquiùs judicet Lector de hac propoſitione, neque obtingat, quod fieri adſolet, ut de parte avulſa aut truncata aliter, quam ſi de ea judicetur ut toti ſuo adhærente, viſum fuit diſputationem integram, cui præfata propoſitio inſeritur, hiſce ſubjicere.

Haſce denique & Præfationem apologeticam & præfate Propoſitionis diſcuſſionem unà præmittendas cenſui, ut notam anti-Papalis *inique mihi impactam à me & ſcriptis meis amolirer. Quod vel maximè hîc neceſſarium, cum in eo verſaturus ſim argumento, ſcilicet Exemptionem,* Canonicum *illis objiciens* Repagulum; *unde, ſi ex ullo, ſuſpicio mihi naſcitur fore, ut prædictâ imminutæ authoritatis Pontificiæ notâ ſcriptum meum adſpergatur.*

DIS.

Digitized by Google

DISPUTATIO
DE SIMONIA.
Conclusio Prima.

MAteria Simoniæ ſunt res ſpirituales, aut ſpiritualibus annexæ. Prioris generis ſunt v. g. ſacramenta, divina officia, clavium poteſtas, aliaque ſimilia. Pro horum adminiſtratione temporale exigere, procul dubio Simoniacum eſt. Quapropter Synodus Tridentina decernens, diſpenſationes *gratis* dandas eſſe nullum jus novum induxit; ſed jus naturale, cui etiam Summus Pontifex ſubjicitur, declaravit. Conſequens etiam eſt, Canonicos, alioſque Eccleſiæ Miniſtros divina officia intuitu rerum temporalium perſolventes, ab omni affectu Simoniaco non eſſe immunes: & hinc ulterius conſectaneum eſſe facilè oſtendemus, Canonicos frequentantes officia, quibus diſtributiones quotidianæ ſunt annexæ, neglectis illis,

quæ

Digitized by Google

uæ hujuſmodi diſtributionibus carent, non eſſe ab omni Simoniaco affectu alienos.

SECUNDA.

Res temporales ſpiritualibus annexæ materiam conſtituunt Simoniæ, quia rebus illis temporalibus venditis, etiam ſpirituales, quibus annectuntur, venditæ cenſentur: quare qui præbendam ſive jus percipiendi fructus Canonicatui, alterive beneficio Eccleſiaſtico annexum vendit aut emit, ipſum Canonicatum vendere aut emere cenſetur: unde quocumque titulo ſive collationis, ſive permutationis, ſive reſignationis, quis beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit. Hoc temporale, ſi *penſionem* voces; in voce, non in re diſtinctio erit.

TERTIA.

Nec tantùm beneficii Eccleſiaſtici collatio, ſed etiam admiſſio ad ejus poſ-

poſſeſſionem materiam conſtituit Simoniæ. Hinc Concilium Lateranenſe III. in *cap.* 9. ẍ *h. t. Horribile nimis eſt*, inquit, *qnod in quibuſdam Eccleſiis locum venalitas perhibetur habere: ita ut pro Epiſcopis, vel Abbatibus, ſeu quibuſdam perſonis Eccleſiaſticis ponendis in ſede, ſeu introducendis Presbyteris in Eccleſiam, aliquid exigatur.* Et Innocentius III. in *cap.* 26. ẍ *h. t.* reſcribit Epiſcopo Cantuarienſi, ut *pravam* conſuetudinem, per quam pro *inveſtitura,* Archidiaconi & minores Decani certam pecuniæ quantitatem ſibi dari vel ſolvi poſtulant, ſtudeat abolere. Similiter conſuetudinem exigendi à novo Canonico convivium confratribus exhibendum, priuſquam ad integram fructuum perceptionem admittatur, reprobat Greg. IX. in *cap.* 42. ẍ *h. t.* Et Honor. II. cum intellexiſſet *in Leodienſi Eccleſia conſuetudinis eſſe, ut ſi quis Canonicus fieri voluerit, oportet eum Præpoſito & Decano determinatam pecuniam exhibere; & hoc de inveſtituris Eccleſiarum & Altarium Archidiaconos & Diaconos facere intellexiſſet;* ſcribens Alexand. Epiſcopo & Clero Leodienſi,

hanc

hanc conſuetudinem tanquam *dete-ſtabilem*, & Simoniacam reprobavit: præcipiendoque mandavit, *quatenus tam prava conſuetudo de cætero apud illos nullatenus conſervetur, ſed modis omnibus annihiletur*. Habetur hæc Epiſtola *tom.* 12. Specilegii Dachetii *pag.* 158. Quibus conſonat Synodus Tridentina *Seſſ.* 24. *cap.* 14. *de reform.* Ex his concludimus, non eſſe probandam conſuetudinem hodiernam, quâ quidam Archidiaconi, Decani & Canonici in admiſſione ad poſſeſſionem, certam ſummam pecuniæ in ſuum privatum commodum ab admittendis ad poſſeſſionem exigunt.

QUARTA.

Munus, cujus interventione ſimonia committitur, aliud eſt *à manu*, aliud *à lingua*, & aliud *ab obſequio*, *Can.* 8. *cauſ.* 1. *q.* 1. Ratione muneris *à manu* Simoniacus eſt, qui pro obtinenda remiſſione debiti ſive contracti, ſive contrahendi, confert aut procurat alicui beneficium. Item Canonici & Abbates, qui Paſtoratum conferunt alicui eâ conditione

ex-

expreſsâ vel tacitâ, quòd minori portione decimarum erit contentus, aut augmentum *competentiæ* non exiget. Item, qui ad terminandam litem ſic tranſigunt, ut unus beneficium pacificè poſſideat, alter verò nullas expenſas litis exſolvat. Munere *à lingua* toties incurritur Simonia, quoties ad preces alterius confertur beneficium eo fine, ut per hanc collationem favor rogantis in utilitatem privatam habeatur: v. g. ut eo mediante ad officium aliquod aut beneficium perveniatur. Munere *ab obſequio* incurrunt ſimoniam, qui obſequium ſive temporale, ſive ſpirituale exhibent Patronis aut Collatoribus nullo aut minore ſalario, ſpe conſequendi beneficium in compenſationem exhibiti obſequii.

QUINTA.

Qui mediante temporali ſpirituale conſequitur ſimoniacus eſt, ſive id detur per modum *pretii*, ſive *motivi*, uti per proſcriptionem Propoſitionis 45. & 46. inter 65. declaravit SS. D. N. Innocentius XI.

Nihil

Digitized by Google

Nihil quoq. interest, num temporale detur collatori, an alteri modo detur, ut illud ad beneficium perveniatur. Hinc Simoniaci sunt, qui mediante aliquo munere venantur amicitiam vel favorem illius, quem sciunt auctoritate apud collatorem valere; licet id etiam in causam piam daretur aut promitteretur. V.g. in extractionem, aut ornatum alicuius ecclesiæ, vel usum religiosorum: si modo detur, ut eo mediante gratiam illius comunitatis ineat, sicq. media ad dignitatem ecclesiasticam, sibi viam pandat. Siquidem huiusmodi muneris interventione promotio ad beneficium inficitur labe Simoniæ. Ideoque quoque qui huiusmodi seu directa, seu indirecta alicuius muneris promissione ad officia Reipublicæ ascendunt, et iuxta usitatam iuramenti formulam iurant, quod pro officio assequendo, nec pecuniam, nec quicquam aliud obtulerint, promiserint, aut dederint, aut offerri, aut promitti fecerint, nec dabunt cuicumque tandem nec directe, nec indirecte aut alio quocumque modo à periurio exempti non sunt.

Impertinens

(Facultaſ Pariſienſiſ, ut induceret Prælatoſ ecclesiæ ad abusum inveteratum tollendum scripsit. Nolite subdolaſ hominum voceſ audire sic dicentium. Prædecessoreſ nostri, qui erant notabileſ viri reputati istud permiserunt, sufficit nobis vivere ut ipsi: procul dubio istud argumentum diabolicum est, et infernalis hæc persuasio: Vos illorum exitum ignoratis, an bonuſ, an maluſ fuerit: Utinam hoc monitum attendant, qui hodie subdolis illiſ hominum vocibuſ nimium auscultant.

PARS PRIMA.

Diſcutitur prima Propoſitio:

Quôcumque titulô ſive collationis, ſive permutationis, ſive reſignationis, quis Beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, Simoniam jure naturali prohibitam incurrit. Hoc temporale ſi PENSIONEM *voces, in voce, non in re diſtinctio erit.*

§. 1.

Expenditur primum membrum ſuperioris Propoſitionis.

DIſcutiendæ poſitionis ex Concluſione ſecunda Theſium mearum deſumptæ duo ſtatuenda membra: quorum primum, hoc paragrapho breviter probandum, his verbis expreſſum erat.

Quôcumque titulô ſive collationis, ſive permutationis, ſive reſignationis quis Beneficium Eccleſiaſticum MEDIANTE TEM-

PORALI *aſſequatur*, *ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit.*

Hæc poſitio, in quantum hîc ſimoniam *jure naturali* prohibitam aſſerit, difficultatem haud patitur; communique Canoniſtarum ac Theologorum calculo comprobatur.

Certum quippe ac indubitatum eſt, juxta modernam Eccleſiæ diſciplinam, jus percipiendi proventus Eccleſiaſticos titulis Eccleſiaſticis *conſequenter*, ut aiunt, eſſe annexum: ac proinde jus ad proventus ſeu præbendam temporalem, mediante temporali obtineri non poſſe, nî unà mediante temporali obtineatur titulus Eccleſiaſticus. Quod jam pridem notavit Doctor Angelicus dicens: *Rebus iſtis, quæ ſpiritualibus* CONSEQUENTER *ſunt annexa, venditis, intelliguntur etiam ſpiritualia venditioni ſubjici.* Rationem reddit Paſchalis II. *Quiſquis*, inquiens, *horum alterum vendit, ſine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit.*

Eapropter B. Petrus Damiani quoſdam Capellanos Ducis Gothofredi ſuo tempore exagitare non dubitavit

bitavit tamquam *hæreticos, ſatanæ prædicatores & Apoſtolos Anti-Chriſti*, eò quod pertinaciter dogmatizarent, proventus Epiſcopatûs mediante temporali abſque emptione ipſius Epiſcopatûs comparari poſſe: *Venalia ſiquidem ſunt*, inquiebant, *unde ſint divites*, (Epiſcopi) *gratis accipiunt, unde fiant Sacerdotes.*

O novum ſchiſmaticorum genus, exclamat Damiani, *& os ſacrilegum æterni ſilentii cenſurâ damnandum!* Poſt hæc Alexandrum II. urget, ut tamquam *novus Ioſue evaginato Canonici mucronis gladio proſternat iſtos Amalecitas, tollatq; è tartareæ amaritudinis aconitu, ne ferale illud venenum faucibus influat parvulorum.* Hujus ſuæ cenſuræ fundamentum conſonum rationi ex S. Thoma jam adductæ ſubjicit: *Cùm aliquid ſub venalitate ſuſcipitur, & illud proculdubio comparatur, quod ex neceſſitate ſubſequitur. Ad hoc enim Paſtoralis Eccleſia cuique committitur, ut ad ejus regimen obtinendum conſecratione firmetur. Et ad hoc ſine dubio collata pecunia commercium ſpectat, ad quod is, qui promovendus eſt, aſpirat.*

Conſilia ac rationes P. Damiani probans Alexander II. tamquam alter

Joſue novos illos Simonis diſcipulos Petri gladio percuſſit, ut idem Damiani teſtatur.

Impudentiſſimum proinde prætextum deteſtamur eorum, verbis loquor Concilii Remenſis, *qui de ſolo proventu reꝗ temporaria Canonicatûs ſe paciſci dicunt, cum ea ſpirituali tam arctò ſit annexa vinculo, ut non magis ab ea divelli queat, quam in homine, vivo manente, corpus à ſua animâ.*

Deteſtandum hunc prætextum pluribus inſequi ſuperſedeo; tum quia in libello meo de Simonia circa beneficia & adminiſtrationem Sacramentorum illum fuſiùs refutavi; tum quia Eximius Theſiſta, cum quo mihi in præſenti quæſtio eſt, prætextum illum mecum deteſtatur: agnoſcitque præbendam temporalem *conſequenter* titulo Eccleſiaſtico annexam, mediante temporali citra ſimoniam jure divino prohibitam comparari non poſſe: ita enim in Theſibus 7. Septembris 1685. defenſis Concluſ. 33. loquitur: *Simonia alia eſt juris divini, humani altera, primam incurrit, qui temporale vendit ſpirituali* CONSEQUENTER annexum.

Neque referre an per modum modum

dum pretii temporale interveniat admittit Ex. P. Immediatè enim præmiſerat: *Dare temporale pro ſpirituali, tamquam* MOTIVUM *conferendi illud, ſimonia eſt.*

Inconteſtatum ergo manet primum poſitionis meæ membrum, nimirum: *Quocumque titulo quis beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit.* Idque ſive temporale per modum motivi ſive per modum pretii interveniat.

§. 2.

Oſtenditur ſecundum membrum Propoſitionis neceſſariò conſequi ex primo.

PRimo Propoſitionis membro, de quo paragrapho præcedenti actum, ſubjunxi alterum, tamquam priori evidenter incluſum, his finalibus Concluſionis verbis expreſſum: *Hoc temporale ſi* PENSIONEM *voces, in voce, non in re diſtinctio erit.*

Eximius Theſiſta licet priorem Concluſionis partem probet, conſequens tamen inde eductum, mirum! quanto clamore exagitet.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Proh Deus bone, exclamat, *ergone ſemper Lovanii aliquid novi?*

Sed amabo te Eximie Pater, quo te tuus abripit clamor? Ergone te judice aliquid novi, atque ſpernendæ novitatis fœtus, dicere illum *voce non re* eximi à ſimonia, qui reipſa beneficium mediante temporali aſſequitur, modò temporale illud callidè & aſtutè *Penſionem* dixerit?

Mirum profectò artificium! en duo ſunt, quorum uterque mediante notabili pecuniæ ſummâ ſibi ad beneficium Eccleſiaſticum aditum paravit. Alter eorum, homo ſimplex hujuſque artificii ignarus, pecuniam promiſſam nominare *penſionem* neſcivit, hic ſimoniæ *Iuris divini*, nulla humana auctoritate, etiam Pontificia purgandæ condemnatur. Alter verò nonnihil aſtutior, ſummam promiſſam *Penſionis* vocabulo cohoneſtare novit: hunc ſi ſimoniæ juris divini ſeu naturalis inſimules, eumque voce non re à priore diſtingui dixeris, exclamatur, *Proh Deus bone! ergone ſemper Lovanii aliquid novi?* Sed ego: Proh Deus bone! ergone Lovanii texuntur ac conſuuntur nova ſemper ſimonia-

niarum pallia? Ergone poſt hac ſimonia non in re ſed in verbis ſita erit? Licebitque impoſterum Eccleſiaſticis ad munia Eccleſiaſtica permutationis, reſignationis, aliove titulo *mediante temporali* impunè & citra ſimoniæ labem aſcendere, modo temporale hoc *penſionem* dicere noverint?

Verùm ulterius clamando pergit Eximius, & tamquam abſurdiſſimum ex præfata mea aſſertione infert: *Igitur qui mediante penſione aſſequitur beneficium Eccleſiaſticum, ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit?*

Bene habet, Eximie Magiſter. Patere ut verbo uno te compellem: qui mediante temporali, ſeu ſumma pecuniæ, ſive per modum pretii ſive per modum motivi beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur, nonne te judice, ſimoniam *juris divini* incurrit? Qua igitur ratione à ſimili ſimonia eximes illum, qui mediante temporali, quod *Penſionem* vocat, aſſequitur beneficium Eccleſiaſticum?

Si juri ſtuduiſti, Canoniſtarumque commentarios aliquando vel obiter pervolviſti, nonne intelligis penſionem eſſe quid temporale: quamdam

expreſsâ vel tacitâ, quòd minori portione decimarum erit contentus, aut augmentum *competentiæ* non exiget. Item, qui ad terminandam litem ſic tranſigunt, ut unus beneficium pacificè poſſideat, alter verò nullas expenſas litis exſolvat. Munere *à lingua* toties incurritur Simonia, quoties ad preces alterius confertur beneficium eo fine, ut per hanc collationem favor rogantis in utilitatem privatam habeatur: v. g. ut eo mediante ad officium aliquòd aut beneficium perveniatur. Munere *ab obſequio* incurrunt ſimoniam, qui obſequium ſive temporale, ſive ſpirituale exhibent Patronis aut Collatoribus nullo aut minore ſalario, ſpe conſequendi beneficium in compenſationem exhibiti obſequii.

QUINTA.

Qui mediante temporali ſpirituale conſequitur ſimoniacus eſt, ſive id detur per modum *pretii*, ſive *motivi*, uti per proſcriptionem Propoſitionis 45. & 46. inter 65. declaravit SS. D. N. Innocentius XI.

Nihil

Nihil quoq. interest, num temporale detur collatori an altero modo detur, ut per illud ad beneficium perveniatur. Hinc Simoniaci sunt, qui mediante aliquo munere venantur amicitiam, vel favorem illius, quem sciunt auctoritate apud collatorem valere: licet id etiam in causam piam daretur, aut promitteretur. V.g. in extructionem, aut ornatum alicuius ecclesiae, vel usui religiosorum: si modo detur, ut eo mediante gratiam illius comunitatis ineat, eaq. media ad dignitatem ecclesiasticam, sibi viam pandat. Sicut huiusmodi muneris interventione promotio ad beneficium inficitur labe Simoniae. Itaque quoque qui huiusmodi seu directa, seu indirecta huiusmodi muneris promissione ad officia Reipublicae ascendunt et iuxta usitatam iuramenti formulam iurant, quod pro officio assequendo, nec pecuniam, nec aliquid aliud obtulerint, promiserint, aut dederint, aut offerri, aut promitti fecerint, nec dabunt cuicumque tandem nec directe, nec indirecte aut alio quocumque modo à periurio exempti non sunt.

Digitized by Google

Impertinens

(Facultas Parisiensis, ut induceret Prælatos ecclesiæ ad abusum inueteratum tollendum scripsit. Nolite subdolas hominum voces audire sic dicentium. Prædecessores nostri, qui erant notabiles viri reputati istud permiserunt, sufficit nobis viuere ut ipsi: procul dubio istud argumentum diabolicum, et infernalis legis persuasio: Vos illorum exitum ignoratis, an bonus, siue malus fuerit: Utinam hoc monitum attendant qui hodie subdolis illis hominum vocibus nimium auscultant.

PARS PRIMA.

Diſcutitur prima Propoſitio:

Quôcumque titulô ſive collationis, ſive permutationis, ſive reſignationis, quis Beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, Simoniam jure naturali prohibitam incurrit. Hoc temporale ſi PENSIONEM *voces, in voce, non in re diſtinctio erit.*

§. I.

Expenditur primum membrum ſuperioris Propoſitionis.

DIſcutiendæ poſitionis ex Concluſione ſecunda Theſium mearum deſumptæ duo ſtatuenda membra: quorum primum, hoc paragrapho breviter probandum, his verbis expreſſum erat.

Quôcumque titulô ſive collationis, ſive permutationis, ſive reſignationis quis Beneficium Eccleſiaſticum MEDIANTE TEM-

PORALI *aſſequatur*, *ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit.*

Hæc poſitio, in quantum hîc ſimoniam *jure naturali* prohibitam aſſerit, difficultatem haud patitur; communique Canoniſtarum ac Theologorum calculo comprobatur.

Certum quippe ac indubitatum eſt, juxta modernam Eccleſiæ diſciplinam, jus percipiendi proventus Eccleſiaſticos titulis Eccleſiaſticis *conſequenter*, ut aiunt, eſſe annexum: ac proinde jus ad proventus ſeu præbendam temporalem, mediante temporali obtineri non poſſe, nî unà mediante temporali obtineatur titulus Eccleſiaſticus. Quod jam pridem notavit Doctor Angelicus dicens: *Rebus iſtis, quæ ſpiritualibus* CONSEQUENTER *ſunt annexa, venditis, intelliguntur etiam ſpiritualia venditioni ſubjici.* Rationem reddit Paſchalis II. *Quiſquis*, inquiens, *horum alterum vendit, ſine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit.*

Eapropter B. Petrus Damiani quoſdam Capellanos Ducis Gothofredi ſuo tempore exagitare non dubitavit

bitavit tamquam *hæreticos, ſatanæ prædicatores & Apoſtolos Anti-Chriſti*, eò quod pertinaciter dogmatizarent, proventus Epiſcopatûs mediante temporali abſque emptione ipſius Epiſcopatûs comparari poſſe: *Venalia ſiquidem ſunt*, inquiebant, *unde ſint divites*, (Epiſcopi) *gratis accipiunt, unde fiant Sacerdotes.*

O novum ſchiſmaticorum genus, exclamat Damiani, *& os ſacrilegum æterni ſilentii cenſurâ damnandum!* Poſt hæc Alexandrum II. urget, ut tamquam *novus Ioſue evaginato Canonici mucronis gladio proſternat iſtos Amalecitas, tollatq́ è tartareæ amaritudinis aconitu, ne ferale illud venenum faucibus influat parvulorum.* Hujus ſuæ cenſuræ fundamentum conſonum rationi ex S. Thoma jam adductæ ſubjicit: *Cùm aliquid ſub venalitate ſuſcipitur, & illud proculdubio comparatur, quod ex neceſſitate ſubſequitur. Ad hoc enim Paſtoralis Eccleſia cuique committitur, ut ad ejus regimen obtinendum conſecratione firmetur. Et ad hoc ſine dubio collatæ pecuniâ commercium ſpectat, ad quod is, qui promovendus eſt, aſpirat.*

Conſilia ac rationes P. Damiani probans Alexander II. tamquam alter

Joſue novos illos Simonis diſcipulos Petri gladio percuſſit, ut idem Damiani teſtatur.

Impudentiſſimum proinde prætextum deteſtamur eorum, verbis loquor Concilii Remenſis, *qui de ſolo proventu reque temporaria Canonicatûs ſe paciſci dicunt, cum ea ſpirituali tam arctó ſit annexa vinculo, ut non magis ab ea divelli queat, quam in homine, vivo manente, corpus à ſua animâ.*

Deteſtandum hunc prætextum pluribus inſequi ſuperſedeo; tum quia in libello meo de Simonia circa beneficia & adminiſtrationem Sacramentorum illum fuſiùs refutavi; tum quia Eximius Theſiſta, cum quo mihi in præſenti quæſtio eſt, prætextum illum mecum deteſtatur: agnoſcitque præbendam temporalem *conſequenter* titulo Eccleſiaſtico annexam, mediante temporali citra ſimoniam jure divino prohibitam comparari non poſſe: ita enim in Theſibus 7. Septembris 1685. defenſis Concluſ. 33. loquitur: *Simonia alia eſt juris divini, humani altera, primam incurrit, qui temporale vendit ſpirituali* CONSEQUENTER *annexum.*

Neque referre an per modum modum

dum pretii temporale interveniat admittit Ex. P. Immediatè enim præmiſerat: *Dare temporale pro ſpirituali, tamquam* MOTIVUM *conferendi illud, ſimonia eſt.*

Inconteſtatum ergo manet primum poſitionis meæ membrum, nimirum: *Quocumque titulo quis beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit.* Idque ſive temporale per modum motivi ſive per modum pretii interveniat.

§. 2.

Oſtenditur ſecundum membrum Propoſitionis neceſſariò conſequi ex primo.

PRimo Propoſitionis membro, de quo paragrapho præcedenti actum, ſubjunxi alterum, tamquam priori evidenter incluſum, his finalibus Concluſionis verbis expreſſum: *Hoc temporale ſi* PENSIONEM *voces, in voce, non in re diſtinctio erit.*

Eximius Theſiſta licet priorem Concluſionis partem probet, conſequens tamen inde eductum, mirum! quanto clamore exagitet.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Proh Deus bone, exclamat, *ergone ſemper Lovanii aliquid novi?*

Sed amabo te Eximie Pater, quo te tuus abripit clamor? Ergone te judice aliquid novi, atque ſpernendæ novitatis fœtus, dicere illum *voce non re* eximi à ſimonia, qui reipſa beneficium mediante temporali aſſequitur, modò temporale illud callidè & aſtutè *Penſionem* dixerit?

Mirum profectò artificium! en duo ſunt, quorum uterque mediante notabili pecuniæ ſummâ ſibi ad beneficium Eccleſiaſticum aditum paravit. Alter eorum, homo ſimplex hujuſque artificii ignarus, pecuniam promiſſam nominare *penſionem* neſcivit, hic ſimoniæ *Iuris divini*, nulla humana auctoritate, etiam Pontificia purgandæ condemnatur. Alter verò nonnihil aſtutior, ſummam promiſſam *Penſionis* vocabulo cohoneſtare novit: hunc ſi ſimoniæ juris divini ſeu naturalis inſimules, eumque voce non re à priore diſtingui dixeris, exclamatur, *Proh Deus bone! ergone ſemper Lovanii aliquid novi?* Sed ego: Proh Deus bone! ergone Lovanii texuntur ac conſuuntur nova ſemper ſimonia-

niarum pallia? Ergone poſt hac ſimonia non in re ſed in verbis ſita erit? Licebitque impoſterum Eccleſiaſticis ad munia Eccleſiaſtica permutationis, reſignationis, aliove titulo *mediante temporali* impunè & citra ſimoniæ labem aſcendere, modo temporale hoc *penſionem* dicere noverint?

Verùm ulterius clamando pergit Eximius, & tamquam abſurdiſſimum ex præfata mea aſſertione infert: *Igitur qui mediante penſione aſſequitur beneficium Eccleſiaſticum, ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit?*

Bene habet, Eximie Magiſter. Patere ut verbo uno te compellem: qui mediante temporali, ſeu ſumma pecuniæ, ſive per modum pretii ſive per modum motivi beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur, nonne te judice, ſimoniam *juris divini* incurrit? Qua igitur ratione à ſimili ſimonia eximes illum, qui mediante temporali, quod *Penſionem* vocat, aſſequitur beneficium Eccleſiaſticum?

Si juri ſtuduiſti, Canoniſtarumque commentarios aliquando vel obiter pervolviſti, nonne intelligis penſionem eſſe quid temporale: quamdam

Digitized by Google

nimirum quantitatem pecuniæ à reſignatario v. g. reſignanti annuè præſtandam ?

Conſequenter, nonne luce ipsâ meridianâ clarius eſt, quod qui mediante penſione, id eſt, mediante annua pecuniæ præſtatione, ejuſque addictione beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur, illum mediante temporali ad beneficium pervenire ?

Si ergo ſimoniæ juris divini reus eſt, qui mediante temporali, etiam per modum motivi beneficium Eccleſiaſticum, quocumque titulo aſſequitur, qua ſpecie, vel umbrâ diſparitatis eximemus à pari vitio, qui mediante notabilis ſummæ pecuniæ addictione ſibi ad beneficium viam parat, modò hanc ſummam dixerit *penſionem* ? Nî forſan omnia quæ in ſacris litteris & Eccleſiæ decretis contra ſimoniam dicuntur, in verbis non in re ſita eſſe dixerimus.

Sed replicabit forſan Eximius Pater, qui alteri annuam pecuniæ ſummam *penſionis* nomine addicit, eam promittit ſub ea conditione, ſi Pontifex aut Epiſcopus annuat : ſit ita : ſed numquid Pontificis aut Epiſcopi authoritate à ſimonia eximi poterit, qui

ad

Digitized by Google

adbeneficiumEccleſiaſticum *mediante temporali* intravit? Numquid fatente Eximio Patre, ac ſuffragrante ſaniorumCanoniſtarumTheologorumque turbâ, incurrit ſimoniam *juris divini* nullâ humanâ poteſtate diſpenſabilem, qui *mediante temporali* ad Eccleſiaſticum beneficium ſibi viam parat?

Quomodo igitur juxta Eximium Patrem, Summus Pontifex à ſimonia purgare poterit reſignationem vel permutationem beneficii, quam quis per addictionem alicujus *rei temporalis*, nimirum notabilis ſummæ pecuniæ, impetravit? Licet enim honeſto penſionis vocabulo hoc temporale palliare ſtuduerit, ſemper tamen manet verum, hujuſmodi reſignatarium ſeu permutantem *mediante temporali* ad beneficium Eccleſiaſticum intraſſe; ac per conſequens, quacumque authoritate etiam interveniente, tali veriſſimè exprobrari poterit: *Pecunia tua ſit tecum in perditionem, quoniam exiſtimaſti donum Dei*, ſive beneficium Eccleſiaſticum, *pecunia poſſideri*, ſeu acquiri.

§. 3.

§. 3.

Ex ſecundo Poſitionis membro conſequens non eſt, omnem omnino Penſionis creationem eſſe ſimoniacam; aut omnes qui Beneficium Eccleſiaſticum ſuſcipiunt cum onere ſolvendi annuam Penſionem eſſe ſimoniacos.

EX ſecundo propoſitionis meæ membro: *Hoc temporale ſi penſionem voces, in voce, non in re diſtinctio erit,* infert Eximius Pater: *Ergo penſionum creatio eſt ſimoniaca contra jus naturæ indiſpenſabile.* Atque hinc ulterius inclamando ſubinfert: *Ergo damnas univerſum, condemnas ipſum Eccleſiæ caput, urbis & orbis Pontificem, penſionum Eccleſiaſtico more creatorem, ac indultorem ſanctiſſimum, quo te tuus abripit calamus, abripit zelus?*

Conſequi ergo credit Eximius ex hac mea poſitione, omnem penſionis creationem eſſe ſimoniacam contra jus naturæ indiſpenſabile.

Sanè, cum Eximius Theſiſta me his verbis interpellet, *An non ſtudes Iuri, Clariſſime Domine?* Non indignetur,

Digitized by Google

tur, ſi pari jure interrogem: an non ſtudes, vel ſaltem ſtuduiſti Philoſophiæ Eximie Magiſter? An non à Profeſſoribus tuis audiviſti: Quod in topicis non procedatur à certa ſpecie ad genus diſtributum?

Hoc tamen argumenti genere uti Eximium Patrem, dum ex allegata mea poſitione inferre tentat, omnem penſionis creationem ſimoniacam eſſe, facilè intelliget, qui vel obiter concluſionem, de qua in præſenti agitur, totam expenderit.

In dicta concluſione dictum fuerat: *Quocumque titulo ſive reſignationis ſive permutationis, qnis beneficium Eccleſiaſticum mediante temporali aſſequatur, ſimoniam jure naturali prohibitam incurrit.* Huic aſſertioni immediatè tamquam ex priori conſequens ſubjicitur: *Hoc temporale ſi penſionem voces in voce, non in re diſtinctio erit.*

Nonne omnibus evidens eſt, totum quod de penſione hîc dicitur, reſtringi ad penſionem, quæ reipſa correſpondet illi temporali, quo mediante beneficium Eccleſiaſticum obtinetur? Quid evidentius quam ly *hoc* referre vocem *temporale* ſecundo con-

concluſionis membro expreſſum, ad temporale, de quo in priori membro ſermo fuerat.

Conſequenter evidens eſt, ſermonem dumtaxat inſtitui de penſione, quæ reſpondet temporali *quo mediante* quis beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur, ſive per cujus addictionem ſeu promiſſionem aliquis ſibi viam ſternit ad beneficium; vel per quam inducit reſignantem, ſaltem per modum motivi, ut in ſuum favorem beneficium reſignet.

Ad hanc igitur formam argumentum Eximii Patris reducitur: illa penſionis creatio *qua mediante* quis beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur eſt Simoniaca, ergo omnis penſionum creatio eſt Simoniaca. Hoc verò argumentum eſſe à certa ſpecie ad genus diſtributum, intelliget, qui advertat, non omnem penſionem eſſe illam, *qua mediante*, quis beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur; neque omnes qui penſionem ſolvunt, aſſequi beneficium mediante penſione.

Quod ut clariùs intelligatur, dico, illum *mediante penſione* aſſequi beneficium, qui per promiſſionem ſeu oblatio-

lationem penſionis inducit aliquem, ſaltem per modum motivi, ut in ſuum favorem beneficium reſignet: adeoque mediante illa promiſſione ad beneficium ſibi viam parat. Illum verò, qui aliàs legitimè ad beneficium vocatus, penſionem juſta de cauſa per Superiorem beneficio impoſitam ſuſcipit ſolvendam, ad beneficium *mediante penſione* non pervenire aſſero, ſed beneficium cum onere penſionis à Superioris legitima de cauſa impoſito ſimpliciter ſuſcipere; & conſequenter, talem penſionem non eſſe illam, *qua mediante* quis beneficium aſſequitur.

Ineptè ergo ex mea poſitione concluditur, *Ergo penſionum creatio eſt Simoniaca contra jus naturæ indiſpenſabile.* Niſi unà aſſeratur, nullam poſſe creari penſionem, niſi correſpondentem *temporali, quo mediante* quis beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur: ſive omnem penſionem eſſe rem temporalem, qua mediante ad beneficium Eccleſiaſticum intratur: quo nihil inſulſiùs imperitiuſque dici poterit.

Si enim vel leviter Canones Canonumque Commentatores pervolvantur,

vantur; quid erit apertiùs, quàm penſiones juſtis de cauſis per Superiores *ex officio* beneficiis aut perſonis imponi? Ut is quidem, qui beneficium aſſequitur, penſionem ſolvere teneatur, nequaquam tamen per penſionis promiſſionem ad beneficium ſibi viam paraverit. Exemplo rem declarare juvat: aliquis ab Epiſcopo aliove ſuo Superiore legitimè vocatur ad Paſtoratum, quem modernus poſſeſſor ſenio confectus deſerere meditatur, ſed cùm hic mediis temporalibus ſit deſtitutus, ſtrenuamque in vinea Domini operam navaverit, juſtitiæ æquitatique conſonum judicatur, ut illi portio aliqua fructuum in alimentationem, authoritate Pontificis vel Epiſcopi reſervetur: huic juſto pariter ac æquo Superiorum judicio, ſi ſe ſubjiciat Clericus, Paſtoratum cum hoc onere legitima authoritate impoſito ſuſcipiens, nec ipſe reſignatarius, nec penſionis reſervatio vel in ſpeciem Simoniæ labe inficientur.

E contrario erit aliquis, qui deſiderans titulo v. g. reſignationis aſſequi Canonicatum, poſſeſſorem illius ſive

per

Digitized by Google

per ſe ſive per alium ſuper reſignatione Canonicatus in ſuum favorem ſæpiùs tentat; intelligitque tandem, animum illius à reſignatione in ejus favorem non alienum, modo ſummam pecuniæ (quâ ſimiles Canonicatus inter profanos rerum ſpiritualium licitatores æſtimari ſolent) ex ſuo Canonicatu diſtillare poſſet.

Eccleſiaſticus hic avidus Canonicatûs aſſequendi, ſummam millium aliquot v. g. florenorum penſionis nomine Canonico offert, quâ facta oblatione, reſignatio inter ipſos concluditur, Superioris authoritate firmanda. Poſteriori hoc caſu reſignatarium Simoniacum eſſe, aſſero: neque enim beneficium Eccleſiaſticum cum onere per Superiorem impoſito, ut in priori exemplo, ſimpliciter ſuſcipit, ſed per temporale, tamquam motivum ut minus, ad beneficium Eccleſiaſticum ſibi viam paravit; quòd Simoniacum eſſe contra jus naturale, non negabit, ut credo, Eximius Pater. Quis enim adeo ſtolidus aut mente captus, qui non videat reſignatarium ſimili caſu per temporale tamquam motivum

vum ad beneficium Eccleſiaſticum aſcendere; illamque reſignationem in ſuum favorem *gratis* non obtinuiſſe.

Quare nec ſuperveniens Pontificis aut Epiſcopi approbatio ſeu confirmatio umquam efficiet, ut non ſit verum, hujuſmodi reſignatarium per temporale ad beneficium intraſſe; reſignationemque per oblationem & promiſſionem notabilis ſummæ pecuniæ, ſaltem per modum motivi in favorem reſignatarii impetratam fuiſſe.

Sit igitur hæc concluſio: Qui ad beneficium Eccleſiaſticum canonicè vocatus, illud cum penſionis onere imper Superiorem juſta de cauſa impoſito ſuſcipit, Simoniacus non eſt; qui verò mediante promiſſione penſionis beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur, Simoniam juris divini, nulla Superioris authoritate purgandam, incurrit.

§. 4.

§. 4.

Exempla Penſionum, *quæ in antiquis Eccleſiæ monumentis occurrunt, nullatenus favent* Penſioni, *qua mediante quis Beneficium aſſequitur.*

IN magno Chalcedonenſi Concilio, actione decima & duodecima, à Patribus examinatâ & diſcuſsâ causâ Baſſiani Epiſc. Epheſini, & Stephani in locum illius electi; cùm placuiſſet, eo quòd uterque contra Regulas factus eſſet Epiſcopus, neutrum eorum denominari, neque præeſſe Sanctiſſimæ Epheſiorum Eccleſiæ, glorioſiſſimi Judices dixerunt: "Removebuntur quidem à Sancta Epheſiorum Eccleſia Baſſianus & Stephanus Reverendiſſimi, habeant autem dignitatem Epiſcopi, & ex reditibus memoratæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ, *nutrimenti gratiâ & conſolationis, annis ſingulis ſolidos aureos ducentos* accipiant: alter vero ſecundum Regulas ejuſdem ſanctiſſimæ Eccleſiæ Epiſcopus ordinabitur. Omnis ſancta Synodus exclamavit:

„ vit: Hæc juſta ſententia, hæc juſta „ forma, hæc bene habent".

En penſionis Eccleſiaſticæ exemplum ab univerſali Concilio probatum, & Concilii authoritate Eccleſiæ Epheſiorum impoſitæ, atque ab Epiſcopo præficiendo perſolvendæ; nequaquam verò per aliquem Baſſiano aut Stephano oblatæ, aut promiſſæ, ut eâ *mediante* ſibi ad Epheſiorum Cathedram viam panderet.

Plura ſimilia Penſionis Eccleſiaſticæ præformata exempla in eadem Synodo memorantur (de quibus in libello de Simonia circa Beneficia parte 2. §. 2.) eandem planè Penſionis Eccleſiaſticæ regulam exprimentia.

Si Sancti Gregorii Epiſtolas conſulamus, non obſcura quoque Penſionis Eccleſiaſticæ reperientur veſtigia. Et quidem Epiſcopos per Illyricum conſtitutos monet S. Gregorius, ut Confratres ſuos, quos è propriis Sedibus furor hoſtilitatis expulerat, quoſque diverſarum neceſſitatum anguſtiæ comprimebant, ſecum in Eccleſiaſticis ſuſtentationibus ſuſcipiant. Non quidem, ait, ut per communionem Epiſcopalis throni

Lib. 1. *Epiſt.* 43.

ni

ni dignitas dividatur; ſed ut ab Eccleſia juxta *poſſibilitatem ſufficientiæ debeant alimenta percipere.*

Similiter cùm idem Sanctus Pontifex intellexiſſet, quemdam Epiſcopum tanta capitis paſſione laborare, ut muniis Epiſcopalibus crederetur non ſufficere; ne languente Paſtore grex inſidiatoris laniandus dentibus exponatur, ſolicitè optabat, ut alius in locum languentis ordinaretur: *Sic tamen, ut quouſque eumdem Epiſcopum in hoc ſæculo vita tenuerit, ſumptus ei debiti de eadem Eccleſia miniſtrentur.* *Lib. 2. Epiſt. 7.*

En rurſus clariſſima lineamenta Penſionis Eccleſiaſticæ, *authoritate judicis* in alimentationem Eccleſiaſticorum juſtis de cauſis impoſitæ. Quibus plura ſimilia, tum in veteribus, tum recentioribus Conciliorum Decretis, ac Pontificum Decretalibus habentur. Penſionis verò quæ à conventione partium initium ſumit, reſignationique perficiendæ, ut minus per modum motivi, ſubſervit, nullum in Conciliis aut Pontificum Decretalibus vel veſtigium reperitur: quin imo hujuſmodi penſionem jure Canonico poſitivè reprobatam eſſe,

 para-

paragrapho ſexto ex ipſo Juris textu, tum conformi Canoniſtarum interpretatione evincam.

§. 5.

Penſiones, *quibus mediantibus ad Beneficium Eccleſiaſticum aſcenditur, fundamentum non habent in cap. 21. de Præbendis.*

SCandaloſas illas hodiernas beneficiorum nundinationes, quæ ſub fucato *Penſionum* titulo palam & impunè frequentantur, præcipuum ſuum excuſationis prætextum habere in reſponſo Innocentii III. relato in Cap. *Niſi eſſent* 21. ※ de Præbendis, notum eſt.

Unde jam pridem ad Capitulum illud obſervavit antiquus Juris Canonici Gloſſographus: *Occaſione hujuſmodi proviſionis* (de qua in dicto Capitulo) *aſſumunt quandoque aliqui occaſionem male faciendi.*

Idipſum prævidens Pontifex reſolutioni ſuæ præmittendum cenſuit: *Niſi eſſent viri providi & honeſti, tam qui ordinationem fecerunt, quàm illi circa quos facta*

Digitized by Google

facta ordinatio in Eccleſia *veſtra ſuper negotio* Prioratûs; *ordinationem illam valde ſuſpectam propter* EXEMPLI PERNICIEM *haberemus.*

Videndum igitur, num ordinatio, de qua in præfato Capitulo, quam Pontifex non uno adhibito moderamine *tolerat*; quamque propter *exempli perniciem* valde ſuſpectam habebat; quæque, ſi ulla in Jure Canonico, hodiernis penſionariis favere videtur, videndum, inquam, num hæc ordinatio, Pontificiſque *tolerantia* vel apparenter faveant penſioni, quæ à compoſitione partium initium ſumit; vi cujus ad beneficium quis ſibi viam pandit.

Caſus erat: vacante quodam Prioratu duo fuerunt electi in Priorem. Cauſa commiſſa fuit duobus Judicibus delegatis. Ut negotium faciliùs poſſet componi, partes compromiſerunt in Judices illos delegatos; ut nimirum quæſtionem potiùs ex arbitrio boni viri, quàm ex ſtricto jure deciderent. Judices illi retentâ ſibi juriſdictione delegatâ, & unà ex partium compromiſſo aſſumptâ poteſtate arbitrariâ, poſt concertationem

diutinam, ordinaverunt circa unum de duobus electis, ut ipſe habeat Prioratum; alter verò viginti libras perciperet annuatim de reditibus Capituli, & quadraginta libras perciperet annuatim de reditibus Prioratûs. Quid evidentius, quàm penſionem per hanc ordinationem officio-Judicum, ſive arbitrorum laudo fuiſſe impoſitam? Eamque conſequenter initium non habuiſſe à pactione partium: nec per illius promiſſionem ſeu addictionem, ipſum Prioratum, aut ejus pacificam poſſeſſionem vel retentionem fuiſſe impetrata.

§. 6.

Ex veterum Canoniſtarum ſententia, Penſiones, quæ à pactione partium *initium ſumunt, improbantur in Cap. 21. ж de Prabendis.*

RESponſum Innocentii III. in Cap. 21. ж de Præbendis nullatenus favere *Penſionibus*, quæ initium ſumunt à *pactione partium*, ſeu quibus mediantibus ad beneficium Eccle-

Eccleſiaſticum aſcenditur, ſuperiori paragrapho abundè oſtenſum fuit; hoc verò paragrapho oſtendam, quod ex antiquorum ac recentiorum Canoniſtarum ſententiâ, ſimiles penſiones, etiam *poſitivè* in prædicto Pontificis reſponſo ſint improbatæ.

Illud innuit una ex conditionibus, ſub quibus Pontifex ordinationem (de qua in prædicta Decretali) tolerandam cenſuit. *Quia igitur*, ait, *hæc ordinatio ab omnibus eſt recepta, poſſuntq; licitè Prior & Capitulum de proventibus ſuis propter cauſas prædictas, non quidem* EX PACTIONE PARTIUM, *ſed* EX JUSSIONE JUDICIUM *proviſionem hujuſmodi exhibere.*

Ad quæ verba reflectens antiquus Juris Canonici Gloſſographus, ait: *Ex pactione partium non liceret, nec eam* TOLERASSET *Papa, ſed quia* JUDICIS AUCTORITATE *factum fuit, & ad tempus ſuſtinetur.*

In eandem ſententiam ab annis amplius ducentis ſcripſit celebris Juris-Conſultus Joannes de Imola, qui probans ordinationem, cujus meminit prædicta Decretalis, monendum cenſuit: " Oportet tamen, ut

Ad cap. 21 *de Præb. n.* 10.

„hujuſmodi compoſitiones ſuper „beneficiis & beneficialibus, ad hoc „ut valeant, & à ſimoniâ excuſen„tur, capiant principium ab autho„ritate Superioris, & non à pactio„ne partium, ut probat hæc littera, „ibi, *non quidem ex pactione partium, ſed* „*ex juſsione Iudicum.* Quamobrem qui „prius faciunt inter ſe compoſitio„nem, & poſteà adeunt Judices, ut „interponant authoritatem, non ex„cuſantur ſecundùm bonam con„ſcientiam, quo minus incidant in „vitium Simoniæ". Hæc Joannes de Imola, quem ſequitur Proſper Fagnanus, citans pro eadem ſententia Antonium de Butrio, qui ſub initium ſæculi xv. Commentarios in Decretales ſcripſit.

Ad cit. cap. 21. n. 5.

Hæc eo fine adducta ſunt, ut me à ſingularitatis ac novitatis nota purgarem, quam Exim. Magiſter, forſan in Canoniſtarum Commentariis admodum hoſpes, tam fidenter mihi affingit; eo quod aſſeruerim, *penſionem*, quæ à *pactione partium* initium ſumit; ſive, qua mediante quis beneficium Eccleſiaſticum aſſequitur, Simoniacam eſſe.

Dico

Dico itaque cum præcitatis Canoniſtis, quod promiſſio Penſionis, quæ *à pactione partium initium ſumit*; ſive qua mediante aliquis inducit alterum, ſaltem per *modum motivi*, ut in ſuum favorem reſignet Beneficium, Simoniacam eſſe: Penſionem verò quam Superior *ex officio* Beneficio imponendam cenſet, nec Simoniacam nec injuſtam eſſe: ſi modo, quæ ad juſtitiam Penſionis requiruntur, conditiones concurrant; quas in libello de Simonia circa Beneficia p. 2. fusè recenſui.

§. 7.

Ex modo procedendi Penſionariorum, evincitur, plurimas hodie beneficiorum reſignationes ſub penſione, *de Simonia admodum eſſe ſuſpectas.*

MAlitiam Simoniæ præcipuè in eo conſiſtere, quod res ſpiritualis in ordinem rerum temporalium redigi videatur, innuit Princeps Apoſtolorum ipſum Simoniacorum Ducem his verbis repellens: *Pecunia tua ſit tecum in perditionem,* QUONIAM

DO-

DONUM DEI EXISTIMASTI PECUNIA POSSIDERI. Quis verò, niſi fortè acceptæ aut accipiendæ penſionis amore excæcatus, neget per uſitatam hodiernam penſionum praxim eandem inordinationem plerumque committi?

Nonne ad oculum patet, reſignantes & permutantes, æſtimare beneficia ſua penes proventus annuos, eoſque temporali penſione compenſatos aut æquatos velle, non aliàs ac ſi res merè temporales in foro appretiarentur; atque pretii ſuppletione ad æqualitatis terminos reducerentur?

S. Greg. lib. 7. Epiſt. 111

Ulteriùs per Simoniam fit, "ut „nulla de actu probatio, nulla ſolli„citudo de moribus, nulla de vita „diſcuſſio; ſed ſolummodò dignus, „qui dare pretium ſuffecerit, æſti„metur". An non idem eſt penſionum effectus? Nonne prima, ne dicam unica, eſt penſionariorum in beneficiorum reſignatione aut permutatione cura, quis ampliorem ac pinguiorem penſionem dare velit.

Sit Clericus aliquis moribus ac eruditione quantumvis excellens, qui

qui beneficium non ambiat; qui proventus ac reditus Eccleſiaſticos conſideret, ut Miniſtrorum ſuſtentationi deputatos; & quod reliquum eſt, pauperum uſibus applicandum: ſi penſionem proventibus beneficii proportionatam annuere nolit, à beneficio excludetur.

Nonnè quoque conſtat, per penſionum praxim, æquè ac per Simoniam, pauperibus plerumque ad beneficia aditum intercludi? Quid enim experientiâ evidentius, quàm penſionarios illos paſſim quærere, qui penſionem non tantum annuere volunt; ſed de illius annua ſolutione ſecuritatem date poſſunt? Imò frequenter penſionariis nec hoc ſufficit; ſed eum invenire ſtudent, qui ſi non expreſsè, ſaltem tacitè penſionis redemptionem addicat; aut ut minus ex circumſtantiis colligant, eum ad redimendum eſſe inclinatum. Quod cum à pauperibus non ſperent, etiam illis, tametſi optimè merentibus, beneficia ſua reſignare cavent.

Quid plura? Nonnè ingenuè fatendum eſt, per penſionarios hodie eô rem penè redactam, ut dicere liceat

ceat

Digitized by Google

Cauſ. 1. *quæſt.* 3. *Can.* 9.

ceat cum Alexandro II. " Nulli umquam Clerico, quamvis Religioſo, „ quamvis ſcientia & moribus prædito, Eccleſiaſticum beneficium „ concedatur (ego dico reſignetur) „ niſi ei qui *profano pecuniæ* (penſionis) *munere* illud emere ſtuduerit: „ ſitque Eccleſia & res ejus ita vilis „ merx à negotiatoribus ad vendendum expoſita".

PARS II.

Digitized by Google

PARS SECUNDA.

Diſcutitur Propoſitio ſecunda:

Exemptiones Pontificiæ ſunt perturbativæ.

CAPUT PRIMUM.

Proponuntur variæ Regulæ in materia exemptionum à Canoniſtis communiter receptæ.

REGULA PRIMA.

Epiſcopus de iure communi fundat ſuam Iuriſdictionem in omnia Monaſteria ſuæ Diœceſis.

SEſſione VI. Concilii Chalcedonenſis hæc leguntur: "Diviniſſimus & piiſſimus Dominus noſter (Marcianus) ad „Synodum dixit: " Quædam Capitula ſunt, quæ ad honorem Reverentiæ veſtræ vobis ſervavimus, „decorum eſſe judicantes, à vobis „hæc regulariter potius formari, quam

Digitized by Google

„ quàm noſtra lege ſanciri. Et juben-
„ te Diviniſſimo & Piiſſimo Prin-
„ cipe noſtro, Beronicianus vir de-
„ votus, Secretarius Divini Conſi-
„ ſtorii Capitula ſic relegit".

" Eos qui verè & ſincerè ſolita-
„ riam arripiunt vitam; debito ho-
„ nore dignos judicamus. Quoniam
„ verò quidam prætextu ſolitariæ
„ vitæ & Eccleſias, & communes
„ perturbant cauſas: placuit nullum
„ quidem ædificare Monaſterium
„ *præter voluntatem Epiſcopi civitatis*; ne-
„ que in poſſeſſione præter volunta-
„ tem domini Poſſeſſionis. *Eos vero*
„ *Monachos, qui per ſingulas Civitates*
„ *ſunt atque Provincias, ſubjici Epiſcopis*,
„ & amplecti quietem, & intendere
„ ſolum jejunio & orationi, & ne-
„ que Eccleſiaſticis neque publicis
„ importunos rebus exiſtere: niſi
„ fortè jubeatur eis propter neceſſa-
„ riam cauſam ab Epiſcopo civitatis:
„ ſed neque poteſtatem habere Mo-
„ nachos ſuſcipiendi in ſuis Mona-
„ ſteriis ſervos, aut inſcriptitios,
„ præter voluntatem dominorum".

Hoc Capitulum à Piiſſimo Impe-
ratore Marciano pro tranquillitate
Eccleſiæ

Eccleſiæ Synodo propoſitum, unanimi Patrum conſenſu ſuſceptum, atque inter Canones Concilii repoſitum fuit.

Proinde ex Concilii Oecumenici ſententia, Monachi univerſi Epiſcopo ſubjiciuntur.

Porro hanc Synodum tantâ veneratione ſuſcepit Eccleſia, ut de illa dicere non dubitet S. Gregorius: *Sicuti Sancti Evangelii quatuor libros, ſic quatuor Concilia* (Nycænum, Conſtantinopolitanum, Epheſinum & Chalcedonenſe) *ſuſcipere & venerari me fateor.* Non mirum proinde, ſi ejus Decreta ſumma veneratione complexa ſit & ſollicitè cuſtodierit. *Lib. 1. Epiſt. 24.*

Et quidem quod præſens Decretum ſpectat, tanta veneratione tantoque ſtudio ſuſceptum ac conſervatum fuit; ut nullum penè Concilium à celebrata Synodo Chalcedonenſi habitum fuerit, in quo illud vel confirmatum vel renovatum non legatur. Utque V. VI. VII. VIII. ſæculi Concilia omittam, quæ magno numero refert Franciſcus Hallier, ſæculo IX. Tullenſe I. apud Saponarias, quod ab Epiſcopis 12. Provinciarum, aſſidentibus

tibus Carolo Calvo, ejuſque Nepotibus Lothario & Carolo Regibus celebratum eſt anno 859. can. 9. ſtatuit, "Ut Congregationes Canoni-
„corum & Monachorum, ac Sancti-
„monialium, ſecundùm Canonicam
„inſtitutionem, *à propriis Epiſcopis*
„*ſtrenuè viſitentur*, & eorum religio &
„habitus exquiratur, ſi vitâ & mo-
„ribus ſint probi, ac officii & unani-
„mitatis ſtudio ſoliciti, à leviſſimis
„quoque & pernicioſiſſimis actibus
„cauti".

Ex hoc proinde numeroſiſſimo ac celeberrimo Conventu cognoſcimus, Canonem Concilii Chalcedonenſis Monaſteria Epiſcopis ſubjicientem, integrum retinuiſſe vigorem ſæculo IX.

Quod & apertè teſtatur Adrianus II. ſub idem tempus de hac Monaſteriorum ſubjectione, tamquam de re notiſſima, ſcribens ad Carolum Calvum:
Epiſt. 33. "Noſtis enim, inquit, quia *omne*
„Monaſterium in poteſtate Epiſcopi
„conſiſtere debet *juxta Canonicam*
„*authoritatem*: & quia hoc eſt tranſ-
„greſſum, ideo plurima Monaſteria
„habentur deſtructa".

Seculo

Digitized by Google

Seculo x. in Concilio Confluentino, præſentibus Carolo Franciæ & Henrico Germaniæ Regibus, Can. VI. legitur: "Quatenus Eccleſiæ quo-
„ rumcumque Monachorum in ſin-
„ gulis Parochiis ſitæ, *Epiſcoporum*
„ *divinitus ſubdantur regimini*, eiſque
„ obſequia in exercendis Eccleſia-
„ ſticæ curæ negotiis ſollicitè exhi-
„ beant. *Ipſi proculdubio Monachi Epiſ-*
„ *copis ſuis in omnibus obediant.*"

Hoc Synodale Decretum innuit, Patres illius Synodi ſuppoſuiſſe, Monachos Epiſcopis ſuis eo tempore indiſtinctè fuiſſe ſubjectos; nullâ exemptos inter & non exemptos factâ diſtinctione.

Quod & ſæculo XI. indicat Synodus Coyacenſis omnium Epiſcoporum in Hiſpania degentium, & omnium ejuſdem Regni Optimatum, ſub Ferdinando Rege Caſtellæ & Sancia Regina, anno 1050. ſtatuens indefinitè & ſine ulla exceptione Can. II.
" Ut omnes Abbates ſe & Fratres
„ ſuos, & Monaſteria; & Abbatiſſæ ſe
„ & Moniales ſuas, & Monaſteria, ſe-
„ cundùm Beati Benedicti regant
„ ſtatuta: & ipſi Abbates & Abba-

„tiſſæ cum ſuis Congregationibus & „Cœnobiis *ſint obedientes & per omnia* „*ſubditi ſuis Epiſcopis*".

Sæculo XII. nonnullos Abbates emancipationem ſeu exemptionem à juriſdictione Epiſcoporum, à Sede Apoſtolica poſtulaſſe & obtinuiſſe, ex querelis S. Bernardi adverſus ſimiles emancipationes cognoſcitur: eaſque ſubſequentibus ſæculis, non obſtantibus Epiſcoporum contradictionibus, multiplicatas fuiſſe ſcitur. Id tamen ſemper verum manſit, quod juxta Canonicam authoritatem, Epiſcopalis juriſdictio in omnia Monaſteria extendatur; exemptiones verò non eſſe niſi quædam Privilegia, contra Sacros Canones, aliquibus à Sede Apoſtolica ex causâ indulta.

HincRegula àPontifice etiam poſt ortum exemptionum tradita in c. VII. de Privilegiis in 6. *De jure communi Ordinariorum intentio eſt fundata quoad juriſdictionem.* Vnde illud Gloſſæ: „" Ad Epiſcopum pertinet omnis „cura ſuæ diœceſis, tam in Monaſteriis quam aliis Eccleſiis". Scilicet de jure communi.

RE-

Regula II.

Quo-uſque exemptio dubia eſt, Epiſcopus juriſdictionem ſuam exercere poteſt.

HÆc Regula, tamquam ex præcedenti profluens, traditur à Pontifice in citato cap. VII. de Privilegiis in 6. " Si, inquit, privilegium „ per ſe ſufficiens, quando ſolo privilegio ſe defendunt, vel ſaltem „ tale quod præſcriptioni Canonicæ „ cauſam præſtet, non exhibuerit; cum „ de jure communi Ordinariorum intentio ſit fundata, *ſua juriſdictione uti* „ *poſſunt* in eoſdem liberè: donec de „ præſcriptione Canonica fecerunt „ *plenam fidem*".

Juxta hanc probatiſſimam Juris Regulam reſpondit Fagnanus, "Quod „ Archiepiſcopus qui fundat intentionem de jure communi, non ſit „ prohibendus viſitare, donec Abbas „ de præſcriptione Canonica *plenam* „ fidem fecerit". *Ad cap. 18. de præſcrip. n. 50.*

Et generaliter Zypæus: " In iis „ ubi exemptio dubia eſt, Epiſcopus „ *ex aſſe* ſua juriſdictione uti poteſt, *In jure novo de off. Ordin. n. 19.*

 adeo-

„adeoque etiam in caſu Capituli 3°
„ſeſſ. 6. Concilii Tridentini *Solus*
„procedere poteſt, donec Capitulum
„per *tres conformes ſententias docuerit*
„*de legitima ſua exemptione*: ut con-
„gregatio Concilii, inquit, Joanni
„Maldero Epiſcopo Antverpienſi
„reſpondit, & aliàs ſæpius".

REGULA III.

De exemptionibus judicandum eſt ex tenore Privilegiorum; ipſaq; Privilegia Ordinariis exhibenda ſunt.

HAnc Regulam apertiſſimè tradit Pontifex in cap. VII. ✠ de Privilegiis: ubi quærenti Epiſcopo Ambianenſi, qua libertatis prærogativâ donati eſſent Templarii, & Hoſpitalarii, reſpondit Alexander III.:
" Non dubitamus quin aliam liber-
„tatem habeant in locis, in quibus
„antequam perveniſſent ad eos,
„fuerant habitatores: quod totum
„ex *inſpectione Privilegiorum* plenius
„advertere potes, & ſecundùm quod
„inveneris, ita obſerves. Sic enim
„eos *volumus Privilegiorum ſuorum ſer-*
vare

„ *vare tenorem* quod eorum metas mi-
„ nimè tranſgredi videantur".

Rursùs idem Pontifex legatum ſuum inſtruens, qua ratione de exemptionibus judicare deberet, ſcribit in cap. VIII. ✠ de Privilegiis: *Inſpicienda ſunt Eccleſiarum Privilegia, & ipſorum tenor eſt diligentius attendendus.*

Et quid plura? Leges enim communes, quibus Epiſcoporum juriſdictio in omnia ſuæ Diœceſis Monaſteria innititur, ſervandæ ſunt; niſi quantum ab illis receſſum eſſe oſtenditur. Clarum ergo eſt, quod ſi per exemptiones ſeu Privilegia quædam à Legibus illis eſſe receſſum contendatur; ex eorum tenore judicandum fore, quomodo & in quantum receſſum ſit.

Ex hac Regulâ ſequitur alia, tradita in cap. IV. ✠ de fide inſtrumentorum: & cap. VII. de Privilegiis in 6. nimirum, *Privilegia ab illis, qui exemptionem prætendunt, Epiſcopis inſpectionem poſtulantibus, eſſe exhibenda.*

Quia, " aliàs, ut rectè notat Gloſſa
„ ad dictum cap. IV. nec redargui
„ poſſunt, nec etiam ſciri quod ſer-
„ vari deberet per ipſa: quod totum

ex

„ex ipſarum inſpectione deprehen„ditur".

Sit igitur hæc Regula, quam ex citatis Juris textibus poſt Gloſſam ad præcitatum cap. VII. probant Canoniſtæ: " Privilegia ſervanda ſunt, „ ſecundùm quod continetur in iis: „ & nulli Privilegiato credendum „ eſt, niſi Privilegium ſuum inſpi„ciendum concedat".

REGULA IV.

Exemptiones, ut-pote odioſæ, ſtrictè ſunt interpretandæ.

CUm ex præcedentibus conſtet, exemptiones Sacris Canonibus, jurique communi, quibus Juriſdictio Epiſcoporum in omnes ſuæ Diœceſis Eccleſias & loca innititur, contrariari; illas eo titulo odioſas eſſe, omnium Canoniſtarum calculô comprobatur. Idque planè ad mentem Eccleſiæ.

Eccleſia quippe ſummopere deſiderans, ut Sacri Canones, ſive Regulæ pro directione morum & cuſtodia diſciplinæ editæ, exactiſſimè ab omnibus

nibus obſerventur, violentum atque *odioſum* reputat, omnem, quem ob certas rerum & temporum circumſtantias quandoque tolerare cogitur, à Regulis ſeu Canonibus ſuis receſſum. Unde illud Gloſſæ à Canoniſtis vulgo receptum: *Regulæ & antiquo juri ſtandum eſt, niſi in quantum reperimus receſſum.* Canoniſtarum proinde dubitat nemo, quin *Odiorum* appellatione veniant Exemptiones in Regula Juris, quæ dicit: *Odia reſtringi, & favores convenit ampliari.* Similiter & alteram Juris Regulam dictantem, *quæ à jure communi exorbitant, nequaquam ad conſequentiam ſunt trahenda,* in materia exemptionum eſſe ſervandam, apud Canoniſtas expeditum eſt.

Cap. 15. *de R. I. in* 6.

Cap. 28. *de R. I. in* 6.

Materia exemptionis, ait Fagnanus, *eſt* STRICTE ACCIPIENDA, *propter præjudicium quod infert poteſtati Ordinarii.*

Ad Cap. Bonæ memoriæ *De poſtulat. Prælat. n.* 7.

Et clarius ac expreſſius, conformiter ad hanc Regulam, Zypæus: " Exemptiones, inquit, *odioſæ* ſunt, tam „quam juri communi adverſariæ, „Hierarchiæ Eccleſiaſticæ inimicæ, „& quæ jus alteri auferant: ſcilicet „authoritatem ſuam Ordinariis locorum: quod Princeps aut Pontifex

Conſult. 1. *de Privil.*

„ *numquam facere cenſetur*, niſi *diſertis*
„ *admodum verbis* expreſſerit.

Vide Alteſſeram ad Cap. 18. ✠ de Privil.

Hinc & illud Canoniſtarum: *Exemptio indiget ſpeciali beneficio, quia eſt* ODIOSA *& pugnans contra jus commune.*

An. 1590. *p.*4. *c.*16.

Conforme igitur Juris Regulis, atque menti Eccleſiæ eſt Decretum Patrum Concilii Toloſani, quo præterito ſæculo decreverunt: " ut hunc " in exemptionum cognitione Epiſ- " copi modum adhibeant, & ut illas " *ad unguem* obſervent, & ultra quam " loquuntur, minimè extendant". Rationem hanc ſui Decreti præmittentes, quia " Epiſcoporum juriſdi- " ctioni non mediocre impedimen- " tum, exemptis profuſioris vitæ " occaſionem, Chriſtianis non vul- " gare ſcandalum afferre, laxius, quam " par ſit acceptæ exemptiones, con- " ſueverunt".

Huic Regulæ innititur alia Regula, propoſita in cap. 17. ✠ de Privilegiis, & Canoniſtis admodum familiaris: quod licet Monaſterium liberum ſit in Capite; membra tamen, id eſt, Eccleſiæ & Capellæ dependentes à Monaſterio, propterea non ſint exempta: niſi expreſsè de membris contineatur

in

in Privilegio. " Et pro illis membris „non exemptis Abbas tenetur Epiſ-„copo exhibere reverentiam, obſe-„quium & honorem".

Ex eodem Juris principio profluit, quod Exempti ratione delicti commiſſi, aut contractûs initi, vel rei ſitæ in loco non exempto, quantumcumque ſic exempti gaudeant libertate, conveniri poſſint coram Ordinario: juxta cap. 1. de Privilegiis in 6. Innovatum à Synodo Tridentinâ ſeſſ. 7. cap. 14. de Reformat. nè aliàs, Exemptio, contra apertiſſima juris principia, extenderetur ad locum in Privilegio non expreſſum.

REGULA V.

Exemptus ſub una qualitate non propterea eſt exemptus conſideratus ſub alia qualitate.

IN unam eandemque perſonam ſæpe numero concurrere diverſas qualitates ſive officia planè ab invicem ſeparata, quibus mediantibus unus idemque plures quaſi repræſentet perſonas, notiſſimum eſt. Ita enim

Digitized by Google

in eundem concurrunt, v. g. Canonicatus & Paſtoratus; ſtatus Religioſus & Clericalis; officium Doctoris aut Præſidis in Academia & Canonici aut Confeſſarii, vel Paſtoris alteriuſve functionis &c.

Quibus ſic in unum eundemque concurrentibus, evidens eſt, eundem quaſi diverſas perſonas repræſentare; v. g. Canonici & Paſtoris, Religioſi & Clerici &c. quorum diſparata planè ſunt officia.

Ex quibus evidenter ſequitur, quod ſi exemptus ſub una qualitate etiam cenſeretur propterea exemptus quoad ea, quæ gerit conſideratus in qualitate à priore planè diſparata, exemptiones, contra notiſſimum juris principium, extenderentur de perſona ad perſonam, vel de re ad rem. Hinc, cùm quæreretur ab Innocentio III. an Canonici Capellæ Ducis Burgundiæ obtinentes unà cum Canonicatu Eccleſias Parochiales, in omnibus eſſent à juriſdictione Ordinarii exempti propter Privilegium prædictæ Capellæ conceſſum, conformiter ad hanc Regulam reſpondit Pontifex: " Quod " quatenus exempti ratione ejuſdem

Ca-

" Capellæ, Pontificiis Privilegiis E- " piſcopus deferat reverenter, ſed in " quantum ratione Parochialium Ec- " cleſiarum, vel alias juriſdictionem " ejus reſpicere dignoſcuntur, officii " ſui debitum in eoſdem liberè proſe- " quatur". *Cap.* Cum Capella ii. *de Privil.*

Exempti proinde Canonici Capellæ Ducis Burgundiæ, ex ſententia Pontificis, exempti non ſunt, quoad ea quæ regimen Eccleſiarum Parochialium reſpiciunt: atque ita notiſſima Juris Regula, quâ exemptus ſub una qualitate, non cenſetur propterea exemptus ſub alia qualitate conſideratus, à Pontifice comprobatur.

Juxta hanc etiam Regulam, declaravit Concilium Lugdunenſe ſub Innocentio IV. quod ſi Monachus exemptus, conſtituatur Prior Monaſterii non exempti, ratione ejuſdem Prioratûs, Ordinarium ſuâ juriſdictione in ipſum licitè uti poſſe. *Cap.* 1. *de Privileg. in* 6.

Eandem proculdubio Regulam præ oculis habuere Patres Concilii Tridentini declarantes, " quod privilegia quæ reſidentibus in Curia " Romana vigore Eugenianæ conſtitu- *Seſſ.* 24. *cap.* XI. *de Refor.*

" ſtitutionis aut familiaritatis Cardi-
" nalium competere ſolent, ea in iis
" qui beneficia Eccleſiaſtica obtinent
" *ratione prædictorum beneficiorum* mi-
" nimè intelligantur; ſed Ordinarii
" juriſdictioni ſubjecti maneant".

Rationi proinde ac Conciliorum Pontificiumque Decretis conforme eſt hoc Canoniſtarum principium: quod ſi exemptus à juriſdictione Ordinarii promotus fuerit ad officium vel beneficium non exemptum; ejus reſpectu & contemplatione, Ordinarium eſſe Judicem competentem, cujus juriſdictioni ratione illius officii ſubjectus eſt; ſive quod idem eſt, *Exemptus ratione rei non exemptæ ſubjacet juriſdictioni Ordinarii.*

V. Fagnan. ad Cap. Cùm Capella *de Privilegiis n.* 13. 14.

REGULA VI.

Receptio alicujus loci aut perſonæ in protectionem *Sedis Apoſtolicæ non arguit ejuſdem exemptionem.*

CUm protectio aliud non ſit, quam defenſio ſeu tuitio, conſequens eſt, ſuſcipere aliquem in protectionem idem eſſe, quod ſuſcipere alicius defen-

defenſionem adverſus injurias aut moleſtias, quibus avertendis ſine potentioris auxilio ſolus forſan non ſufficeret.

Quamobrem pii Eccleſiarum ac Monaſteriorum Fundatores credentes à nullo meliùs potentiuſque quam à ſumma poteſtate Monaſteria Eccleſiaſque protegenda, ſæpiùs protectionem Regiam aut Pontificiam contra invaſores piorum locorum implorandam cenſuerunt.

Nec alium fuiſſe ſcopum imploratæ protectionis Regiæ, ex omnibus penè fundationis monumentis colligi poteſt ; verùm hic unum ſufficiet Decretum Concilii Ticinenſis, quo Patres illius Synodi monendos cenſuerunt Imperatores officii, ipſis ratione ſuſceptæ protectionis Monaſteriorum & Eccleſiarum incumbentis. " Suggerendum eſt, inquiunt, Beatiſſimis Imperatoribus, *An. 1850. Can. 16.*
,, quia hi qui Monaſteria & Xenodo-
,, chia ſub defenſione Sacri Palatii
,, poſuerunt, ideò feciſſe probantur,
,, quod *à nullo melius quàm à ſummis po-*
,, *teſtatibus protegenda crediderint* : & ſi
,, ea contra Decreta inſtitutorum

per-

„ perſonis quibus non licet dederint, „ ipſi impugnatores efficiuntur, qui „ propugnare debuerunt. Et cavendum ſummoperè Principibus, ut „ quia minimè nunc judicantur, ne „ in futuro judicio ab Omnipotenti „ Deo gravius judicentur, ſecundùm „ Apoſtolum: *Etenim horrendum eſt incidere in manus Dei viventis.* Nos vero „ qui debitores ſumus ſuggerimus „ quod ſilere non audemus".

Hebr. 10.

Eundem fuiſſe fundatorum finem in petenda protectione ſive tuitione Sedis Apoſtolicæ, ex fundationum quoque monumentis difficile non foret oſtendere, unum dumtaxat ex fundatione celeberrimi illius Cluniacenſis Monaſterii evidentiſſimum argumentum adducam.

Hab. tom. 9. *Concil. ult. edit. p.* 565.

Guilielmus Comes Arvernorum & Dux Aquitaniæ in teſtamento ſuo, bona ſua univerſa offerens SS Petro & Paulo, "ut in Cluniaco in honore „ eorundem SS. Apoſt. Petri & Pauli „ Monaſterium regulare conſtituatur „ ibique Monachi juxta S. Benedicti Regulam viventes congregentur, qui res ipſas perenni tempore „ poſſideant, teneant, habeant atque ordi-

„ ordinent", inter alia Monachis injunxit, "ut per quinquennium Romæ „ ad limina Apoſtolorum ad luminaria ipſorum concinnanda decem „ ſolidos præfati Monachi perſolvant, habeantque TUITIONEM *ipſorum Apoſtolorum atque Romanum Pontificem* DEFENSOREM",

Quis porrò hujus imploratæ protectionis ſcopus fuerit, ex ſubſequentibus ejuſdem Fundatoris verbis intelligi poteſt: " Placuit etiam huic „ teſtamento inſeri, inquit, ut ab hoc „ die nec noſtro, nec parentum noſtrorum, nec faſcibus Regiæ magnitudinis, nec cujuſlibet terrenæ „ poteſtatis jugo ſubjiciantur iidem „ Monachi ibidem congregati. Nec „ aliquis Principum ſæcularium, non „ Comes quiſquam, nec Epiſcopus „ quiſlibet, non Pontifex ſupradictæ „ Sedis Romanæ, per Deum & in „ Deum, omneſque Sanctos ejus, & „ tremendi judicii diem conteſtor ac „ deprecor, invadat res ipſorum Dei „ ſervorum, non diſtrahat, non minuat, non procamiet, non beneficiet alicui perſonæ, non aliquem „ Prælatum ſupra eos contra eorum volun-

„voluntatem conſtituat. Et ut hoc
„nefas omnibus temerariis ac im-
„probis arctius inhibeatur, adhuc
„idem inculcans ſubjungo, & obſe-
„cro vos, ô Sancti Apoſtoli Petre &
„Paule, & te Pontifex Pontificum
„Apoſtolicæ Sedis, ut per authori-
„tatem Canonicam & Apoſtolicam,
„quam à Deo accepiſtis, alienes à
„conſortio Sanctæ Dei Eccleſiæ &
„ſempiternæ vitæ, prædones & in-
„vaſores atque diſtractores harùm
„rerum, quas vobis hilari mente
„promptaque voluntate dono: ſitiſ-
„que tutores ae defenſores jam dicti
„loci Cluniaci, & ſervorum Dei ibi
„commorantium, harùm quoque
„omnium facultatum, propter eleë-
„moſynam & clementiam & miſeri-
„cordiam piiſſimi Redemptoris no-
„ſtri".

Quid evidenrius, quàm unicè per pium hunc Fundatorem S. Apoſtolicæ protectionem imploratam, ut Monachi eorumque res ſeu facultates ab injuriis & invaſione potentius defendantur.

Igitur per imploratam *protectionem* ſeu *tuitionem* Regiam vel Pontificiam

nibus

Monaſteria & Eccleſias ab oppreſſionibus & injuriis liberare intenderunt pii Fundatores, nequaquam à Canonicæ obedientiæ jugo eximere.

Hinc Ludovicus Pius Imperator expreſsè fatetur, ſe recepiſſe Monaſteria & Cellas Senonenſis Provinciæ in ſuam *protectionem*, " ſed ne „ hujus Decreti causâ, ait, in eiſdem „ Cœnobiis Abbates vel Monachi „ conſtituti, contra ſuum incipiant „ ſuperbire Epiſcopum; præcavimus „ omnem occaſionem amputandam, „ neque locum diabolo dandum: *ſal-* „ *vâ* ſcilicet *in omnibus auctoritate &* „ *poteſtate Epiſcopi* in cunctis Eccleſia- „ ſticæ Regulæ diſciplinis". *Habetur in append. Capitular. Baluzii tit. 38.*

Quod hîc Ludovicus, idipſum ſæpius Romani Pontifices declaraſſe comprobantur

Utque vetuſtiora Pontificum teſtimonia omittam, evidens illius in reſcripto Alexandri III. probatio habetur: *Si ad indicium percepta*, ait, PROTECTIONIS *cenſus perſolvatur, non ex hoc juri Diœceſani Epiſcopi aliquid videtur eſſe ſubtractum.* *Cap. 8. de Privil.*

Similiter quærenti Epiſcopo Auſonenſi, " Utrum Clerici & Laici qui

 pro-

Cap. 18. de Privil. „ *protectionis* litteras oſtendunt, in „ quibus perſonæ ſuæ expreſſo no„ mine cum omnibus rebus ſuis ſub „ *Apoſtolica protectione* conſiſtere decla„ rantur, à juriſdictione Epiſci Diœ„ ſani ſint *exempti*". Reſpondet Innocentius III. "quod per litteras „ hujuſmodi ab Epiſcoporum ſuo„ rum poteſtate minimè ſubtrahun„ tur".

In jure proinde ac ratione fundatiſſima eſt hæc Canoniſtarum Regula: *Licec Papa recipiat aliquos ſub ſua protectione, non ſunt propterea ſubtracti à juriſdictione Epiſcoporum.* Gloſſa ad cit. Cap. 8.

Hanc Regulam præ oculis habuiſſe videtur S. Bernardus dum dixit: Lib. 3. de conſid. c. 4. "Nonnulla tamen Monaſteria ſita in „ diverſis Epiſcopatibus, quod ſpe„ cialiùs pertinuerint ab ipſa ſui fun„ datione ad Sedem Apoſtolicam ex „ voluntate Fundatorum; quis neſ„ ciat? Sed aliud eſt quod largitur „ devotio, aliud quod mollitur ambi„ tio impatiens ſubjectionis". Illa nimirum largitur protectionem adverſus injurias & oppreſſiones, hæc vero impatiens ſubjectionis Canonicæ auctoritatis jugum excutere mollitur.

Re-

Regula VII.

Exemptiones non niſi juſta de cauſa, utilitatem neceſſitatemve Eccleſiæ concernente, ſunt concedendæ.

EPiſcoporum juriſdictioni univerſa loca omneſque perſonas intra limitis ſuæ Diœceſis conſtituta juxta Canonicam auctoritatem ſubjacere; exemptiones verò Sacris Canonibus atque juri communi violentiam quamdam inferre ex præcedentibus conſtat; conſequenter exemptiones ſpeciem quamdam Diſpenſationis eſſe; Legibuſque diſpenſationum regi debere negaverit nemo.

Porrò prima certiſſimaque diſpenſationis hæc eſt Regula: diſpenſationem indulgendam non eſſe, niſi ea interveniat Eccleſiæ utilitas aut neceſſitas, quæ vulnus Canonibus per diſpenſationum inflictum, compenſare queat. "In his, inquit S. Ivo "Carnotenſis, quæ propter rigorem diſciplinæ, vel muniendam ſalutem poſteriorum ſanxit diligentia, ſi honeſta vel utilis ſequatur *In prologo ſui Decret.*

" compenſatio: poteſt procedere au-
" thoritate Præſidentis diligenter
" deliberata diſpenſatio".

Ad cap. nimis 2. de filiis Presbyt. n. 8.

Et quid plura? Cum ſit " unani-
" mis conſonantia Canonum, Conci-
" liorum, & Interpretum, ut rectè
" advertit Proſper Fagnanus, quod
" cauſa neceſſitatis vel utilitatis in
" diſpenſatione debet eſſe magna;
" ſeu, quod idem eſt, major, maxima,
" juſta, evidens, urgens & his con-
" ſimiles, quibus Sacri Canones u-
" tuntur tamquam ſynonymis: alio-
" quin ſi ejuſmodi cauſa deſit; non eſt
" diſpenſatio, ſed diſſipatio".

Quis igitur dubitet, quin & hæc Regula in conceſſione Exemptionum, utpote certiſſima diſpenſationis ſpecie, ſervanda ſit?

Certè non dubitavit Doctor Mellifluus: Poſtquam enim incommoda ex Abbatum emancipatione ſeu exemptione profluentia Eugenio III. propoſuiſſet; tandem, ne Sedis Apoſtolicæ auctoritatem lædere videretur, addit: " Quid inquis? Prohibes diſ-

Lib. 3. de conſid. c. 4.

" penſare. Non, ſed diſſipare. Non
" ſum tam rudis, ut ignorem poſitos
" vos diſpenſatores: ſed *in ædificatio-*
nem

" *nem*, non in *deſtructionem*. Denique "quæritur inter diſpenſatores, ut fi-,,delis quis inveniatur. Ubi *neceſſitas* "*urget*, *excuſabilis diſpenſatio*. Ubi *uti*-"*litas provocat*, *diſpenſatio laudabilis eſt*. " Utilitas dico *communis*, non *propria*. " Nam cum nil horum eſt ; non plane "*fidelis diſpenſatio*, ſed *crudelis diſſipa*-"*tio* eſt".

Quid ex his evidentius, quàm præcitatam diſpenſationum Regulam, ex mente S. Bernardi in Exemptionum indulgentia ſervandam ? Et quidnî ? *Privilegia ſiquidem*, ait Gregorius VII, *non debent SS. Patrum auctoritatem infringere ; ſed utilitati Sanctæ Eccleſiæ proſpicere*. *Lib. 6. epiſt. 2.*

Hanc Regulam indubiè ſibi propoſitam habuit Martinus V. revocans Exemptiones Capitulorum, Monaſteriorum, aliorumque locorum, quas nonnulli Romani Pontifices aut pro Romanis Pontificibus ſe gerentes, & in ſuis diverſis obedientiis reputati à tempore obitus Gregorii XI. *Pro ſuâ voluntate*, aut per *importunitatem petentium* conceſſerant ; addenſque, *ſe non intendere exemptiones de cætero facere, niſi* CAUSA COGNITA, *& vocatis quorum intereſt*. *Seſſ. 43. Concilii Conſtant.*

RE-

Regula VIII.

Exempti tenentur Legibus Epiſcoporum in materia communi.

SI conformitas unitaſq; quæ inter ejuſdem territorii incolas requiritur; eaque quæ legibus debetur obſervantia, evincant, Clericos, non obſtante ſua à juriſdictione laicorum exemptione, teneri legibus & ſtatutis Regis ac Principis pro tota communitate in materia Clericis ac Laicis planè communi, v. g. ne equi extra Provinciam educantur; merces avehantur; hoc illudve pretium rerum perſolvatur &c. nonne à fortiori, conformitas unitaſque, quæ eſſe debet inter membra unius Eccleſiæ evincet, exemptionem à juriſdictione Ordinariorum adeo odioſam minimè extendendam eſſe, ad Leges Statutave Epiſcoporum pro tota Diœceſi in materia exemptis pariter & non exemptis communi evulgata? Et ſanè, cùm Capitula Monaſteriaque omnia, quantumvis exempta, (modo non ſint *nullius Diocæſis*) cum reliquo Clero ac populo unam eandemque par-

particularem Eccleſiam; imo & Hierarchiam, quæ ex Epiſcopo, Presbyteris & Miniſtris conſtat, ſimul conſtituant, quis non videat, ſummam Eccleſiæ illius perturbationem, & Hierarchiæ totalem confuſionem; Legum quoque everſionem conculcationemque futuram, ſi exempti (majorem ac præcipuam Cleri portionem ordinariè conficientes) Legibus illis non teneantur? Quæ Laicorum vel Clericorum erga Leges Epiſcopales ſperanda reverentia aut obſervantia, ſi conſpiciant, præcipuos Eccleſiæ Miniſtros, eoſque, qui præ aliis obedientiam profitentur; populumque ſuo vivendi exemplo ad Legum cuſtodiam permovere deberent, illas impunè violare ac quaſi contemnere?

Ratio proinde naturalis, ipſaque Eccleſiæ unitas propoſitam Juris regulam probat; quam & ipſa Pontificum Conciliorumque reſponſa confirmant ſolidantque.

Sic enim privilegia ſua intellecta volunt Pontifices, ne diſſolvatur aut vileſcat diſciplina Eccleſiaſtica; aut vilipendatur Epiſcopalis auctoritas

Cap. 24. ✠ De Privil.

Digitized by Google

Et quidem" cum ex eo" quod
" Fratres Minores in ſuis reciperent
" Eccleſiis ad audienda divina Officia,
" tempore interdicti, Fratres & Soro-
" res de Ordine Tertio exiſtentes, qui
" continentes ſeu de pœnitentia nun-
" cupantur; *ſcandalum aliorum*, qui ab
" his excluduntur, ait Concilium Vi-
" ennenſe, *mentibus generetur*; *cenſura*
" *vileſcat Eccleſiaſtica, & minoris auctori-*
" *tatis interdicti ſententia reputetur*: eiſ-
" dem Fratribus Minoribus diſtrictius
" inhibemus, pergit Concilium, ne
" de cætero aliquem, vel aliquos
" prædictorum (etiamſi ſuper hoc hi
" vel illi *Privilegiis quibuſcumque* muniti
" extiterint, quæ ipſis in nullo prorſus,
" quoad hoc volumus ſuffragari) ad
" Divina in ſuis Eccleſiis, tempore
" interdicti, quoquomodo admit-
" tant".

Clem. 3. de ſentent. excom.

Firmum proinde manet ex mente Eccleſiæ, Privilegia ſic eſſe intelligenda: ut eorum occaſione nec ſcandalum generetur puſillorum, cenſura non vileſcat Eccleſiaſtica, nec minoris auctoritatis Prælatorum reputetur ſententia.

Quapropter Patres Tridentini nequa-

quaquam reputandi ſunt ſpecialiter Exemptionibus Regularium derogaſſe; ſed potiùs hanc Regulam ſequuti, Exemptiones velut Privilegia declaraſſe, dum dixerunt, quod "cenſuræ & interdicta, nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus in eorum Eccleſiis ſint publicanda atque ſervanda. Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſervandos idem Epiſcopus præceperit, ab *exemptis omnibus*, etiam Regularibus, ſint ſervandi". Seſſ. 25. cap. 12. de Regularib.

Eodem ex fonte emanat: exemptos pariter ac non exemptos teneri illis, quæ de commeſſationibus, choreis, aleis, tabernarum frequentatione aliiſque ſimilibus, Epiſcopi pro bono ſuæ Diœceſis ſtatuenda cenſuerint.

Et ſanè, nî Regula hæc inviolata permaneat, & exactè ſervetur; verendum ne quod de exemptionibus particularium perſonarum dixit Tridentinum, de univerſis exemptionibus dici debeat: *Privilegia & exemptiones, quæ variis titulis conceduntur, hodie* Seſſ. 24. cap. x I de reformat.
per-

perturbationem in Epiſcoporum juriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere dignoſcuntur.

REGULA IX.

Exemptiones à juriſdictione Epiſcoporum ad functiones Hierarchicas non extenduntur.

PRæter univerſalem Eccleſiæ Hierarchiam, cujus caput ac centrum unitatis eſt Romanus Pontifex, *alia eſt in Eccleſia Catholica Hierarchia, Divina ordinatione inſtituta, quæ conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris, & Miniſtris*, cum quadam tamen ſubordinatione univerſali Hierarchiæ rurſus incluſa.

Syn. Trid. ſeſſ. 23. Can. VI.

Sicuti verò univerſalis Hierarchia non foret ut *Caſtrorum acies bene ordinata*, ſed *Regnum in ſe diviſum*, ſi unus omnibus tamquam caput & unitatis centrum non præponeretur, ita pariter, nec inferior ulla Hierarchia ut *Caſtrorum acies bene ordinatur*, niſi Presbyteri cæterique Miniſtri hanc Hierarchiam conſtituentes, cum quadam ſubordinatione uni tamquam Capiti & Principi illius *Sacri Principatûs* (id enim

enim latinè ſonat Hierarchia) ſubjicerentur.

Cum igitur ad cujuſque particularis Eccleſiæ Hierarchiam *præcipuè* ſpectent Epiſcopi, ſive præcipuum ac primum locum occupent, nî cum debita ſubordinatione reliqui Hierarchici Epiſcopo ut Capiti ſubdantur, non Hierarchiam ſeu S. Principatum *terribilem ut caſtrorum aciem benè ordinatam* habebimus, ſed potius *Regnum in ſe diviſum quod deſolabitur*. Quod jam pridem contra Luciferianos advertit S. Hieronymus: *Eccleſiæ ſalus in ſummi Sacerdotis* (Epiſcopi) *dignitate pendet*, inquit, *cui ſi non exors quædam & ab hominibus* EMINENS *detur* POTESTAS, *tot in Eccleſia efficiuntur* SCHISMATA *quot Sacerdotes*. Et ante ipſum vir Apoſtolicus Ignatius: " ſine Epiſcopo nemo quidquam " faciat eorum quæ ſpectant ad Eccle- " ſiam, & honora Deum ut omnium " Auctorem & Dominum, Epiſcopum " vero *ut Principem Sacerdotum*: ima- " ginem Dei referentem: Dei, in- " quam, propter *Principatum*, Chriſti " verò propter Sacerdotium".

Syn. Trid. ibid. c.4.

In Dialogo adverſus Luciferianos.

Epiſt. ad Smirnenſis.

Exemptiones igitur Capitulorum vel Academiarum aut Monaſterio-

rum

rum ad functiones extendi nequeunt Hierarchicas. Sive, vi illarum à juriſdictione Epiſcopi eximi non poſſunt Canonici, Academici, vel clauſtrales; quatenus tamquam Presbyteri vel Miniſtri Hierarchiam ſimul cum Epiſcopo formant: nî unà Hierarchia, Divina ordinatione inſtituta, confundatur; & Epiſcopis ſacer *Principatus*, ipſis ab omni antiquitate tributus, adimatur.

Quapropter Pontificiale Romanum, nullâ exemptos inter & non exemptos facta diſtinctione, præſcribit omnibus in Presbyteros ordinatis, ut Epiſcopis quorum reſpective Clero adſcribuntur, *promittant obedientiam & reverentiam.* Evidens indicium, exemptionem ex mente Eccleſiæ ad functiones Hierarchicas; ſeu quas ordinati tamquam Eccleſiæ illius, cui adſcribuntur, Miniſtri exercent, non extendi; ſed in earum functione, ab Epiſcopis tamquam capite ipſos debere eſſe dependentes.

Unde ſæculo v. Synodus Arelatenſis, controverſiam Epiſcopum Arelatenſem inter & Fauſtum Abbatem Lirinenſis

rinenſis Monaſterii componere volens, dixit: "Hoc enim & rationis „& Religionis plenum eſt, *ut Clerici* „ad ordinationem Epiſcopi *debita* „*ſubjectione* reſpiciant: laica vero om„nis congregatio ad ſolam & libe„ram Abbatis proprii, quem ſibi ipſa „elegerit, ordinationem diſpoſitio„nemque pertineat." *An. 455.*

Et ſanè tanta reputabatur olim Clericorum ad ſuos Epiſcopos ſubjectio; ut eam obedientiæ Monachali pænè crederent repugnare: atque ideo Monachum adſcriptum Clero ſive Hierarchiæ alicujus Eccleſiæ, Monachatum amiſiſſe reputarent.

Quamvis verò non ea hodie Clericalem inter & Monachalem ſtatum intercedat repugnantia, manet tamen verum illud S. Thomæ: *In his quæ ad diſciplinam Eccleſiaſticam pertinent,* MAGIS *tenetur Monachus obedire Epiſcopo quam Abbati: quia in his Abbas eſt Epiſcopo ſuppoſitus.* *In lib. 2. ſentent. diſt 44. q. 2. a. 3.*

Si noviſſima Pontificum Conciliorumque Decreta pervolvere lubeat; quid aliud clamant & inculcant, quàm Canonicos, Monachos, alioſque functiones Hierarchicas obeuntes

tes, Epiſcopis quoad functiones illas ſubjacere: quin imò præterito ſæculo Synodus Colonienſis, non tantum juſtum credidit, ut Fratres Mendicantes in Prædicatione Verbi Divini ordinariæ Epiſcoporum juriſdictioni ſubjicerentur, *ſed ut & eatenus Monaſticæ Profeſſionis Regulis obligationibuſq; eximantur, non decens tantum, ſed & juſtum putavit.* Ut nimirum tanto liberiùs Epiſcopus Hierarchiæ ſuæ Caput & Princeps in ſibi ſubditos intendere poſſet.

An. 1586. *p.* 4. *q.* 12.

Ex ſententia igitur & mente Eccleſiæ, quæ tum in Pontificum ac Conciliorum Decretis, tum in ipſo Pontificali Romano exprimitur ac manifeſtatur, veriſſima manet hæc Regula: *Exemptio à juriſdictione Epiſcopi ad functiones Hierarchicas non extenditur*; nè aliàs Eccleſiaſtica Hierarchica, quæ eſt *ut caſtrorum acies benè ordinata*, planè confundatur & diſſolvatur.

RE-

REGULA X.

Iuriſdictio Delegata data Epiſcopis in exemptos, non tollit Ordinariam; illâq; conceſsâ omnia cenſentur Epiſcopis competere ac ſi exemptio foret ſublata.

EXemptos multis caſibus Juriſdictioni Ordinariæ Epiſcoporum manere ſubjectos eſt expeditum: quibus caſibus, cùm naturalis & Canonica Epiſcopnrum auctoritas illæſa ac integra maneat, neque per exemptionem impediatur, manifeſtum eſt, eam ſecundum plenum primævumque ſuum vigorem exerceri poſſe; & Epiſcopum poſſe in exemptos procedere ac ſi nulla planè exemptio intercederet. Juxta hoc notiſſimum principium reſpondit Innocentius III. Epiſcopo Lingonienſi, ut in Canonicos Capellæ Ducis Burgundiæ, " in "quantum ratione Parochialium Ec„cleſiarum vel aliàs juriſdictionem „ejus reſpicere dignoſcuntur, officii „ſui debitum in eoſdem *liberè* proſe" quatur. *Cap.* Cùm Capella ẍ *de Privil.*

Ulterius ex diſpoſitione juris communis

munis, & præcipuè ex Decreto Concilii Tridentini, frequenter conceſſum eſſe ordinariis, ut tamquam Delegati Sedis Apoſtolicæ contra Exemptos procedant, notum eſt.

Duo verè circa hanc delegationem apud Canoniſtas ſunt recepta.

Primum, per hanc delegationem nihil derogari auctoritati ordinariæ Epiſcoporum, ſi quæ ante hanc delegationem competierit Epiſcopis in exemptos. Concilium quippe Tridentinum admodum ſollicitum, ut quantum temporum acerbitas ferret, auctoritas Epiſcopalis, multiplicibus privilegiis ac prætenſis exemptionibus pænè conculcata, in priſtinum erigeretur; noluit eam, per adjunctionem auctoritatis Pontificiæ diminuere; ſed potius roborare ac firmare.

Unde recepta eſt Canoniſtarum Regula, quibus caſibus Epiſcopus antè delegationem procedebat contra exemptos jure ordinario, eodem etiam procedere poſt delegationem. Hanc Regulam ſecutus eſt S. Carolus dum ſtatuit, " ut ſi Epiſcopus tamquam " Sedis Apoſtolicæ Delegatus, ſenten- " tiam in iis cauſis tulerit, in quibus ante

Concil. Mediol. V. p. 3. c. XI.

„ ante Concilium Tridentinum tam-
„quam Ordinarius *eadem juriſdictione*
„ poteſtateve uti poterat, *non ad Sedem*
„ *Apoſtolicam*, ſed *ad Archiepiſcopum* ab
„ illa ſententia devolveretur appella-
„ tio.

Alterum, circa ſimilem delegationem Epiſcopis factam, à Canoniſtis eſt receptum: quod Epiſcopus vi Delegatæ hujus poteſtatis poſſit non tantùm de cauſis Exemptorum cognoſcere, ſed etiam per cenſuras aliave juris remedia ſententiam exequi; omniaque facere tum quoad litis præparatoria, ſive ejus inſtructionem, quæ judex ordinarius facere poſſet aut deberet.

Si enim de quocumque Judice à Sede Apoſtolica Delegato, in jure dicatur, *ex eo quod cauſa ipſi committitur, ſuper* OMNIBUS, *quæ ad cauſam ipſam ſpectare noſcuntur*, PLENARIAM *recipit* POTESTATEM; quanto magis id dictum oportet de Delegatione factâ Epiſcopis, qui naturales quodammodò Judices ſunt eorum, in quos poteſtas delegata conceditur? Adeo ut potius avita auctoritas dicenda ſit reſtitui, quàm nova concedi.

a V.D. Ioán Harg Fecialem pacis Religioſa p. 127.

Proinde rectè hîc tradunt Canoniſtæ:" Delegatam juriſdictionem, quam ,, Concilium Tridentinum & Apo-,,ſtolicæ Conſtitutiones tribuunt lo-,,corum Ordinariis ſupra Regulares ,,alioſque exemptos, æquipollere ,, *ordinariæ*, eandemque *latam* & *favo-*,,*rabilem* naturam habere: quoniam, ,,inquiunt, in effectu eſt reſtituere, ,, quod erat *proprium*, ac removere ob-,,ſtaculum exemptionis: ſecus au-,,tem, ubi agatur de Delegatione ,, factâ ſpeciali perſonæ, quæ in eo ,, genere cauſarum naturalem ſeu ha-,,bitualem propriam juriſdictionem ,,vel poteſtatem non habet, cùm ,, tunc *ſtrictè* ad limites verborum, ac ,, juxta præciſam formam Delegatio-,, nis juriſdictio attributa cenſeatur". Quod idem allato exemplo vulgari hominis habentis membra valida, ſed vinculis impedita declarant: *Quoniam ſi ſuperveniat*, aiunt, *vinculorum ſolutio, iſta non importat conceſſionem novæ facultatis ambulandi*, *cùm id ſequatur jure proprio ac naturali.*

Sint ergo hæ Regulæ: Juriſdictio Delegata Epiſcopis in Exemptos, *Ordinariam* juriſdictionem in eoſdem non

non excludit. Item, conceſsâ poteſtate Delegatâ Epiſcopis in Exemptos, omnia cenſentur conceſſa, quæ ipſis competerent, ſi exemptio eſſet ſublata.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

CAPUT II.

Proponuntur varia Corollaria ex Regulis ante traditis: & unà referuntur ac refelluntur contraria Recentiorum quorumdam aſſerta.

§. 1.

Varia Corollaria ex Regula IV.

PRivilegia Sacris Canonibus ac Juri communi contraria, *odioſa* atque violenta ex mente Eccleſiæ reputari; eoque titulo *reſtringi* oportere; neque *ad conſequentiam trahenda* eſſe, Regula quarta oſtendit.

Hinc ulterius deducitur: Privilegia eo magis reddi *odioſa* atque violenta; quo magis vim ac vigorem Canonum, quos Eccleſia ſemper optat

ab omnibus exactiſſimè obſervari, per illa enervari contingit: atque ita Privilegia integris atque numeroſis congregationibus, v. g. Fratribus Mendicantibus indulta, proculdubio cenſenda ſunt magis *odioſa* magiſque violenta, quàm ſimilia Privilegia uni alterive particulari perſonæ conceſſa: quia, ut evidens eſt, priora amplius Canonum vim enervant quàm poſteriora, quibus non niſi una alterave perſona à Canonum obſervantia eximitur. Et inde ulterius conſequens, priora quàm *ſtrictiſſimè* fore interpretanda.

Secundò: ex quarta illa Regula conſequitur, Sacris Canonibus, præſertim quos univerſalis Eccleſiæ probavit aſſenſus, in dubio non cenſeri derogatum; atque hinc illa Canoniſtarum Regula: Privilegium ſeu reſcriptum Sedis Apoſtolicæ, contrarium Canoni Concilii Oecumenici, cenſendum ſubreptitium, niſi *expreſsè* Canoni ſit derogatum: Cap. 3. ✠ de Capellis Monach.

Ad C. 28. ✠ de reſcrip. n. 32 Rationem aſſignat poſt alios Proſper Fagnanus: " Idcirco, ait, in de„rogationibus generalibus litterarum

Apo-

„ Apoſtolicarum non includuntur „ Decreta *conciliaria:* quia cùm hæc „ edantur in *Generali Concilio ſummâ* „ *cum deliberatione* ac *maturitate:* & è „ converſo à Summis Pontificibus „ nonnumquam litteræ contra jus „ *per occupationem* , vel *importunitatem* „ extorqueantur, quas veriſimiliter „ non conceſſiſſent , ſi ad *contrariam* „ *diſpoſitionem conciliarem animum ap-* „ *plicaſſent:* propterea iidemmet Pon- „ tifices ſanxerunt, ut eorum reſcri- „ pta, quæ Decretis alicujus Concilii „ Generalis adverſantur vigorem non „ habeant, niſi in eis fuerit *derogatum* „ *Generali Concilio*". Et Gloſſa dicit: " Tales litteras præſumi extortas, vel „ per occupationem Romani Pon- „ tificis, vel per importunitatem pe- „ tentium". *Ad Cap. 3 de Capell. Monach.*

Hanc Regulam præ oculis habuiſſe videtur Concilium Anſanum plurium Archiepiſcoporum & Epiſcoporum in quo legitur: " quod O- „ dilo Abbas Cluniacenſis cum ſuis „ Monachis, oſtendit Privilegium „ quod habebant à Romana Eccleſia, „ quod eis talem libertatem tribuebat; „ ut nulli, in cujus territorio dege- *An. 1025. tom. 9. Concil. pag. 859.*

 bant

„bant, nec alicui aliquatenus ſubja-
„cerent Epiſcopo: ſed quemcumque
„vellent, vel de qualibet regione,
„adducerent Epiſcopum, qui faceret
„ordinationes vel conſecrationes in
„eorum Monaſterio. Relegentes
„ergo (Epiſcopi) *Sancti Chalcedonenſis*
„*& plurimorum authenticorum Concilio-*
„*rum ſententias*, quibus præcipitur,
„qualiter, per unamquamque regio-
„nem, Abbates & Monachi *proprio*
„ſubeſſe *debeant Epiſcopo*; & ne Epiſ-
„copus in Parochia alterius audeat
„ordinationes vel conſecrationes
„abſque licentia ipſius Epiſcopi fa-
„cere: decreverunt chartam *non eſſe*
„*ratam, qua Canonicis non ſolum non con-*
„*cordaret, sed etiam contrairet ſenten-*
„*tiis*".

Horum Patrum exemplo, meritò Epiſcopi chartas Privilegiorum Canonicis inſtitutis contrarias, ut ſubreptitias, aut à Sede Apoſtolica extortas per nimiam Pontificis occupationem, aut petentium importunitatem, rejicient; vel ut minus earum executionem ſuſpendent: quo-uſque de mente Pontificis melius fuerint inſtructi.

Econ-

Econtrario Privilegiis, præſertim quæ integris ac admodum numeroſis congregationibus indulta prætenduntur, per poſteriores Conciliorum ſanctiones in dubio præſumi derogatum, ex prædicta quarta Regula conſequens eſt.

Res enim quælibet facilè ad ſuum redit ſtatum naturalem. Cùm itaque per Privilegia res in violento quodammodo ſtatu ponatur; non difficulter Privilegia præſumuntur ſublata, reſque ſuo naturali ſtatui reſtituta.

Atque inde ulterius conſequens eſt: Privilegia Fratrum Mendicantium, aliorumque ipſis in Privilegiis communicantium per Concilium Tridentinum cenſeri ſublata, in quantum Decretis ejuſdem Concilii adverſantur; tametſi etiam in corpore juris clauſa eſſent, neque ſpecialiter ipſis foret derogatum. Ut pluribus docet Fagnanus, hac inter alias, notandâ ratione: "Nam in his quæ in Generali „Concilio cum tanta maturitate & „ſolemni deliberatione tranſeunt, & „examinatione elimantur, nihil eſt, „nec eſſe debet quod fruſtra mem„branas occupet . . . . . . quæ conje-

Loco cit. nu. 46. *&* 47.

„ ctura eo magis ſumenda eſt, ait, in
„ caſu præſenti, quia ſi Decreta Con-
„ cilii Tridentini ex hoc defectu ſpe-
„ cialis derogationis non valerent;
„ *magna ejuſdem Concilii pars ſubvertere-*
„ *tur:* quod quam ſit abſurdum nemo
„ non videt". Hæc Fagnanus. Et
ſanè, ſi Privilegia, quæ Fratres Mendicantes ipſiſque in Privilegiis communicantes, contraria Decretis Tridentini Concilii habere prætendunt, ſubſiſterent; nullus certè aut exiguus Decretorum Synodi Tridentinæ eſſet effectus.

Cùm enim Decreta, maxima ex parte, circa Miniſtros Eccleſiæ, eorumque functiones verſentur: horumque majorem partem hodie conſtituant Fratres Mendicantes, cæterique Regulares eiſdem Privilegiis per communicationem, ut aiunt, gaudentes: quis non videt, pro majori etiam parte Concilii Decreta futura ſine effectu, ſi privilegia ſubſiſterent?

Hoc fundamento Pius IV. cujus potiſſimum labore & induſtria Synodus Tridentina feliciter ad finem perducta fuit, omnia *& univerſa* Privilegia, Exemptiones, immunitates, etiam *mare*
magnum,

magnum, ut vocant, quæ variis tam Cathedralibus quàm Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis Religioſis, etiam FF. Mendicantium domibus & ordinibus per Romanos Pontifices, etiam *motu proprio* & ex *certa ſcientia*, ac de *Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine*, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de Fratrum conſilio, in genere vel in ſpecie, *ex quavis etiam honeſta cauſa conceſſa*, & etiam *pluries* confirmata & innovata fuerunt: Hæc omnia, inquam, Pius IV. motu proprio & *ex certa ſcientia*, ac de *Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine*, in his omnibus & ſingulis, in quibus illa *Statutis & Decretis Concilii hujuſmodi contrariantur*, *ipſo jure* revocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos atque limites reducta eſſe; nec quidquam adverſus ipſa Decreta & Statuta, quo minus ubique & apud omnes obſerventur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi & reputari debere, *ac ſi numquam emanaſſent: authoritate Apoſtolica declarat, ac etiam ſtatuit, & ordinat.*

In Conſtit. quæ incipit: In Principiis.

§. 2.

§. 2.

Primum aſſertum Regulæ IV. adverſum: Exemptiones in favorem Regularium, largiſſimè ſunt interpretandæ.

PLura apud recentiores, præſertim Regulares qui de exemptionibus ac de Privilegiis ſuis tractatus ediderunt, eiſque amplificandis impensè ſtuduerunt, reperiuntur contraria Regulis Capite præcedenti exhibitis: ſed rationi, ac notiſſimis Juris principiis adeo perſpicuè contraria; ut ea vel retuliſſe, penè refutaſſe ſit.

Inter alios pro Privilegiorum amplificatione conſultationes Canonicas edidit anno 1676. eaſque auctas denuò imprimi juſſit anno 1682. R. P. Jacobus à S. Antonio Ord. FF. B. V. M. de Monte Carmelo. In quibus penè omnia, quæ alii pro amplificandis exemptionibus & Privilegiis ſuis ſcripſere, in compendium contraxit.

Hic Auctor inter alia, quæ Regulæ quartæ à me traditæ adverſantur docet, "Quoties ſuper Privilegiorum intel-

Conſult. 2. reſol. XIII. *n.* 285.

,, intelligentia, legalitate, perſeveran-
,, tia &c. occurrunt dubia interpre-
,, ratione aliquâ indigentia; hanc in
,, favorem Regularium debere fieri
,, & quidem *largiſſimè*: ..... ita etiam
,, noviſſimè plurimis citatis noſter
,, Petrus ab Angelis *in ſpeculo Privile-*
,, *giorum diſp.* 1. *ſect.* 2. *n.* 21. ubi ita
,, concludit: *Quando ſunt duæ ſententiæ*
,, *contrariæ*, *quod valeat aut non valeat*
,, *Privilegium*, *quod ſit revocatum vel non*
,, *ſit revocatum*; *cenſendum valere & non*
,, *eſſe revocatum*". Hæc ille, qui & alio
loco: " Privilegium *exemptionis* ſem- *Conſult.* 4. *reſol.* 2. *n.* 1058.
,, per *extendendum* eſt erga Regulares,
,, & *coarctandum* erga Ordinarios, cum
,, ob eorum, in punitione Regularium
,, exceſſus, Summi Pontifices fuerint
,, coacti eos ab eorum juriſdictione
,, eximere".

Quid ineptius, & notiſſimo Jurium principio magis adverſum dici poſſet?

Sed dicet, varii conceſſere Pontificis, ſic, *ut quando dubium fuerit in intellectu Privilegiorum Regularium; ſemper per Iuriſperitos, & alios Iudices in favorem Regularium fiat interpretatio.*

Verum, amabo te! qui illi Pontifices, qui conceſſerunt, ſeu potius obliga-

ligarunt Juriſperitos, alioſque Judices, ut neglectis notiſſimis probatiſſimiſque Juris principiis, Exemptiones ac Privilegia Sacris Canonibus adverſa *largiſſimè* interpretentur? Reſpondet citatus Auctor, illi "quos „adducit noſter Auguſtinus à Virgi„ne Maria *Privil Mendic.* verb. *Inter„pretatio privileg. & conſtit.* & plures „Donat. Laynenſis". Authentica certè & ſolida probatio! Ideone credemus Pontifices voluiſſe, ut Juriſperiti ac Judices à receptiſſimis ſolidiſque Juris Regulis in Privilegiorum interpretatione recedant, quia aliquibus Privilegiorum compilatoribus ſimilia referre placuit? An forſan hic Pater volet, ut omnia pro genuinis Pontificum Bullis aut reſcriptis vel Conſtitutionibus recipiantur, quæ in ſimili Privilegiorum ferragine, aut aliquo immenſo eorum Oceano continentur?

Conſult. 2. *reſol.* XIII *n.* 385.

Sanè nihil injurioſius, nihil indignius Eccleſiæ Catholicæ aut Romanis Pontificibus accidere poſſe credo, quàm ea omnia Summis Pontificibus & Eccleſiæ adſcribere.

Tam enim inepta, ne dicam abominanda

nanda, tamquam à Romanis Pontificibus indulta, ab illis Privilegiorum compendiariis & compilatoribus proferuntur; ut nihil adeo Primatum Romani Pontificis hæreticis odioſum reddere poſſe credam, quam ſimilia Romanis Pontificibus adſcribere. Imò ſi ea omnia à Summis Pontificibus emanata crederemus; eum certè non ut fidelem diſpenſatorem Myſteriorum Dei, & Clavium Eccleſiæ; Canonum præcipuum ac primum defenſorem; ſed potius ut diſſipatorem ac prævaricatorem, orbi univerſo exhiberent.

Utque infinita penè in hanc rem, quæ legentibus ſimiles Privilegiorum farragines, ſunt obvia, omittam; unum dumtaxat proferam ex Antonio Corduba Franciſcano: qui tantam Privilegiorum peritiam profitebatur, ut annotationes in compendium Privilegiorum publicare non dubitaverit. Hic igitur refert, Leonem X. (*ut habetur*, inquit, IN REGISTRO *Ordinis facto tempore Reverendiſſimi Miniſtri Generalis Franciſci de Licheto*) " Anno Domini „ 1519. in Vigilia Viſitationis B. M. „ vivæ vocis oraculo conceſſiſſe Mi- *In annot. ad comp. privileg. verb.* Privileg. ſtatum.

nori-

„ noribus: ut iis omnibus Privilegiis
„ & indultis, ut conceſſionibus in
„ utroque foro per Fratrem Joannem
„ à Coſta Commiſſarium quondam
„ Ultra-Montanum imperratis, uti ſe-
„ curè liceret: *quamvis fuerint impetrata*
„ INDEBITE, ABSQUE CAUSA LEGI-
„ TIMA, *vel quovis alio modo* INDEBITO
„ *etiam* MALITIOSO, *&* MENDACITER,
„ *&* DOLOSE".

Quis ad hæc non exhorreat? Abſit ergo, ut cum tanta Romanorum Pontificum infamiâ recipiamus pro veris eorum dictis aut factis, quia illa à ſimilibus Privilegiorum compilatoribus pro talibus venditantur.

Verùm ulterius in ſui aſſerti probationem urget prædictus Pater:
Conſult. 4. *Reſol.* 2. *n.* 1056.
" Sedis Apoſtolicæ intereſt multos
„ habere immediatè ſubjectos, & ideo
„ ampliari debet exemptio in Sedis
„ Apoſtolicæ favorem". Sed quid rurſus ineptius? Imò quid Sedi Apoſtolicæ injurioſius? Num forſitan Sedis Apoſtolicæ intereſt, infringi Sacros Canones quos univerſalis Eccleſiæ probavit aſſenſus, quibus exemptiones contrariantur? Audiamus ipſos Romanos Pontifices. *Confidimus*, ait

ait Gelaſius I. *quod nullus jam veraciter ignoret Chriſtianus, uniuſcujuſque Synodi conſtitutum, quod univerſalis Eccleſiæ probavit aſſenſus, non aliquam magis exequi Sedem præ cæteris oportere, quam primam.* *Epiſt. ad Epiſcop. Dardaniæ*

Defenſores enim Divinorum Canonum ſumus & cuſtodes, non prævaricatores, inquiebat Glorioſiſſimus Pontifex & Martyr Martinus I. Et alius ejuſdem Sedis Epiſcopus: *Leges Eccleſiaſticas obſervare pluris faciendum cenſeo; quam Romæ domicilium habere.* *Epiſt. I.* *Liberius in Dial. cum conſt.*

Hæc eſt digna Succeſſoribus Petri, & Chriſti Vicariis, Eccleſiæque Capiti Vox: quæ non Canonum violationem, ſed eorum ſtrenuam conſervationem, ceu Sedis Apoſtolicæ Privilegium & favorem clamat.

Et quid quæſo Romano Pontifici, cum hujuſmodi ſive Canonicorum ſive Regularium exemptionibus? Num forſan ſine hiſce exemptionibus aliquid ipſius deeſſet Primatui? An onus humeris Pontificis ex cura totius Eccleſiæ incumbens, non ſat ponderoſum; ſi ſingulis Epiſcopis, portionis ipſis concreditæ immediata cura *integrè* permitteretur?

§. 3.

§. 3.

Secundum aſſertum, Regulæ IV. & Corollariis inde deductis contrarium. *Privilegia per Tridentinum non cenſentur revocata, niſi* EXPRESSA *eorum ſit revocatio: Per Privilegia verò Tridentino eſt derogatum, licet non ſit* EXPRESSA *ejus derogatio.*

EX Regula IV. conſequens eſſe diximus, Exemptionibus & Privilegiis, utpotè odioſis facilè intelligi derogatum; econtra verò Decretis Conciliorum, præſertim generalium, non præſumi derogatum, niſi *expreſsè* & ſpecificè de illis mentio fiat.

Atque hinc ulterius conſequens eſſe oſtendimus, Privilegia Mendicantium Decretis Concilii Tridentini contraria cenſeri abrogata; licet eorum *expreſſa* derogatio ſive revocatio facta non ſit.

Econtra P. Jacobus à S. Antonio ſuſtinet: quod nullæ proviſiones, Privilegia, favores, gratiæ Apoſtolicæ Mendicantibus conceſſæ, vel etiam innovatæ vel confirmatæ, ante vel poſt Con-

Digitized by Google

Concilium Tridentinum cenſeantur revocatæ, niſi illæ, quibus Concilium *apertè* & *manifeſtâ* authoritate Apoſtolica interveniente, per clauſulas *expreſſas* & *ſufficientes* derogat. Et addit: *Conſult.* 2. *Reſol.* XV. *n.* 367.

„ Nota, quòd alia Privilegia, quæ ante
„ Tridentinum habebant Religioſi,
„ tam ex *mari magno*, quàm ex aliis
„ conceſſionibus, & *expreſſè* non re-
„ vocantur ab ipſo Tridentino, non
„ ſolùm habeant valorem antiquum;
„ Verùm etiam habeant firmitatem
„ novæ confirmationis à Triden-
„ tino".

Proinde ex mente hujus Auctoris Privilegiis per Tridentinum non cenſetur derogatum, niſi *expreſſè* revocentur. Sed quid ſi Privilegia poſt Concilium Tridentinum concedantur ipſi Concilio contraria? " Ut per illa
„ Concilio derogetur, ait, non re- *Ib. n.* 369.
„ quiritur *expreſſa* derogatio, ſed ſuffi-
„ cit Bulla vel Reſcriptum Pontificis
„ contra Decreta ipſius".

Bene habet, juxta hunc R. Patrem ut per confirmationes aut conceſſiones Privilegiorum derogetur Decretis Concilii Oecumenici Tridentini non requiritur *expreſſa* derogatio; ſed ut

per Tridentinum derogetur Privilegiis Fratrum Mendicantium requiritur, ut illis derogetur *apertè* & *manifeſtâ* auctoritate Apoſtolica interveniente, per *clauſulas expreſſas* & *ſufficientes.*

Rationem hujus exotici aſſerti audiamus; " quia, ait *cap.* 2. *ſeſſ. ult.*
Conſult. 2. *Reſol.* XV. *n.* 361.
„ declaratur formalibus terminis: *Sancta Synodus omnia & ſingula ſub quibuſcumque clauſulis & verbis, quæ de morum reformatione atque Eccleſiaſtica diſciplina in hoc Sacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat, ita Decreta fuiſſe, ut in his ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicæ & ſit, & eſſe inintelligatur.*" Ex quibus concludendum, inquit, cum perdocto Petro „ Marchant, quod omnia decreta au„thoritate Apoſtolica emanata, ſive in „ Conciliis Generalibus ſive in Bullis „ & Brevibus Sum. Pontificum, tam „ ante, quam durante Concilio, ſub„ ſiſtant in ſuo vigore, exceptis iis, „ quibus idem Concilium derogavit „ per *clauſulas ſufficientes:* alioqui autho„ritas S. Sedis non manſiſſet illæſa „ contra declarationem & proteſta„tionem quam faciunt Patres Con„cilii".

Inſi-

Digitized by Google

Inſignis ratiocinatio! Synodus Tridentina quoad Decreta morum & diſciplinæ ſalvam voluit in omnibus auctoritatem Sedis Apoſtolicæ, ergo per Concilium non cenſetur derogatum Privilegiis, quæ ejus Decretis contrariantur, niſi per *expreſſas* clauſulas ipſis ſit derogatum; quaſi auctoritas Sedis Apoſtolicæ ſalva non eſſet, niſi Privilegia Fratrum Mendicantium, Decretis Concilii adverſa ſubſiſterent: aut illis derogatum non cenſeretur, niſi ea derogatio per clauſulas *expreſſas* & *ſufficientes* facta fuiſſet. Aliter ſanè intellexit Pius IV. ut §. 1. vidimus.

Sed forſan dicet R. P. Concilium ſaltem voluit eſſe ſalvam in omnibus auctoritatem Sedis Apoſtolicæ ut Decretis Concilii derogare poſſet; " ac *Ib. n.* 369
,, proinde cùm Papa diſponit, decer-
,, nit, vel in contrarium aliquid ordi-
,, nat, abſque *ſpecifica* & *expreſſa* men-
,, tione ipſius Concilii, non ſolum
,, utitur Jure ſuo, cum ſit ſuppa Con-
,, cilium: ſed etiam Patrum Concilii
,, deſiderio ſatisfacit, qui nec autho-
,, ritate Concilii Generalis, nec juſſu
,, Prædeceſſorum Summorum Ponti-

 ficum

Digitized by Google

„ ficum voluerunt, in caſu abrogatio-
„ nis, aut diſpenſationis decretorum
„ hujuſmodi, nec *ſpecificam* nec *generi-*
„ *cam* mentionem fieri".

Verum eſt, Tridentinum per citata verba intendiſſe, & quidem unicè, declarare quod Sedis Apoſtolicæ auctoritas ſalva maneret quoad Decreta morum atque diſciplinæ Eccleſiaſticæ, ut illa interdum pro utilitate vel neceſſitate Eccleſiæ ſua auctoritate moderari poſſet; ſed inde inferre, ergo per reſcriptum Sedis Apoſtolicæ derogatum cenſetur Concilio Tridentino, licet nulla ejus *ſpecialis* fiat derogatio, planè ineptum eſt. Nec enim quæritur, an Pontifex *poſſit* Concilio derogare; ſed an *velit*. Declararunt verò Summi Pontifices non cenſeri derogatum Concilio Generali per ſua reſcripta, utpote ſub-& obreptioni aliiſque vitiis expoſita, niſi illius *expreſſa* mentio fiat; ſed econtra reſcripta eo caſu pro ſubreptitiis aut malè impetratis eſſe habenda.

Quod igitur illa reſcripta Apoſtolica contraria Tridentino aliiſque Generalibus Conciliis pro nullis ſint habenda, niſi *expreſſè* Concilio derogetur,

tur, non arguit defectum poteſtatis, ut ſupponere videtur dictus Pater, ſed defectum voluntatis.

§. 4.

Corollarium primum ex Reg. v. & ix.

Exemptio Regularibus aliiſve conceſſa, illos non concernit, quatenus ſunt cooperatores aut ſubſidiarii Epiſcoporum.

ORdines Mendicantes ab aliquot ſæculis inſtitutos & ab Eccleſia receptos fuiſſe, ut Prælatis ac Paſtoribus in regimine animarum coadjutores & ſubſidiarii accederent, notum eſt.

" Sicut Religiones aliquæ, inquit 2. 2. q. 188
" S. Thomas de his Ordinibus agens, a. 4. ad 2.
" inſtituuntur ad militandum, non
" quidem ut militent authoritate *pro-*
" *pria*, ſed *authoritate Principum*, vel
" *Eccleſiæ*, quibus ex officio competit,
" ſicut dictum eſt, ita etiam Religio-
" nes inſtruuntur ad prædicandum &
" confeſſiones audiendum, non qui-
" dem *authoritate propria*, ſed *authoritate*
" *Prælatorum* ſuperiorum & inferio-
" rum ad quos ex officio pertinet, &

 ita

„ita *ſubvenire* Prælatis in tali miniſte-
„rio, eſt hujuſmodi Religionis *pro-*
„*prium*".

In Tract. quare Fratres Minores prædicent.

Cui conſonat S. Bonaventura, docens per Petrum & Socios in navi laborantes præſignatos Ordinarios Paſtores, qui cùm rete præ multitudine piſcium trahere non poſſent, annuerunt ſociis in alia navi ut venirent, & adjuvarent eos: "Quia Prælati Ec-
„cleſiæ cum Clero non ſufficientes
„per ſe tantam plebium multitudi-
„nem trahere ad littus vitæ perpe-
„tuæ; annuerunt ſociis Religio-
„ſis, ſcilicet Jacobo, & Joanni,
„activis & contemplativis, ut veni-
„rent compatiendo animarum peri-
„culis, *adjuvarent* eos, tam illos qui
„trahunt, quam illos qui trahuntur, il-
„lorum inſufficientiam, iſtorum indi-
„gentiam relevando".

Clem. dudum *de ſepult.*

Hinc & Romani Pontifices ſæpiùs monendos cenſuerunt Eccleſiæ Paſtores, ut Fratres Ordinum Mendicantium tamquam *ſuos adjutores & cooperatores benignè ſuſciperent.*

Sodalitia itaque ſeu Religiones Ordinum Mendicantium, aliorumque qui poſtmodum eumdem in finem ab Eccle-

cleſia ſuſcepti fuerunt, ſeminaria quædam ſunt, è quibus Prælatis vocantibus & annuentibus ſubſidiarii & cooperatores emittuntur & accipiuntur.

Similes proinde Religiones inſtitutæ non ſunt, ut eorum Sodales per ſimplicem Ordini adſcriptionem ſive profeſſionem, protinus efficiantur & ſint cooperatores & ſubſidiarii Prælatorum vel Paſtorum, ſed dumtaxat, ut Prælatis vocantibus & annuentibus id muneris parati ſint obire; eumque in finem ſtudia & actiones ſuas dirigant.

Unde Ordinum illorum Fratres veri ſunt Regulares; tametſi nulli functioni Hierarchicæ ſint applicati; neque ullo Ordine Sacro inſigniti.

Hinc ulterius conſequens eſt, ſtatum Regularem & Clericalem, etiam in ſimilibus Religioſis eſſe planè diſparatos: Fratreſque Ordinum Mendicantium aſſumi & transferri in ſtatum planè diverſum à Regulari, dum ad functiones Hierarchicas, tamquam Prælatorum ſubſidiarii & cooperatores aſſumuntur.

Digitized by Google

Ex his ſua ſponte profluit, quod Exemptio Regularibus conceſſa, juxta Regulam v. à me Capite præcedenti exhibitam, extendi nequeat ad Fratres Mendicantes alioſque Regulares ut cooperatores & ſubſidiarios Prælatorum conſideratos.

Exemptio enim indulta Regularibus v. g. Fratribus Ordinum Mendicantium, illis data eſt ut Fratribus illorum Ordinum; ſicuti exemptio data Canonicis & Academicis cenſetur illis conceſſa ut Canonicis & Academicis.

Cum ergo Regulares aſſumpti ad functiones Clericales aſſumant qualitatem ſeu perſonam planè diverſam: & exemptio alicui indulta ſub una qualitate non concernat eumdem conſideratum ſub alia qualitate, v. g. Canonicis aut Academicis conceſſa, eoſdem non tangat in qualitate Parochorum aut Confeſſariorum; etiam Exemptio data Regularibus ſive Fratribus Ordinum Mendicantium nequit, juxta citatam Regulam, extendi ad ipſos conſideratos, non ut ſimplices Regulares, ſed in alia planè diverſa qualitate ſuperaddita.

Præſertim cùm qualitas ſeu officium illud

Digitized by Google

illud ſuperadditum eoſdem arctiùs Epiſcopis ſubjicit & unit, quàm qualitas illa, quæ in exemptionis privilegio exprimitur.

Quis verò dubitet, quin officium Hierarchicum ſubjiciat arctiori vinculo, & ſpecialiori ratione Regularem Epiſcopo, quàm ipſe Status Regularis nudè & ſimpliciter conſideratus. Officium enim illud ipſos tamquam Eccleſiæ illius, cui opitulantur, Miniſtros, Eccleſiaſticæ Hierarchiæ annectit: atq; ita ipſa ratio Hierarchiæ ipſum ſpeciali ratione Epiſcopo, tamquam Capiti & Principi illius Sacri Principatûs ſubjicit; ne aliàs, ut in Regula IX. dictum fuit, Hierarchia divina ordinatione inſtituta planè confundatur.

*S*it igitur hæc concluſio: ſicuti exemptio Canonicorum aut Academicorum extendi nequit ad functiones Hierarchicas v.g. prædicationem verbi Divini, Confeſſiones &c. ne aliàs Exemptio extenderetur de re ad rem; & ne ipſa Hierarchia Eccleſiaſtica Divina Ordinatione inſtituta confundatur, ita Exemptio Regularium quantumvis illimitata, extendi non poteſt ad Regulares Hierarchicas functiones obeuntes.

§. 4

Digitized by Google

§. 5.

Secundum Corollarium ex Reg. V. & IX. *Regularium Exemptio non extenditur ad munus Confeſſarii.*

INter functiones Hierarchicas adminiſtrationem Sacramenti Pœnitentiæ ſeu officium Confeſſarii præcipuum eſſe nemo facilè negaverit.

Cap. omnis utriuſque ſexûs ☧ *de Pœnit.*

Confeſſarius enim non tantùm Doctoris ac Magiſtri partes reſpectu Pœnitentium ſubire debet; ſed & " diſ„cretus ſit oportet, ut more periti „ Medici, ut loquitur Concilium La„teranenſe ſub Innocentio III. ſuper„infundat vinum & oleum vulneri„bus ſauciati, diligenter inquirens & „peccatoris circumſtantias,& peccati: „quibus prudenter intelligat, quale „debeat ei præbere conſilium, & cu„juſmodi remedium adhiberi,diverſis „ experimentis utendo ad ſalvandum „ ægrotum".

Nec Medici & Doctoris partes dumtaxat Confeſſarius probè callere & ſtrenuè implere debet, ſed & partes Judicis: ut nec ſolvendum liget nec ligan-

Digitized by Google

gandum ſolvat; juſtumque judicium lepram inter & lepram ferat; pœnaſque ſatisfactorias pro delictorum gravitate & pœnitentium conditione imponat; quæ ſint & ad vitæ novæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum, atque etiam ad præteritorum peccatorum vindictam & caſtigationem. Horum ſi vel unum in Confeſſario deſit, partes Confeſſarii debitè non implebit; & quotquot ejus ſubjicientur directioni, evidenti ſalutis periculo exponentur.

Quis hinc non intelligat, Exemptiones Regularium ad officium ſeu munus Confeſſarii extendi non poſſe, nî unà Hierarchiæ Eccleſiaſticæ horribilis confuſio; ac totius regiminis Epiſcopalis ſequatur everſio.

Quæ enim Hierarchia illa, ut *Caſtrorum acies bene ordinata*, in qua Miniſtri Hierarchiam conſtituentes in præcipuis functionibus Hierarchicis Capiti non ſubjiciuntur? Denique quod illud Epiſcopale animarum regimen, ſi illi qui præcipuas partes in animarum directione, tanquam ſubſidiarii ſeu cooperatores ſubeunt, ipſi non ſubjiciantur?

Digitized by Google

Hæc perpendentes PP. Conc. Tridentini non dubitarunt declarare, Regulares omnes, quantumvis exemptos, Epiſcopis in officio excipiendi ſæcularium Confeſſiones eodem plane ſubjacere modo, quo Presbyteri ſæculares Parochiale Beneficium non habentes, nec ullo exemptionis Privilegio gaudentes ab Epiſcopis in hac functione ſunt dependentes. Sciebant enim, exemptiones Regularium hujuſmodi functiones non concernere; ac per conſequens, Regulares in ſimilibus habendos eſſe, ac ſi nullo exemptionis privilegio gauderent. " Quamvis Presbyteri, ait Synodus, in ſua „ ordinatione à peccatis abſolvendi „ poteſtatem accipiant; decernit tamen S. Synodus, nullum etiam Re„ gularem, poſſe Confeſſiones ſæcu„ larium, etiam Sacerdotum, audire, „ nec ad id idoneum reputari: niſi aut „ Parochiale beneficium, aut ab Epiſ„ copis per examen, ſi illis videbitur „ eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus „ judicetur, & approbationem, quæ „ gratis detur, obtineat: Privilegiis, „ & conſuetudine quacumque, etiam „ immemorabili, non obſtantibus".

Seſſ. 23. cap. 15. de Reform.

Ex

Ex hoc Decreto patet, Patres Tridentinos conſideraſſe Regulares Parochiale beneficium non obtinentes quoad Confeſſiones excipiendas non ut ab Epiſcoporum authoritate & juriſdictione exemptos, ſed ſicuti Presbyteros non obtinentes ſimile beneficium ab Epiſcopis planè dependentes.

Et ſanè ut ita ſtatueretur Hierarchiæ ratio, & animarum regimen Epiſcopis incumbens omninò requirebant,

Qua enim ratione Hierarchia Divina ordinatione inſtituta ſtabit, ſi Regulares ad præcipuas Hierarchicas functiones aſſumpti, Epiſcopo ut Hierarchiæ capiti non ſubjiciantur? Quomodo Epiſcopus animas ſibi commiſſas diriget, ſi illi qui primas in directione animarum partes occupant ab ipſo ſint independentes?

Hinc univerſa Concilia poſt Concilium Tridentinum celebrata, eamdem planè obtinendæ approbationis neceſſitatem ad excipiendas Sæcularium Confeſſiones, Abſolutionemque validè impertiendam in Regularibus & Sæcularibus Presbyteris ſine ullo diſtinctionis veſtigio requirunt.

Imo

Digitized by Google

An. 1528 p.3.c.37. Imo & ante Concilium Trid. Antonius à Prato Tituli S. Anaſtaſiæ Presbyter Cardinalis Senonenſis Archiepiſcopus in Provinciali ſua Synodo, abſolutiones Fratrum Mendicantium invalidas declaravit, licet eſſent per ſuos reſpectivè Superiores, *tamquam ſufficientes, & idonei, vita probati, diſcreti, modeſti atque periti, ad Confeſſiones excipiendas electi, & Epiſcopis præſentati, niſi ab eiſdem Epiſcopis fuerint* ADMISSI, ET APPROBATI.

Suppoſuit pærinde prædictum Concilium, quod Fratrum Mendicantium qualiſcumque exemptio aut Privilegium ipſos à dependentia Epiſcoporum quoad ſimilem materiam Hierarchicam eximere non poſſet: ipſoſque etiam præveniendo omnem ſpecialem Concilii Generalis derogationem, Epiſcopis quoad has functiones manere ſubjectos: & conſequenter, Regularium ſubjectionem & dependentiam ab Epiſcopis in hujuſmodi materia non profluere ex aliquo poſitivo Pontificis aut Concilii Generalis Decreto, ſed ex ipſa Eccleſiaſticæ Hierarchiæ & Epiſcopalis regiminis ratione.

Verum

Digitized by Google

Verum cum ſingulorum Epiſcoporum juriſdictio ultra ſuæ Diœceſis limites non protendatur ; atque ſinguli Epiſcopi ſuarum dumtaxat ovium curam gerant, conſequens eſt, non ſufficere approbationem cujuſcumq; Epiſcopi, ut aliquis etiam Regularis cenſeatur approbatus ad excipiendas Confeſſiones, ſed requiratur approbatio Epiſcopi loci, in quo Confeſſiones excipit: quandoquidem per approbationem alterius Epiſcopi in ſubditos illius juriſdictionem accipere nequeat.

Merito proinde generalis Cleri Gallicani Conventus conſtans ex decem Archiepiſcopis & 73. Epiſcopis plurimiſque Abbatibus & inferioribus Prælatis reprobavit hanc propoſitionem: *Regulares Ordinum Mendicantum ſemel approbati ab uno Epiſcopo ad Confeſſiones audiendas in ſua Diœceſi, habentur pro approbatis in aliis Diœceſibus, nec nova Epiſcoporum indigent approbatione.*

Juſtam hanc fuiſſe Cleri Gallicani cenſuram probavit Alexander VII. eamdem propoſitionem reprobando in Decreto ad Epiſcopum Andegavenſem. Quin & eodem nixus fundamento declaravit S. Carolus, " Ne in

Mona-

„Monaſteriis quidem & locis, ubi „Regulares ſpiritualem temporalem- „que juriſdictionem habent, quiſ- „quam Sacerdos etiam *Regularis & ex-* „*emptus* Confeſſiones audiat; niſi „primum ab Epiſcopo *intra cujus Diœ-* „*ceſis fines* ea Monaſteria locaque ſunt, „ad id probatus fuerit".

§. 6.

Ulterius conſectarium ex præcedenti:
Epiſcopus poteſt pro libitu approbationem Regularium reſtringere ac modificare; ſuſpendere ac revocare.

EXemptionem Regularium ad munus Confeſſarii extendi non poſſe, nî unà Hierarchia Eccleſiaſtica planè confundatur; & regimen Epiſcoporum evertatur, paragrapho præcedenti oſtenſum fuit; ideoque Concilium Tridentinum declaraſſe, Regulares æquè ac Presbyteros Sæculares, ut idonei ſint ad audiendas Confeſſiones ſæcularium etiam Sacerdotum, debere ſuam ab Epiſcopis mutuare juriſdictionem.

Ex

Digitized by Google

Ex quo juxta notiſſima ac receptiſſima juris principia conſectarium eſt, Epiſcopos poſſe Regularium æquè ac ſæcularium Presbyterorum beneficium Parochiale non obtinentium approbationem vel juriſdictionem pro arbitrio reſtringere ac modificare. Juriſdictionem quippe delegatam (qualis eſt illa quæ Presbyteris Regularibus & Sæcularibus Parochiale beneficium non obtinentibus communicatur) ad libitum delegantis reſtringi ac modificari poſſe, nullus Canoniſtarum ambigit.

Huic notiſſimo juris principio innixi Epiſcopi aliique Prælati Clerum Eccleſiæ Gallicanæ conſtituentes, ſæpius in ſuis generalibus Conventibus declararunt, quod " Regu- *An.* 1633
„lares, qualiacumque privilegia aut & 1645.
„immunitatem obtendant, Sæcula-
„rium Confeſſiones audire non po-
„terunt, quin Epiſcopi Diœceſani
„examen ſubierint, & ab ipſo, vel
„ejus Generali Vicario fuerint ap-
„probati, è *quorum nutu & arbitio pen-*
„ *debit iis vel temporariam, vel perpetuam*
„ *Confeſſiones excipiendi facultatem facere*

„*vel ſub quacumque reſtrictione placuerit*
„*concedere*".

Cumq; non obſtante tam perſpicuâ juris ratione, nec non iteratâ totius Cleri Gallicani declaratione quidam in Diœceſi Andegavenſi hanc Epiſcoporum auctoritatem in dubium vocare attentarent, convenientes 10. Archiepiſcopi cum 73. Epiſcopis plurimiſque Abbatibus aliiſque Prælatis, hanc propoſitionem proſcribere non dubitaverunt: " *Vbi Concilium* „*Tridentinum eſt receptum*, *non poſ-* „*ſunt Epiſcopi reſtringere vel limi-* „*tare approbationes*, *quas Regularibus* „*concedunt ad Confeſſiones audien-* „*das*".

An. 1656 *in cauſa Epiſcopi Andegavenſis.*

Quam Prælatorum cenſuram ut juſtam poſtmodùm confirmavit Alexander VII. in citato Decreto ad Epiſcopum Andegavenſem, eandem propoſitionem tamquam falſam, temerariam, ſcandaloſam & erroneam condemnans.

Liberum proinde eſt Epiſcopis, approbationem Regularium non ſecus ac Sæcularium Presbyterorum *ad tempus* limitare; ſi ita bono ſuæ Diœceſis

ceſſis, & regimini animarum convenire judicaverit.

Atque ita Anno 1650. Clerus Gallicanus è Conventu ſuo generali per litteras circulares mandavit omnibus Epiſcopis, ut *quemadmodum in Italia, quin & Romæ & plurimis aliis Provinciis & Diœceſibus obſervatur, poſt hac nulli Regulari detur facultas excipiendi Confeſſeſſiones niſi ad* CERTUM TEMPUS *limitata.* Hac inſuper formulâ admiſſionis Regularium ad excipiendas Confeſſiones, & annuntiandum Verbum Dei præſcriptâ. N. *Eccleſiæ* N. *Epiſcopus dilecto nobis in Chriſto* N. *Ordinis vel Societatis* N. *Presbytero, ſalutem & benedictionem. Cùm multa Ieſu Chriſti meſſis, nos cogat, undequaque ad auxilium noſtrum operarios advocemus, teq́ue, Chariſſime Frater, pium & doctum examine noverimus, aptumq́ue ut ſub noſtri regiminis magiſterio procurandæ fidelium ſaluti inſervias, Verbo Dei prædicando, adminiſtrandoq́ue Pœnitentiæ Sacramento admovere ſtatuimus* AD (hìc debet exprimi tempus) PRÆSENTIBUS POST ILLUD TEMPUS NON VALITURIS ; *eâ tamen conditione, ut à caſibus nobis reſervatis non abſolvas.*

Ex eodem principio, nimirùm

 quod

quòd Regulares juriſdictionem delegatam ab Epiſcopo accipere debeant, profluit, quod Epiſcopi non tantùm ad certum tempus, ſed etiam ad certas perſonas aut perſonarum ſtatus approbationem Regularium limitare valeant.

V. Synod. Diœceſ. Mediol. 4.

Unde ſi Epiſcopus, non tantùm Moniales aliaſve illius ſexûs perſonas declaret ſub generali & ordinaria admiſſione ad excipiendas Confeſſiones non comprehendi (ut varii Epiſcopi in ſuis reſpectivè Synodis & Ordinationibus declararunt) ſed etiam exemplo S. Caroli, ſuis Clericis ſpeciales Confeſſarios, eruditione ac prudentia aliiſque qualitatibus pro directione Cleri capaciores, deputatos velit; quibus ſolis & non aliis confiteri deberent, eo caſu Regulares ſimpliciter approbati Clericos illos abſolvere non poſſent; eò quod ex declaratione Epiſcopi juriſdictionem delegantis conſtaret, juriſdictionem ſimpliciter datam ad Clericos non extendi.

Rectè proinde declaravit Synodus Provincialis in civitate Mexicana, quæ Provinciæ novæ Hiſpaniæ Caput

put eſt & Metropolis Anno 1585. celebrata, à Sua Majeſtate Catholica reviſa, & à Sede Apoſtolica examinata & approbata, illos Confeſſarios, quibus Epiſcopus "*limitatam facultatem ad certum perſonarum ſtatus* conceſſerit, reputari idoneos non debere ad aliarum perſonarum Confeſſiones audiendas. Nec per Bullam cruciatæ eligi poſſe in Confeſſarios ab aliis quam ab hujuſmodi perſonis. Confeſſiones verò ſi quas audierint, facultatem & approbationem ſuam excedentes, irritas eſſe & nullas". Lib. 5. tit. 13. §. 2.

Juriſdictionem delegatam non tantùm quoad tempus & perſonas ad arbitrium delegantis reſtringi poſſe, ſed etiam quoad materiam notiſſimi juris eſt.

Conſequenter, ſi Epiſcopi ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere judicent, ut hæc illavè crimina non à quibuſvis Sacerdotibus inferioribus ſimpliciter approbatis remittantur, ſed eorum abſolutionem ſibi ſpecialiter reſervandam duxerint, Regulares ſimpliciter approbati ab illis abſolvere non poterunt; cùm evidens

 ſit,

ſit, juriſdictionem ſimpliciter datam ex intentione dantis ad peccata illa minimè extendi.

Quod & innuit Concilium Tridentinum dum generaliter pronuntiat, "quod cùm extra articulum „mortis Sacerdotes inferiores nihil „poſſint in caſibus reſervatis, id „unum pœnitentibus perſuadere ni„tantur, ut ad ſuperiores & legiti„mos Judices pro beneficio abſolu„tionis accedant".

Seſſ. 14. cap. 7. de Pœnit.

Id verò non tantùm de Presbyteris ſæcularibus, ſed etiam Regularibus, non obſtantibus quibuſcumque eorum prætenſis privilegiis intelligendum eſſe, præterquam quod manifeſta ratio evincat, etiam conſona eſt omnium Synodorum, quæ pro executione Concilii Tridentini celebratæ ſunt, ſententia.

Utque plurimas omittamus, in Concilio Mediolanenſi III. ſub Sancto Carolo legitur, "Ne Confeſſarii „Regulares eorum peccatorum, quo„rum Abſolutio Epiſcopo reſervata „eſt, vinculis irretitos pœnitentes „abſolvant, quemadmodum, ait Con„cilium, à S. Sede Apoſtolica declaratum

Tit. VIII.

„ratum eſt, id eis non licere, *quavis* P. I. c. 10.
„*Privilegiorum ſuorum auctoritate*". Et rurſus in Concilio Mediolanenſi V. ſub eodem Sancto Præſule decernitur, "Ne facultatum, Privilegiorumque jure, quæ cuicumque, etiam „Roſarii, & Cruce ſignatorum Scholæ, Confratriæ, Collegiove, etiam „Laïcorum, quæve Collegis Confratribuſve in eo aſcriptis ante, vel „poſt Concilii Ttidentini confirmationem, conceſſa ſunt; Confeſſarius cujuſvis Ordinis ſit, ab iis caſibus quos ſibi Epiſcopus in ſua „Diœceſi reſervaverit, Pœnitentes „ſine illius facultate abſolvat: ſi contra fecerit ſuſpenſionem à divinis „ipſo facto incurrat".

Eiſdem principiis inſiſtens ſæpènominatus Conventus Cleri Gallicani, hanc propoſitionem tamquam Regimini Epiſcoporum pernicioſam proſcripſit: *Regulares habent poteſtatem abſolvendi ſæculares à peccatis Epiſcopo reſervatis, etiamſi ab Epiſcopo auctoritas illa ipſis indulta non fuerit*: Quam cenſuram probavit Alexander VII. eamdem propoſitionem in Decreto ad Epiſcopum Andegavenſem *ut falſam*,

auctoritati Epiſcoporum, & Sedis Apoſtolicæ injurioſam condemnans.

Liberum eſſe mandanti juriſdictionem non tantùm reſtringere aut limitare, ſed & modificare, id eſt, conditionem aut formam adjicere, nemo ambigit. Conſequenter ſi Epiſcopus Regularium approbationi conditionem aliquam adjiciat, non niſi conditione illa obſervatâ abſolvere poterunt; quia approbatio à quo juriſdictio pendet, à conditione ſuſpenditur.

Proinde ſi Epiſcopus ſub hac v. g. clauſula approbet Regulares, *de conſenſu Paſtorum loci, ſeu eorum quorum intereſt*, non poterunt, nequidem validè, Regulares ita approbati, in aliqua Parochia abſolvere incolas illius abſque conſenſu Paſtoris; ob non adimpletam conditionem ſub qua approbatio data fuit.

Sicuti in poteſtate delegantis eſt juriſdictionem delegatam reſtringere & modificare, ita quoque pro arbitrio ipſius eamdem jam datam revocari aut ſuſpendi poſſe apud Canoniſtas eſt expeditum: per conſequens, poſſunt quoque Epiſcopi, juriſdictionem

ctionem ad audiendas Confeſſiones Presbyterorum ſive Regularium ſive Sæcularium beneficium Parochiale non obtinentium pro arbitrio non tantùm limitare aut modificare, ſed etiam datam ſuſpendere & revocare.

De hac Epiſcoporum auctoritate non dubitans zeloſiſſimus Mediolanenſium Antiſtes, quem *Paſtoralis ſolicitudo glorioſum reddidit*, S. Carolus; unàque perpendens non ſine evidenti animarum diſcrimine permitti poſſe in munere Confeſſarii illum de quo Epiſcopus cum fundamento dubitat, num boni Confeſſarii partes ritè expleat, ſtatuit, " ut Epiſcopus à Confeſſionibus audiendis ſuſpendat, ,, aut omnino amoveat Confeſſarios ,, etiam *Regulares jam approbatos*, quos ,, pro *ſuæ timoratæ conſcientiæ Religione* ,, viderit in eo munere non ita ſincerè integreque & cum ædificatione ſe gerere, quemadmodum & ,, tanti miniſterii illis commiſſi ſanctitas, & animarum ſalus depoſcit, ,, quæ ſuæ fidei concreditæ ſunt".

Concil. Mediol. VI tit. de his quæ ad Sacram. Pœnit. pertinent.

§. 7.

§. 7.

Primum aſſertum contrarium prædictis Corollariis: *Regulares non accipiunt juriſdictionem ad audiendas Confeſſiones ſæcularium* IMMEDIATE *ab Epiſcopis, ſed à Pontifice.*

EX Regula IX. quæ dictat, exemptionem Regularium ad functiones Hierarchicas extendi non poſſe, conſectarium eſſe oſtendi, Regulares quoad audiendas Confeſſiones ſæcularium dependere ab Epiſcopo eodem plane modo ac ſi nulla exemptione gauderent: omnemque juriſdictionem ad audiendas Confeſſiones ſæcularium ipſos ab Epiſcopo mutuare.

Huic conſectario evidenter ex ipſa ratione Hierarchiæ Eccleſiaſticæ conſequenti, ſe opponit prædictus Pater Jacobus à S. Antonio contendens, „Regulares Mendicantes ita ab E-„piſcopis accipere approbationem „ad Confeſſiones ſæcularium exci-„piendas, ut *juriſdictionem habeant à* „*Summo Pontifice*; hoc habetur ex variis

Digitized by Google

„riis Privilegiis etiam corpore juris „inſertis, relatis à Paſſerino". Additque ex eodem Paſſerino, " quod „juriſdictio quam habent, ſit *Papalis*",

Quis, amabo te! credet à Romanis Pontificibus hujuſmodi Privilegia emanaſſe, quæ non in ædificationem, ſed in deſtructionem potius Hierarchiæ tendant; quæ membra à ſuo capite quodammodo divellant; confuſionemque Hierarchiæ, quæ eſſe debet ut *caſtrorum acies bene ordinatâ* inducant.

" Suſcepti Regiminis cura nos ad„monet, inquiunt Innocentius II. „& Alexander III. ita diſponente „Domino erga ſingulos attentam „ſollicitudinem atque vigilantiam „adhibere, ut in Eccleſiaſticis diſpo„ſitionibus *nulla confuſio* inducatur, „ſed potius unicuique ſuum *jus & „propria dignitas conſervetur*". *Epiſt. ad Epiſc. Meldenſ.*

Et Innocentius III. ſcribens ad Mediolanenſem Epiſcopum, ait: " Paſtoralis officii debitum nos invi„tat, & ipſe ordo rationis depoſcit, ut „eâ ſollicitudine utilitatibus Eccle„ſiarum intendere debeamus, quod ip„ſis Eccleſiis *ordo debitus* conſervetur".

Ille

Ille autem eſt *ordo debitus* Eccleſiarum, ut inferiores Miniſtri, qui unà cum Epiſcopo tamquam capite, unam Hierarchiam ſeu ſacrum Principatum conſtituunt, ab ipſo Epiſcopo tamquam Summo Sacerdote, imo Sacerdotum Principe, ſuam juriſdictionem & poteſtatem *immediatè* accipiant.

Proinde Eccleſiarum Prælati, dum hunc ordinem Eccleſiarum in Privilegiis aut Bullis Pontificiis turbatum advertunt, non dubitant ea ut ficta aut ſub- & obreptitiè obtenta rejicere; eorumque executioni fortiter reſiſtere.

Unde cum anno 1409. Fratres Mendicantes Bullam quamdam ſibi ab Alexandro V. ex Ordine Fratrum Minorum aſſumpto, conceſſam dicerent, quæ Ordini Hierarchico nonnihil adverſa apparebat, " Univerſitas Pariſienſis graviter commota „eſt & conqueſta de Mendicantibus, „qui *ſubreptitiè* & *dolo malo* Bullam „hujuſmodi impetrarant, qua ſtatus „primitùs à Chriſto inſtitutus de „Prælatis & Curatis ſubvertebatur. „Dominicani factum excuſarunt pu„blicèque teſtati ſunt ſe inſciis, hujuſmodi

Tom. V. Hiſt. Univerſ. Pariſ. P. 200.

„juſmodi conſtitutionem impetratam „fuiſſe, ſatiſque ſibi eſſe, gaudere „Privilegiis ab Eccleſia conceſſis: „atque ideo humillimè ſupplicarunt, „ne ſibi ſuccenſeret eam ob rem, ut- „que Ordinem commendatum habe- „ret. Eorum exemplum ſecuti ſunt „Carmelitæ non cæteri Mendican- „tes.... Renitentibus verò cæteris, „interdictum Regium obtinuit Uni- „verſitas, quo publicâ Præconis voce „prohibitum Curatis & Viris Eccle- „ſiaſticis ſub pœna amiſſionis ſeu „privationis bonorum temporalium, „ſinere Franciſcanos & Auguſtinia- „nos in ſuis Eccleſiis Conciones ha- „bere, Confeſſiones audire, aut „Sacramentum Abſolutionis admini- „ſtrare". Hæc ex actis ipſius Uni-verſitatis Pariſienſis. Nec ſanè aliâ de cauſa Univerſitas illa tantopere executioni illius Bullæ repugnavit, niſi quia non dubitaret, eam ſubreptitiè à Pontifice obtentam; utpote ſtatûs Hierarchici deſtructivam. Quod licet ex actis Univerſitatis ſat liqueat, evidentiùs tamen ex ſermone, quem ſub idem tempus Cancellarius ipſius Univerſitatis Joannes Gerſon

contra

contra dictam Bullam habuit, patet. In quo ſermone hæc inter alia dixit : *In ſermone cont. Bullam Mendic.* " Chriſtianitatis regnum fundatum „eſt & inſtitutum in ordine & diſ„poſitione Hierarchicæ Prælationis : „hoc eſt : Deus ſic ordinavit Eccle„ſiam : ut in ſancta Eccleſia Ordo „eſſet Prælaturæ ad gubernandos „alios & ad Deum dirigendos, ſe„cundùm tres quæ ad Prælaturam „ſpectant operationes, purgare, il„luminare & perficere. Et hunc ſer„vando ordinem ſtare debet regnum „Sanctæ Eccleſiæ hîc inferius : ſic „etiam et in ſuperiori regno Cœlo„rum. Et quoniam videtur & viſum „eſt compluribus S. Eccleſiæ Præla„tis, præcipuè Domino Pariſienſi, „viſum eſt filiæ Regis Univerſitati, „*hunc Hierarchicum Ordinem Prælationis* „*aliquo modo in perturbationem aut impe*-*dimentum caſurum.* Voluit & vult (ut „poteſt) obviare & reſiſtere. Hæc „perturbatio accidit propter Scriptu„ram quamdam in forma Bullæ : „quam aliqui Ordinum quatuor „Mendicantium imperrarunt, aut, ut „verius dicam, extorſerunt, vel per „cautelam vel per inadvertentiam Sancti

,,Sancti Patris noſtri. Sanctus enim ,,Pater noſter, qui magnus eſt Theo-,,logus, numquam rem talem admi-,,ſiſſet, ſi eam examinaſſet. Sed (ut ,,per ſolemnes in Univerſitate eſt ,,relatum Magiſtros) omnia facta ſunt ,,ipſo ignorante & ipſo invito, ſaltem ,,ſine judicio aut deliberatione. Sicut ,,homines occupati concedunt per ,,importunitatem aut per cautelas: ,,aut aliquam largam conſcientiam ,,plures res aliis. Hæc eſt ergo prima ,,proteſtatio, quam Dominus Pari-,,ſienſis facit. Nec ſui nec Univerſi-,,tas nec ego ipſe intendimus aliquid ,,dicere in præjudicium, aut S. Patris ,,noſtri inhonorationem. Tenemus ,,etiam, quod poſteaquam bene fuerit ,,inſtructus, ipſe caſſabit omne hoc ,,aut deſtruet de quo conquerimur. ,,Pro honore ſuo laboramus, pro ſtatu ,,ſuo, pro officio & poteſtate ſua, ,,quæ nihil poteſt contra veritatem".

Plura ſimilia exempla reproducere non eſſet difficile, quibus oſtenderetur, Eccleſiæ Prælatos ſine Sedis Apoſtolicæ offenſione rejeciſſe, tamquam ſub-vel obreptitiè impetratas, Bullas Sedis Apoſtolicæ auctoritatem

præ-

Digitized by Google

præſerentes, quandocumque in illis conſpiciebant Hierarchiam Eccleſiaſticam inverti.

Verùm ulterius urget prædictus Pater Jacobus: "Quod juriſdictio „quam habent Regulares ſit *Papalis*, „nedum habetur ex Privilegiis & „juribus, verùm etiam ex eo quod „hæc juriſdictio excedat cujuſcum-„que Epiſcopi fines, cùm ſe *ad totum* „*mundum extendat*; & univerſalior ſit „in ordine ad plures caſus à quibus „abſolvere poſſunt, quàm poſſet hà-„beri ab Epiſcopo, cùm extendatur „*etiam ad caſus Papæ reſervatos*. Unde „& Gregorius XV. Epiſcopos Sedis „Apoſtolicæ fecit *Delegatos* dum Re-„gulares Confeſſarios eorum ſubdi-„dit juriſdictioni & correctioni".

Contendit igitur R. Pater, juriſdictionem Regularium eſſe *Papalem*, primò, quia illa ſe extendit *ad totum mundum*; Epiſcopi verò cujuſcumque juriſdictio limitibus Diœceſis concluditur. Secundò, quia juriſdictio Regularium extenditur ad *caſus Papæ reſervatos*, quos Epiſcoporum juriſdictio non attingit. Tertiò, quia Gregorius XV. ſubjiciendo Regulares Epiſ-

Epiſcopis quoad adminiſtrationem Sacramenti Pœnitentiæ, facit ipſos *delegatos* Sedis Apoſtolicæ.

Sanè quis non videt primum argumentum riſu potius quàm refutatione dignum eſſe? Nonne enim ridiculum atque exploſione dignum eſt, dicere, quod Epiſcopi Apoſtolorum Succeſſores, Eccleſiæ Principes, Summi Sacerdotes, imo & ipſi *Sacerdotum Principes*, ut loquuntur Patres, juriſdictionem terminis ſuæ Diœceſis circumſcriptam obtineant, Presbyteri verò inferiores, qui in Epiſcoporum adjutorium ordinantur, juriſdictionem nullis terminis niſi totius univerſi circumſcriptam obtineant? Modo vel uni Ordini Mendicantium ſint adſcripti.

Secundum argumentum, non modò ridiculum, ſed Eccleſiæ perquam perniciosum eſt. "Cum enim, teſte "Synodo Trident. magnopere ad "Chriſtiani populi diſciplinam pertinere SS. Patribus noſtris viſum ſit, "ut atrociora quædam & graviora "crimina non à quibuſvis, ſed à Summis dumtaxat Sacerdotibus abſolverentur". Nonne hæc ſaluberrima

Seſſ. 14. de Pœnit. cap. 7.

diſciplinà evacuabitur, imò planè ſubvertetur, ſi omnium Regularium indifferenter juriſdictio ad caſus, ob ſpecialem atrocitatem aut enormitatem Pontifici reſervatos, extenſa intelligatur?

Et ſanè ſi eam criminum illorum atrocitatem exiſtiment Pontifices, ut eorum Abſolutionem nec ipſis Epiſcopis indifferenter concredant, nonne injurioſum eſſet Sedi Apoſtolicæ, vel ſuſpicari, quod juriſdictionem Presbyterorum, modò alicui Ordini Mendicantium adſcripti fuerint, ad crimina illa reſervata, extenſam vellent? Quaſi plus prudentiæ ac ſapientiæ in Presbyteris inferioribus, eo ſolo titulo quod de Ordine ſint Mendicantium, quam in ipſis Epiſcopis eſſe crederent? Sed quid plura? Cum & ipſi Regulares apertè ſatis recognoſcant ſuam juriſdictionem ad ſimiles caſus reſervatos non extendi, dum quotidie à Sede Apoſtolica indulta petunt & obtinent, quibus à caſibus reſervatis abſolvendi poteſtatem accipiant. Quæ indulta quia non raro ſub- & obreptitiè obtinentur, non immeritò decla-

Digitized by Google

declaravit Clerus Gallicanus, quòd
" Regulares vigore ſimilium indul- *An.* 1625.
" torum à caſibus reſervatis abſolvere 1635. &
" non poterunt, niſi prius indulta 1645.
" illa Epiſcopo Diœceſano exhibue-
" rint; & ipſe pro validis & legitimis
" recognoverit: exceptis indultis
" ſecretis Pœnitentiariæ Romanæ".

Tertii argumenti ſolutionem ſuppeditat Regula decima ſuperiùs exhibita. Illa enim oſtendit, juriſdictionem delegatam S. A. non arguere in Epiſcopis defectum juriſdictionis Ordinariæ.

Sit igitur hæc concluſio: Ordines Mendicantes à Romanis Pontificibus ſunt approbati, & ab Eccleſia recepti, ut eorum Sodales Eccleſiarum Prælatis in functionibus Hierarchicis adjutores & cooperatores accedant: ſine ulla tamen cujuſque particularis Hierarchiæ, cui tamquam miniſtri ſubſidiarii vocantibus Prælatis adſcribuntur, præjudicio aut perturbatione.

Digitized by Google

§. 8.

Secundum aſſertum prædictis Corollariis contrarium: *Epiſcopus non poteſt approbationem Regularium pro arbitrio ſuo limitare; aut datam ſuſpendere vel revocare.*

EX Regulis v. & ix. Paragrapho 4. conſectarium oſtendi, juriſdictionem Regularium, quantumvis exemptorum, ad abſolvendum ſæculares, perinde atque Presbyterorum ſæcularium *immediatè* ab Epiſcopo approbante procedere; eamque non *Ordinariam* ſed *Delegatam* ſive *Vicariam* eſſe. Ex quo ulterius paragrapho ſequenti tamquam conſectarium intuli, Epiſcopum poſſe, ad exemplum judicis delegantis, juriſdictionem ſive approbationem Regularium Parochiale beneficium non obtinentium, pro *libitu*, ſive ad tempus, ſive perſonas aut materiam limitare; imo & datam approbationem *liberè* ſuſpendere & revocare.

Huic Corollario tam evidenti conſequentiâ ex ipſa juriſdictionis dele-

delegatæ ratione educto; nec non univerſali Epiſcoporum praxi probato,ſe opponere non veretur P. Jacobus ſuſtinens, quod "Ordinarii "non poſſint approbationes Regu- "larium Mendicantium, ſeſe pro ad- "miſſione ad excipiendas ſæcularium "Confeſſiones, eiſdem præſentan- "tium, *ad ſuum libitum* limitare". Conſult. 3. Reſol. 8.

Quia, inquit, "ſi approbationes "darentur cum limitatione *ad certum* "*tempus*, elapſo iſto tempore, Regu- "lares, quibus fuiſſent datæ, non "amplius eſſent approbati, adeoque "ipſis neceſſe foret ſe denuo præ- "ſentare, & ſiſtere examini in or- "dine ad novam probationem obti- "nendam. Atqui Summi Pontifices "exemerunt Regulares, & ſingu- "raliter Mendicantes à præſentatio- "ne, examine, & approbatione *de* "*novo*; & ita ſatis frequenter judi- "carunt Eminentiſſimi Patres in ſuis "Declarationibus, nec non teſtantur "unanimiter Theologi & Canoni- "ſtæ, ergo Regulares, & particula- "riter Mendicantes exempti ſunt "ab obtinendis novis approbatio- "nibus; & conſequenter primæ, quæ Ib. n. 858.

 illis

Digitized by Google

" illis dantur ſunt perpetuæ, nec poſ-
" ſunt eſſe limitatæ".

Verum eſt, Regulares ad tempus approbatos elapſo tempore non ampliùs eſſe approbatos ; atque neceſſe eſſe, ut ſeſe de novo pro approbarione obtinenda examini ſiſtant: quin & hunc fuiſſe præcipuum ſcopum, ob quem per omnes paſſim Provincias praxis limitandi approbationem Presbyterorum, ſive Sæcularium ſive Regularium Parochiale Beneficium non obtinentium ad certum tempus invaluerit, facilè conceſſero. Ita enim futurum creditur, ut Confeſſarii officio ſuo diligentiùs atque circumſpectiùs peragendo incumbant ; cùm ſe ad novum examen ſubeundum, novamque approbationem obtinendam certo tempore elapſo conſtrictos noverunt ; quod quantum ſaluti animarum conducat, quis non videat ?

Sed " Summi Pontifices exeme-
" runt Regulares, & ſingulariter
" Mendicantes, ait P. Jacobus, à præ-
" ſentatione, examine & approba-
" tione *de novo*". Nugæ, ubi quæſo Pontifices exemerunt Mendicantes

à

à præſentatione, examine, & approbatione de novo, tempore approbationis elapſo? Nullibi ſanè; quod & manifeſtè evincit non ſolum Hiſpaniæ, Galliæ, Belgii, ſed & Italiæ, imo & Urbis ipſius notiſſima praxis limitandi ad tempus approbationem Mendicantium æquè atque Presbyterorum Sæcularium; ipſoſque ad novum examen, novamque approbationem obtinendam elapſo approbationis tempore cogendi.

Quod Declarationes Cardinalium attinet, tantùm abeſt ut limitatis Regularium approbationibus contrarientur; ipſoſque Regulares à nova approbatione, elapſo tempore præſtituto exemptos declaraverint, ut contra, ſi fides ſit Proſpero Fagnano, non ſemel declaraverint, poſſe Regulares ad *certum tempus* approbari; eoque tempore elapſo facultatem audiendi confeſſiones expirare.

Inſtat ulteriùs P. Jacobus: " Concilium Viennenſe in Clem. *Dudum* de ſepult. & Extrav. *Super Cathedram*, & *Inter cunctas* redactæ in Corpus Juris, Mendicantes ſemel Ordinariis præſentatos & admiſſos, *Ad Cap. grave de off. Ordin.*

 quoad

"quoad Confeſſiones, pares faciunt
" Parochis ſeu Curatis. Atqui unus
" Curatus qui ſemel ab Epiſcopo ob-
" tinuit ſuum *viſa*, habet pro ſemper,
" & abſque eo quòd poſſit revocari
" & obligari ad novas Proviſiones.
" Ergo ſimili ratione, cum Summi
" Pontifices præfati, & Concilium
" illud, velit ſortem Regularium
" Mendicantium eſſe quoad prætacta
" *æqualem*, ſicut hi ſuum *viſa* accipiunt
" *pro ſemper*, ita illi debent ſuas ap-
" probationes accipere *pro ſemper*,
" abſque eo quod poſſint obligari ad
" poſt *certum tempus* quærendum no-
" vas".

Quid igitur, Fratres Mendicantes in ſubſidium & adjutorium Prælatorum ſuperiorum & inferiorum admiſſi tandem ad Ordinariam Parochorum juriſdictionem ad arbitrium Epiſcoporum non reſtringibilem aut revocabilem evecti dicentur? Audiatur S. Thomas: " Ad tertium
2. 2. q. 187 a. 1. ad 3. " dicendum, inquit, quod iſta duo
" ſe non compatiantur, ſcilicet quod
" aliquis *Ordinariam* curam Eccleſia-
" ſticorum officiorum habeat & Mo-
" naſticam Regulam in Monaſterio
ſervet.

"ſervet. Per hoc tamen non exclu-
" ditur, quin Monachi & alii Reli-
" gioſi poſſint interdum circa Eccle-
" ſiaſtica officia occupari ex *commiſſio-
" ne Prælatorum*, qui ordinariam curam
" habent: & præcipuè illi quorum Re-
" ligiones ad hoc ſunt ſpecialiter in-
" ſtitutæ".

Non poſſunt igitur ex ſententia Doctoris Angelici Fratres Mendicantes Monaſticam Regulam in Monaſterio ſervantes curam *Ordinariam* habere; ſed ſolùm ſubſidiariam ſeu vicariam. Quod & P. Jacobus poſtea agnoſcere videtur fatendo Mendicantes *limitate* approbatos, quamvis *injuſtè*, ut ait, ultra limites præfixos Confeſſiones excipere non poſſe.

In allegatis verò Juris textibus id dumtaxat dicitur, quod Fratrum Mendicantium auctoritas ad abſolvendum, non intelligatur amplior quam Presbyterorum Parochialium quoad caſus Epiſcopo reſervatos; ut poſt Gloſſam ad Clem. *Dudum* tradunt Canoniſtæ. Indè verò inferre, ergo Regulares in omnibus pares ſunt Curatis quoad audiendas Confeſſiones, quanta impertinentia!

Digitized by Google

Alteri membro Corollarii, nimirùm Epiſcopum poſſe pro ſuo arbitrio approbationem Regularium ſuſpendere vel revocare, ſimiliter ſe opponit prædictus P. Jacobus, "quia, ,, inquit, approbatio Confeſſariorum ,, Regularium, ſimpliciter & abſo- ,, lutè idoneorum, juxta formam ,, Concilii Tridentini legitimè per ,, Epiſcopum Diœceſanum pro ſua ,, Diœceſi facta, eſt jure antiquo, & ,, ex vi ejuſdem Concilii *perpetua:* ,, ergo ad *arbitrium* Epiſcopi, & ſine ,, juſta cauſa revocari non poteſt, ,, aut Regularis ab eo ſuſpendi. Ra- ,, tio antecedentis ſumitur ex ipſo ,, Tridentino, in quo nec verbum ,, quidem reperitur, quo hæc poteſtas ,, Epiſcopo fiat, poſt legitimam ap- ,, probationem". Inſignis profectò ratiocinatio! Concilium Tridentinum expreſsè non tribuit poteſtatem Epiſcopo, approbationem Regulari datam pro arbitrio revocandi, ergo illam poteſtatem Epiſcopus non habet. Nonne eodem argumento inferri poſſet, quod nec Presbyterorum Sæcularium approbationem revocare poſſit; quia in Concilio ne ver-

verbum quidem reperitur, quo hæc poteſtas Epiſcopo fiat. Quemadmodum ergo revocandi poteſtas quoad approbationem Presbyterorum ſæcularium non ſumitur ex verbis Concilii Tridentini, ſed ex natura juriſdictionis delegatæ ſeu vicariæ, quæ ad nutum Delegantis revocari poteſt, ita quoque ex eodem principio aſtruitur quoad Regularium approbationem: ut ſupra §. 6. oſtenſum fuit.

Sed dicet R. P. Jacobus " ex ſen-„tentia Canoniſtarum in Clem. *Du-„dum*, Confeſſarii Ordinum Mendi-„cantium ſemel admiſſi, quoad pote-„ſtatem excipiendi ſæcularium Con-„feſſiones, æquiparantur in omnibus „eam concernentibus Curatis, eo „excepto, quod horum poteſtas ſit *or-„dinaria*, & iſtorum *extraordinaria*...... „Atqui Curati nequeunt prohiberi „aut ſuſpendi per ſolam voluntatem „& ad arbitrium ſuorum Prælato-„rum: ergo neque etiam Confeſſarii „Regulares". Falſum eſſe, Canoniſtas in Clem. *Dudum* docere, Confeſſarios Regulares in omnibus æquiparari Curatis ſupra oſtendimus. Quod verò hîc dicat P. Jacobus, Regularium

rium juriſdictionem eſſe *extraordinariam*, ſi per illam intelligat *delegatam* ſeu *vicariam*, qualis eſt Presbyterorum ſæcularium Parochiale beneficium non obtinentium, ſequitur, quod quemadmodum horum, ita & Regurium approbatio ſive juriſdictio, utpote dumtaxat delegata, ad libitum revocari poſſit.

Sit igitur hæc concluſio: poteſt Epiſcopus approbationem Regularium etiam Ordinum Mendicantium limitare, & datam ſuſpendere aut revocare, perinde ac Presbyterorum ſæcularium Parochiale beneficium non obtinentium; neque ullam ſuæ limitationis aut revocationis rationem reddere tenetur, ſed id ipſius conſcientiæ ſeu arbitrio committitur.

§. 9.

Ex Regula IX. conſectarium eſt, *Regulares quoad Prædicationem Epiſcopis omnino eſſe ſubjectos.*

PRædicationis munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt, inter functiones Hierarchicas etiam præcipuum

Digitized by Google

puum locum obtinere, nemo facilè dubitaverit; conſequenter exemptionem Regularium ad ſimile munus extendi non poſſe; ſive ipſos in quantum uti Epiſcoporum adjutores in hoc munere vicariam operam navant, ſubeſſe Epiſcopis ex Regula IX. conſectarium eſt.

Et ſanè ut ſuprà oſtenſum fuit, ipſius Hierarchiæ confuſionem, atque regiminis Epiſcopalis perturbationem futuram, ſi Regulares quoad audiendas Confeſſiones Epiſcopis, non ſubeſſent, ita quoque futurum eſſe ſi in hoc Hierarchico munere non ſubjicerentur, nemo non videt.

Unde inter prima Ordinis ſui fundamenta repoſuit S. Franciſcus: *Fratres non prædicent in Epiſcopatu alicujus Epiſcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum.* *Reg. Sancti Franſciſci cap. 9.*

Et ante Synodum Tridentinam Patres Concilii Colonienſis poſtquam dixiſſent, aliquot retro ſæculis in Eccleſiam recepti ſunt quatuor Mendicantium Fratrum Ordines, quo Parochorum in verbi miniſterio cooperarii forent, mox tamquam conſequens ſubjungunt, ipſos Fratres quoad ejuſmodi functionem Ordina- *An. 1536. p. 4. cap. 7. & 12.*

riæ

riæ Epiſcoporum poteſtati eſſe ſubjectos; nec ante debere accedere, quam per ipſorum Prælatos, ut viri inculpatæ vitæ, diſcreti pariter ac modeſti, ac verbi divini probè gnari judicentur, atque ad hoc munus deligantur: *Deinde etiam Vicariis Epiſcoporum in Pontificalibus præſentati, tales inventi fuerint ac permiſſi.* Quin & ut eatenus Monaſticæ Profeſſionis regulis, obligationibuſque eximantur, non decens tantum, ſed & juſtum putabant.

Seſſ. 6. c. 2 & ſeſſ. 24 cap. 4. de Reformat.

Hanc quoque Hierarchiæ Eccleſiaſticæ, atque Epiſcopalis regiminis rationem præ oculis habentes PP. Tridentini ſtatuerunt, quod Regulares cujuſcumque Ordinis etiam à Superioribus ſuis de vita, moribus & ſcientia examinati & approbati, etiam de eorum licentia in Eccleſiis, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, prædicare non poſſint, niſi ultra licentiam ſuorum Superiorum etiam licentiam Epiſcoporum habeant. In Eccleſiis verò ſuorum Ordinum cum licentia ſuorum Superiorum ſe perſonaliter coram Epiſcopis præſentare, & benedictionem petere teneantur,

ante-

antequam prædicare incipiant; ipſo autem Epiſcopo *contradicente*, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare non præſumant.

Igitur Synodus Tridentina voluit, ut Regularis ultra licentiam ſui Superioris inſuper habeat licentiam *expreſſam* Epiſcopi, ut in Eccleſiis non ſuorum Ordinum prædicare poſſit; tacitam verò, ut minus, licentiam, ut id ipſum in Eccleſiis ſui Ordinis facere valeat. Cùm enim benedictionem Epiſcopi petere teneatur, ſimplexque Epiſcopi contradictio ſufficiat, ut ipſum à Concionandi munere repellat, evidens eſt, tacitam Epiſcopi licentiam præcedere, dum Regularis ad Concionandum in ſui Ordinis Eccleſiis admittitur.

Ipſa enim Epiſcopalis benedictionis impartitio licentiæ loco eſt. Si enim licentiam dare non vellet, benedictionem denegaret, & contradicendo à Concionandi munere impediret.

Unde à mente Synodi Trid. nullatenus aberravit Concilium Bituricenſe ſtatuens, "ut Regulares cujuſcumque ſint Ordinis prædicare non *An.* 1582. *can.* 4.
præ-

„præſumant, etiam in Eccleſiis *ſuo-*
„*rum Ordinum*, niſi prius examinati &
„probati à ſuo Superiore, & impe-
„trata ab Epiſcopo aut ejus Vicario
„benedictione & *licentia*".

Conſtat proinde Synodum Tridentinam voluiſſe, ut juxta rationem ipſius Hierarchiæ, Regulares poteſtatem omnem ad annuntiandum Verbum Dei ab Epiſcopis acciperent.

Porrò cùm hæc poteſtas Concionandi, quæ Regularibus Parochiale beneficium non obtinentibus ab Epiſcopis conceditur, ſit dumtaxat Vicaria ſeu delegata, ſequitur, quod eodem modo atque approbatio ad audiendas Confeſſiones pro arbitrio Epiſcopi limitari, modificari ac revocari poſſit.

Hîc rurſus ſe opponit P. Jacobus ſuſtinens, quod Epiſcopi non poſſint licentias prædicandi Verbum Dei Regularibus Ordinum Mendicantium *ad libitum* ſuſpendere aut revocare; ita ſcilicet, "quod Epiſcopus
„non poſſit interdicere Regulari
„ne concionetur, ſive ſuſpendere à
„Concionibus, *non redditâ causâ*,
quando

Conſult. 3. *Reſol.* 10. *n.* 923.

Digitized by Google

" quando eſt concionaturus in *pro-*
" *pria Eccleſia*, qui cum poſſit ibi con-
" cionari *ipſo contradicente* (puta ſi
" petiverit benedictionem & Epiſ-
" copus irrationabiliter eam dene-
" gaverit) niſi *aſsignet cauſam*, ob quam
" de jure poteſt interdicere aut ſuſ-
" pendere, *non tenetur Regularis obedire*;
" ſed poterit *exiſtimare quod non habeat*
" *juſtam cauſam*, nec ſit niſi mera
" contradictio ipſius, & conſequen-
" ter *continuare ſuum munus*".

Itaque Epiſcopus ut Regularem, quem judicat muneri Concionatoris non convenire, recuſare queat, cauſam recuſationis exprimere; ipſumque Regularem ejuſve Superiorem conſtituere judicem tenetur, num juſta ſit recuſationis aut ſuſpenſionis cauſa. Quo quid Epiſcopali auctoritati indignius.

Aliter ſanè cenſuerunt Patres Concilii Tridentini, non niſi ſimplicem Epiſcopi contradictionem, ut Regularis à munere concionandi, etiam in ſui Ordinis Eccleſiis repellatur, requirentes: ipſius permittentes conſcientiæ, num juſta contradicendi cauſa ſubſit.

Porrò cùm P. Jacobus in hujus aſſerti probatione iiſdem fundamentis nitatur, quibus probare voluit, Epiſcopum non poſſe ad libitum limitare aut revocare approbationes Regularium ad audiendas Confeſſiones ſæcularium, illis, utpote ſuperius ſufficienter refutatis, refellendis ſuperſedeo.

Interim ex illis quæ hoc & præcedentibus paragraphis ex P. Jacobo adducta ſunt & refutata, colligitur, quàm meritò Epiſcopi in ſuis Synodis & Ordinationibus præcipiant Parochis, ut neminem etiam Regularem, ad Prædicandum aut Confeſſiones excipiendum admittant, niſi de legitima ſua approbatione per litteras fidem fecerint.

In Concil. Mediol. 3. cap. 3.

Quin & his non contentus S. Carolus ſtatuit, " ne patiatur Parochus, " cujuſvis Ordinis Regulares in *Ordinis ſui Eccleſiis*, intra fines Parochiæ " ſuæ ſitis, Concionem habere, niſi " ex *ſcripto teſtimonio* perſpexerit, eos " muneris hujuſmodi in illis Eccle- " ſiis obeundi causâ, ſe ad Epiſco- " pum cum concionandi facultate, " quam à Superioribus ſuis ipſi obtinue-

„ tinuerunt, contuliſſe, & benedi-
„ ctionem, ut Tridentino Concilio
„ cautum eſt, ab eodem petiiſſe.”.

§. 10.

Ex Regula v. & ix. conſectarium eſt, *Exemptiones Regularium ad Sacras Ordinationes non extendi, ipſosq́ꝫ à proprio Epiſcopo prævio examine, & ſervatis interſtitiis Ordinandos.*

Regulares SS. Ordinibus, præſertim Presbyteratûs initiati non uno titulo arctiori vinculo Epiſcopis ſubjiciuntur, quàm Regulares ſimpliciter ut tales conſiderati.

Primò, quia in Presbyteros ordinati, participes effecti Sacerdotii, cujus in Epiſcopo plenitudo continetur, unum cum Epiſcopo & reliquo Diœceſis Clero quodammodo Sacerdotium ſive Presbyterium conſtituunt: atque ex hoc Capite arctiſſimè Epiſcopo uniuntur.

Secundò, qui ab Epiſcopo in Presbyteros ordinantur, ut adjutores oneris Epiſcopalis, & Epiſcopo-

Digitized by Google

rum ſubſidiarii cooperatores aſſumuntur. "Tales eſſe ſtudeatis, in- " quit Pontifex Ordinans ad Ordi- " nandos, ut in *adjutorium Moyſi, & " duodecim Apoſtolorum*, Epiſcoporum "videlicet Catholicorum, qui per " Moyſen & Apoſtolos figurantur " dignè per gratiam Dei eligi valea- " tis .... filii dilectiſſimi *quos ad no- " ſtrum adjutorium* fratrum noſtrorum " arbitrium conſecrandos elegit &c.

Tertiò ad Sacrum Presbyteratûs Ordinem aſſumpti, ad Hierarchiam Eccleſiaſticam divina ordinatione inſtitutam, quæ conſtat ex Epiſcopis, Presbyteris & Miniſtris, reducti, unam quaſi cum Epiſcopo Hierarchiam conſtituentes, ſpeciali titulo Epiſcopo tamquam Hierarchiæ Capiti ſubduntur.

Ex quibus perquam manifeſtum eſt, exemptionem Regularibus ſimpliciter conceſſam juxta Regulam v. & ix. ad ipſos, ut Sacro, præſertim Presbyteratûs, Ordine inſignitos aut inſigniendos extendi non poſſe: ſed cum per illius Ordinis aſſumptionem ad ſtatum Clericalem à Regulari diſtinctum & ſpeciali titulo

Epiſ-

Epiſcopis ſubalternum tranſeant, etiam leges communes illius ſtatûs ſubire debent.

Unde cum olim in Africa nonnulla Monaſteria pleniſſima libertate perfruerentur; atque immediatè Primati ſubjicerentur, hæc tamen limitatio ſemper addebatur, *ut quandocumque voluerint ſibi Clericos ordinare, ipſe Epiſcopus, in cujusplebe vel civitate locus Monaſterii conſiſtit, ipſe hujus muneris gratiam compleat.* *V. Synod. Carthag. An. 535.*

His Regulis quoque inſiſtens Synod. Trid. ſtatuit, "ut unuſquiſque à „proprio Epiſcopo ordinetur. Quod „ſi quis ab alio promoveri petat, „nullatenus id ei, etiam cujuſvis ge„neralis aut ſpecialis reſcripti, vel „privilegii prætextu, etiam ſtatutis „temporibus permittatur: niſi ejus „probitas & mores Ordinarii ſui te„ſtimonio commendentur". *Seſſ. 23. cap. 8. de Reform.*

Uniſquiſque igitur à proprio Epiſcopo ordinandus; neque prætextu cujuſvis privilegii generalis aut ſpecialis ab alio ordinari poteſt, niſi de conſenſu Ordinarii litteras commendatitias, quas dimiſſoriales hodie dicimus, acceperit. Quo De-

creto comprehendi Regulares quoſcumque, etiam Ordinum Mendicantium conſtans eſt non tantum Synodorum Provincialium, quæ pro executione Concilii Tridentini habitæ ſunt, ſententia, ſed & Pontificum ſæpè iterata declaratio, ut videre eſt apud Franciſcum Hallier de SS. Ordinationibus.

Sect. 5. cap. 3. art. 8.

Porrò cùm ſeverè admodum Epiſcopis per Apoſtolum in perſona Timothei mandatum ſit, *manus cito nemini imponant*; diligenter inquirant neceſſe eſt, num ſcientia morumque ac vitæ totius integritas Ordini ſuſcipiendo Ordinandos reddant dignos; idque non tantum quoad Sæculares, ſed etiam Regulares.

Nec enim ea eſt Monaſticæ Profeſſionis efficacia, ut omnes ad perfectionem etiam Monaſticam perducat. Notum eſt illud Auguſtini, "Omnem „conditionem includere bonos & „malos, eſſeque Clericos proinde „falſos ac Monachos. Sunt & Mo„nachi falſi, & nos novimus tales: „ſed non periit fraternitas pia per „eos qui profitentur quod non ſunt,

tam

,, tam enim ſunt Monachi falſi
,, quam Clerici falſi, & fideles
,, falſi".

Notum quoque eſt, non omnem, quæ Monachis ſufficeret perfectio, ad Sacros Ordines, præſertim Presbyteratûs, ſufficere. *Multo major*, inquit Chryſoſtomus, *vitæ integritas huic* (Presbytero) *quàm illis* (Monachis) *neceſſaria*. Hinc illud Auguſtini, *aliquando bonus Monachus, vix bonum facit Clericum*. *Lib. 2. de Sacerdot. cap. 2.*

Quibus conſonat illud Doctoris Angelici: "Ordines Sacri præexigunt ſanctitatem: ſed ſtatus Religionis eſt exercitium quoddam ad ſanctitatem conſequendam: unde pondus Ordinum imponendum eſt parietibus jam per ſanctitatem deſiccatis, ſed pondus Religionis deſiccat parietes, id eſt, homines ab humore vitiorum". *2.2.q.189 a. 1. ad 3.*

Quapropter SS. Patres, etiam in primo Religionis Monaſticæ fervore, non omnes paſſim ad Ordines Sacros promovendos judicabant, ſed *quos morum gravitas, & vita ac fidei inſtitutio ſancta commendat*, ut loquitur Siricius Papa. Unde ad Aurelium ſcri- *Epiſt. 1. cap. 13.*

 bit

Epiſt. 67. bit Auguſtinus: *Cum ex his qui in Monaſteriis permanent, non tamen niſi* PROBATIORES *atque* MELIORES *ad Clerum aſſumere ſoleamus.* Et S. Gregorius Candido Epiſcopo ſcribens ut de Monaſteriis in ſua Diœceſi poſitis cum conſenſu Abbatis aliquos accipiat in Presbyteros ordinandos, hoc monitum ſubjungit: "Sed illius præ omnibus eſtote ſol-
Lib. 5. *epiſt.* 27. „liciti, ut vitam actuſque eorum qui „in hoc ſunt officio conſtituendi, „*ſubtiliter debeatis inquirere*, & tunc „eos, ſi digni fuerint ordinare".

Expendens Synodus Tridentina, nec minorem hodie quàm olim in Presbyteris ſcientiam, morumque probitatem requiri; nec majorem hodie quàm olim eſſe Profeſſionis Monaſticæ virtutem; ſemperque per Apoſtolum Epiſcopis inclamari, *manus cito nemini imponatis*, Patrum veſtigiis inhærens, ætate Ordinandorum præſcriptâ ſubjungit: " Sciant
Seſſ. 23. *cap.* 12. *de Reformat.* „tamen Epiſcopi, non ſingulos, in „ea ætate conſtitutos debere ad hos „ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in

,,in minori ætate, nec ſine *diligenti*
,,Epiſcopi *examine*, *privilegiis quibuſ-*
,,*cumq́ʒ*, quo ad hoc, penitus exclu-
,,ſis.

Illud porrò examen non ſolùm circa doctrinam, ſed etiam Ordinandorum *inſtitutionem & mores* verſari debere, immediatè præmiſerat. *Ibid. c. 7*

Ex mente ergo Concilii Tridentini, Epiſcopi non ſolùm poſſunt, ſed & tenentur ea ſolicitudine in doctrinam ac vitam Regularium inquirere, atque examen inſtituere, ut quantum humana fragilitas noſſe ſinit, ſciant eos eſſe dignos, *quibus manus imponant*.

Hinc collige, non ſemper ſufficere probandis moribus, Regularium vitæq́ue rectitudini teſtimonium Superiorum. Quid enim, ſi Superiores idæam condignam de Sacerdotii dignitate non habentes, paſſim omnibus, modò ætatem Ordinibus præſtitutam attigerint, teſtimonium capacitatis indifferenter concedant? Ut hodie à multis Monaſteriorum Superioribus, præſertim quæ ex Miſſarum honorariis victitare ſolent, fieri videmus, Quam certitudinem de pro-

bitate

bitate ac ſufficientia Ordinandi ex hujuſmodi teſtimonio habere poterit Epiſcopus? Quod expendens Franciſcus Hallier Epiſcopus..... poſtquam oſtendit in vitam Regularium ſedulo ab Epiſcopis eſſe inquirendum, hoc monitum adjungit:

In append. ſect. 1. de SS. Ordinat. §. 3.

„Non adeò Superiorum Regula„rium fidei credendum, ut quos illi „tamquam dignos obtulerint abſque „ullo alio examine, atque diſcuſſio„ne ad Sacros Ordines Epiſcopi re„cipiant...... maximè cum notum „ſit, inquit, totius Monaſterii inter„eſſe, ut quam plurimos Ordinibus „Sacris initiatos habeat, & facilè „probi etiam & boni inſita homini„bus cupiditate Ordinis ſui gloriam „promovendi (quâ Regulares præ „cæteris maximè flagrant, quod „Ordinis ſui amplificationem & or„namentum ad Dei & Eccleſiæ uti„litatem ſpectare, præſertim arbi„trentur) facilè, inquam, abripian„tur ut levius de ſuis cenſeant, „quam par ſit, & in pondere, & „judicent ſuorum induſtriam, ac „dotes magnificè, Sacerdotii, & „reliquornm Ordinum Eccleſiaſti-

corum

„corum dignitatem tenuiter æſti-
„ment".

Porro ut promovendi ad gradus Eccleſiaſticos benè probari queant, explorarique num altiorem gradum mereantur, jam pridem SS.PP. viſum fuit, certa tempora præfigere, quibus in inferioribus gradibus miniſtrent priuſquam ad Superiores promoveantur: *Quia*, ut ait Innocentius I. *in minoribus officiis ſi diu perdurent, & vita eorum pariter & obſequia comprobantur, ut ad Sacerdotium poſtea emenſis ſtipendiorum meritis veniant.* *Epiſt. 4. cap. 5.*

Synodus Tridentina magnopere deſiderans, ut Ordinandi ſedulò *probentur primum*, ne aliàs in Sacros Ordines inidoneos irrepere contingat, exemplo SS. Patrum, certa temporum interſtitia inter ſingulos Ordines ab omnibus indifferenter ſervari voluit: *Niſi neceſsitas aut Eccleſiæ utilitas* JUDICIO EPISCOPI, *aliud expoſcat.*

Hoc Decreto Regulares comprehendi, ipſa ratio, dictans Regulares ante Ordinationem eſſe probandos, & generalis verborum expreſſio evincunt. Unde de hac Sy-
nodi

nodi Tridentini ſententia non dubitans S. Carolus, ſtatuit, ut in Ordinatione Regularium " intervallum ,,anni inter poſtremum Ordinum ,,minorum gradum & Subdiaconatum, ac rurſus inter unum & alterum ex Sacris Ordinibus, niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ utilitas *judicio* ,,*Epiſcopi* aliud poſtulet.

Concil. Mediol. V. p. 3. c. 3.

§. XI.

Varia aſſerta prædictis Corollariis contraria.

EX Regula v. & IX. conſectarium eſſe oſtendi, Regulares etiam Mendicantes quoad Ordines **SS.** ſubjectos eſſe Ordinariis; atque idcirco à proprio Epiſcopo Ordinari debere; quod & Synodum Tridentinam declaraſſe oſtenſum fuit.

Idipſum quoque fateri videtur P. Jacobus. Citato enim Decreto Concilii Tridentini in ſeſſ. 23. de Ref. cap. 10. juncta Gregor. XIII. Conſtitutione *in tanta*, & Declaratione juſſu Clementis VIII. editâ An.

Conſult. 3. Reſol. 6. n. 807.

Digitized by Google

An. 1596. ſubjungit: " Hinc col-
„ligitur, revocata eſſe privilegia,
„quantum ad hoc, ut Regulares
„poſſint ordinari à quocumque E-
„piſcopo; ſed in hoc ſubjici Diœ-
„ceſano, ſeu Epiſcopo proprio. Eſt
„autem Epiſcopus proprius ille, intra
„cujus Diœceſim conſtructum eſt
„Ordinandi Monaſterium".

Sed ecce mirum artificium, quo illud Concilii Tridentini Decretum, atque eam Privilegiorum revocationem planè inania reddat; poteſtatemque Mendicantibus faciat à quocumque Epiſcopo pro libitu Ordines ſuſcipiendi.

Per præcitatum Decretum Clementis VIII. poteſtas fit Superioribus Regularibus, caſu quo Diœceſanus abfuerit, vel non eſſet habiturus Ordinationes, vel Sedes Epiſcopalis vacaret, ad quemcumque alium Epiſcopum ſubditos pro Ordinibus ſuſcipiendis mittendi, hac adjectâ conditione, *dum ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria conceſſionem dimiſſorialium in id tempus, quo Epiſcopus Diœceſanus, vel abfuturus, vel nullas habiturus eſſet Ordinationes. Et in litteris*

dimiſ-

dimiſſorialibus hujuſmodi cauſa abſentiæ Diœceſani Epiſcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum exprimatur.

De SS. Ordinat. ſectio 5. c. 5. a. 8. §. 1.

" Hanc nî fallor, ait Franciſcus „ Hallier, moderationem & interpretationem Trid. Synodi Regularium importunæ flagitationes extorſerunt, cui tamen ne ſic quidem „parere aliqui ipſorum volunt". Quidquid ſit de hoc Hallerii aſſerto, illud conſtat, P. Jacobum in hoc Decreto adinveniſſe medium, quo fas ſit Mendicantibus proprium Epiſcopum declinare, & ad quemcumque ſibi faventem pro Ordinibus ſuſcipiendis recurrere.

Loco cit. n. 809.

" Præfata conceſſio dimittendi ad „quemlibet Epiſcopum in caſu abſentiæ Diœceſani Epiſcopi &c. „inquit P. Jacobus, limitatur, dummodo Superiores Regulares ex induſtria non diſtulerint dare dimiſſioriales ſuis ſubditis uſque ad id „tempus, quo Epiſcopus ſit abſens „vel nullas habiturus ſit Ordinationes. Per quod excluditur *dolus & „fraus*, ait, *non verè cauſa rationabilis & „juſta*".

Sed

Sed quandonam cauſa rationabilis & juſta ſuberit ? " Etiam, in-
,, quit, in quocumque caſu, in quo
,,Regulari Prælato conſtet ſubditos
,,ſuos eſſe, & quantum ad mores, &
,,quantum ad doctrinam ſufficienter
,,idoneos, & tamen habeat unde
,,probabiliter timeat fore, ut ab E-
,,piſcopo rejiciantur: quia tunc ra-
,,tionabiliter movetur, & verè utitur
,,jure ſuo, non faciet contra Decre-
,,tum Clementis VIII., ſi exſpectet
,,tempus, in quo non ſunt habendæ
,,Ordinationes in Diœceſi, ut ſub-
,,ditos ſuos extra Diœceſin dimittat
,,Ordinandos".

Bene habet: ergo quandocumque Superior probabiliter timet fore, ut ab Epiſcopo non ſint admittendi ad Ordines, quos ipſe præſentandos duxerit (hos enim & *quantum ad mores & quantum ad doctrinam ſufficienter idoneos* judicat) tunc non faciet contra Decretum Clementis VIII. ſi exſpectet tempus in quo non ſunt habendæ Ordinationes in Diœceſi, ut ſubditos ſuos extra Diœceſim dimittat Ordinandos: ſive quod ſecundùm modernam praxim loquen-

do,

do, idem eſt, ſi probabiliter timeatur fore, ut ab Epiſcopo non *omnes indifferenter* Regulares, præſertim Mendicantes, ætatem & certum in Religione tempus habentes non admittentur.

Quid enim notius, quam omnes planè Regulares, ſi illos, quos laïcos vocant, excipias, mox ut ætatem attigerint, certoque tempore in Religione vixerint, Ordinibus Sacris, & *quantum ad mores & quantum ad doctrinam ſufficienter idoneos* à Superioribus judicari?

Sit igitur Epiſcopus, de quo probabiliter timeatur fore, ut non omnes indifferenter Regulares Ordinare velit, en paratum medium, quo poſſint ejus declinare tribunal, modò tempus non habendarum Ordinationum exſpectare velint. Sed quia fortaſſis tantilla mora nonnullis, præcipuè, Fratribus Mendicantibus, foret moleſta, ecce aliud commodius & promptiùs medium proprii Epiſcopi tribunal declinandi, Fratribus Mendicantibus offertur. "Imo, inquit „Pater Jacobus, tali caſu poterit Su„perior ſubditum ſuum *ex induſtria*

collo-

„ collocare in alio Conventu alte-
„ rius Diœceſis, ut ibi ordinetur &
„ poſteà eum Ordinatum recollocare
„ in priori Conventu ..... Si dicas,
„ quod non mutetur Diœceſis, niſi
„ mutetur domicilium, quodque hoc
„ non mutetur niſi quis ad alium lo-
„ cum ſe tranferat animo perpetuò
„ ibi manendi, unde non cenſetur
„ Regularis mutaſſe domicilium, qui
„ transfertur ad aliquem locum ani-
„ mo revocandi illum *ſtatim* poſt-
„ quam ibi Ordines ſuſceperit. Reſ-
„ pondeo enim, inquit, quod in Re-
„ gularibus non valeat Regula illa;
„ quia cùm non habeant velle vel
„ nolle cap. *Si Religioſus de elect. in* 6.
„ nullibi eſſe poſſunt animo ibi
„ ſemper manendi; ſed ſolum animo
„ ibi manendi, quamdiu Superiori
„ placuerit". Inſignis ſanè ratiocina-
tio! quia Regularis *velle & nolle non
habet*; ideo cenſebitur *incorporatus*
Monaſterio & eſſe *de familia* Mona-
ſterii, in quo *ex induſtria* à Superiore
collocatur ut Ordines ſuſcipiat, *ſtatim*
ſuſceptis Ordinibus revocandus.
Eſtne hîc vel ſpecies aliqua *incorpo-
rationis*? Quis ſanæ mentis dicet

Regularem per ſimilem fraudulentam in Monaſterio collocationem factum eſſe *de familia* illius Monaſterii: quod tamen requiritur, ut ab Epiſcopo Diœceſano ordinari poſſit. An dicemus Filiumfamilias ætate minorem v.g. ſeptem annorum, qui *velle & nolle non habet* fieri de Diœceſi alicujus pro accipienda Tonſura, quia à Patre ad Univerſitatem ſtudiorum causâ mittitur? Interim, quod horrendum eſt, hic Author dicere audet, quod Religioſi iſti *ex induſtria* eo fine ad Monaſterium miſſi, vel alii qui eos more ſolito præſentant, *interrogati ab Epiſcopis, an ſint iſtius Conventûs & ſuæ Diœceſis, poſſint & debeant reſpondere affirmativè, & caſu quo cogerentur, poſſunt hoc* IPSUM JURARE.

Sed ſubjicit Author, "non ſpe-
" ctat ad Epiſcopos talia interroga-
" re, & longe minus ad cathagoricè
" reſpondendum ſub juramento co-
" gere Regulares exemptos". Quid tandem, ergo Epiſcopi inquirere non poterunt, num Ordinandi ſint ſui ſubditi; ne contra SS. Canones alienis ſubditis cito manus imponant?

nant? Imo Epiſcopi, qui ſciunt aut ſcire debent, hoc pernicioſo artificio paſſim Regulares proprios Epiſcopos declinare; videntque immenſam continuò Regularium turbam undequaque ſine Epiſcopi ſui dimiſſorialibus ad ſe confluere, eoſque ſine prævia diligenti ſuper hoc inquiſitione ordinant, qua ratione ipſi à pœnis in Ordinantes alienos ſubditos ſtatutis ſint immunes, ignoro.

Circa examen Regularium rurſus prima fronte conſentire videtur P. Jacobus: "Privilegia enim o-"lim Regularibus, ait, conceſſa quod "ſuſcepturi Ordines non eſſent ſub-"jecti examini Epiſcopi per Leo-"nem X. in Concilio Lateran. & per "Concilium Trid. *ſeſſ.* 23. *cap.* 12. *de* "*Reformat.* & poſtea de mandato "Clem. VIII. ſunt revocata. Igitur "conformiter ad iſtas Ordinationes "praxis habet, ut etiam Regulares "examinentur". *Conſult. III. Reſol. 5. n.* 814.

Sed circa quæ examen illud verſari debet ex ſententia hujus Patris? Circa doctrinam, & quidem quoad Religioſos Ordinandos in Presbyteros " cum hic & nunc ordinentur *Ib. n.* 816.

 ſolùm

"ſolùm in ordine ad celebrandum, "inquit P. Jacobus, ſufficit ſi hîc & "nunc ſciant, quæ neceſſaria ſunt "*pro celebranda Miſſa*", videtur ſufficere ſi examen fiat circa ſcientiam ſufficientem *pro celebranda Miſſa.* Inſignis ſapientia in Presbytero! Et durum profectò & operoſum examen! Eſtne hæc illa *cæleſtis ſapientia*, quæ electos ad Presbyteratûs Officium commendet, ut loquitur Pontificale: Eritque hæc *doctrina ſpiritualis medicina populo Dei*, ut rurſus Pontificale requirit. Eritque tandem hæc ſufficiens *ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem?* Quam Trid. Synodus in Presbyteris omnibus exigit. Quis ſanè jam miretur, ſi Epiſcopi eorumvè examinatores, qui examen juxta Regulas Eccleſiæ inſtituunt, paſſim à Regularibus ut æquo rigidiores traducantur?

In Ordin. Presbyt.

Seſſ. 23. cap. 14. de Reform.

Sed quid de examine circa mores ex mente P. Jacobi? " Hoc examen "Regularium fieri non debet, in"quit, niſi quantum ad *doctrinam dum*"*taxat*; nam quantum ad mores, Re"gularibus *ſufficiunt* teſtimoniales

ſuo-

„ſuorum Superiorum". Itane ergo, Epiſcopus ſupponere debebit, omnes Regulares à Superioribus ſuis ad Ordinem v. g. Presbyteratûs ut idoneos præſentatos, *Ita pietate ac caſtis moribus conſpicuos, ut præclarum bonorum operum, & vitæ monita ab iis poſſint exſpectari*, ut loquitur Tridentinum; ſive ut Pontificale, quòd *Odor vitæ eorum ſit delectamentum Eccleſiæ Chriſti; ut Prædicatione atque exemplo ædificent domum, id eſt, familiam Dei*: & univerſim ad SS. Ordines præſentatos, eſſe tales, quorum *probata vita ſenectus ſit?* Imo ſi litteris hujuſmodi teſtimonialibus hodie ità credere debeant Epiſcopi, ut aliud circa mores examen ab iis inſtituendum non ſit, credere conſequenter tenebuntur, omnes paſſim Regulares poſtquam ætatem attigerint, & aliquo tempore in Religione vixerint, ad eam vitæ perfectionem pertigiſſe: cum, ut ante diximus, notum ſit, omnes indifferenter ad Ordines SS. à Superioribus ut idoneos præſentari. Quo quid à ſenſu mortalium, & quotidianâ experientiâ magis alienum?

Seſſ. 23. *cap.* 14. *de Reform.*

In Ordin. *Presbyt.*

Trident. Seſſ. 23. *cap.* 12. *de Reform.*

Abſit ergo, ut Eccleſia Epiſcopos ad credulitatem adeò infirmo innixam fundamento cogat. Voluit quidem ipſa ante Ordinationem ſeu Regularium ſeu ſæcularium *fidele examen* præcedere, ut eo mediante ſciant, quantum *humana fragilitas noſſe ſinit*, num Ordinandi ſcientiâ ac vitæ integritate Sacris Miniſteriis ſint idonei; ſed quantum in hoc examine valere debeant teſtimonia Superiorum ſive ſæcularium ſive Regularium, ex circumſtantiis dijudicandum Epiſcopis committit.

Sit igitur hæc concluſio: Regulares Ordinandi ſunt ab Epiſcopo Diœceſano Monaſterii cui *revera* non fictitiè & ſimulatè *incorporati* ſunt; & de cujus *familia* verè dici poſſint. Neque ſine diligenti Epiſcopi examine tam quoad mores, quam quoad doctrinam ordinandi ſunt: neque ſufficient teſtimoniales Superioris, niſi Epiſcopus noverit, eam eſſe Superioris eruditionem & perſpicacitatem, ut ſciat quanta vitæ perfectio pro ſingulis Ordinibus requiratur; ejuſque ſit integritatis & Spiritûs, ut ſolam Miniſterii Sacri digni-

dignitatem ac Eccleſiæ bonum nequaquam verò aliquod particulare Monaſterii aut Religionis commodum præ oculis habeat: ut proinde meritò confidat, non niſi bene probatos, & in omni virtutum genere exercitatos per illum ad Sacros Ordines ſepoſito omni humano reſpectu, præſentandos.

§. 12.

Ex Regula VIII. conſectarium eſt, *Exemptos teneri Ordinationibus Epiſcoporum circa celebrationem Miſſæ; expoſitionem & circumgeſtationem Venerabilis & ſimiles in materia communi.*

REgula VIII. ſuperiùs data, oſtendit, exemptiones Regularium non poſſe extendi ad leges exemptis pariter & non exemptis communes, quas Epiſcopi pro bono ſuæ Diœceſis evulgandas cenſuerunt, nî unà totius Epiſcopalis regiminis turbatio, & Hierarchiæ Eccleſiaſticæ ſequatur confuſio.

Cùm verò admodum devotioni populi ac animarum ſaluti; ipſiuſque

que Religionis augmento conducat, ut omni reverentiâ ac ſolidâ veraque devotione, & debito cultu peragatur incruentum Miſſæ Sacrificium, præcitatam Regulam ſequuti Patres Tridentini declararunt, penes Epiſcopos eſſe poteſtatem, ea omnia prohibendi, mandandi, corrigendi, ſtatuendi quæ ad debitum honorem & cultum tanto Sacrificio debitum, & populi devotionem excitandam judicaverint expedire, *Nonobſtantibus privilegiis, & exemptionibus.*

Seſſ. 22 in Decret. de obſerv. & vit. in celebr. Miſſ.

Et ſanè nî his Epiſcopi Ordinationibus exempti tenerentur, nonnè Ordinationes inutiles redderentur & inanes, cum longè major pars Sacrificium offerentium eas negligeret? Sic autem intellecta voluere ſua privilegia Pontifices, ut nec Eccleſiaſtica vileſcat diſciplina; neque Epiſcopalis vilipendatur auctoritas.

Cap. 24. ✠ de Privil.

Si igitur Epiſcopus quaſdam exactiones honorariorum, aut alias nonnullas avaritiæ aut turpis quæſtûs ſpeciem præferentes circa Miſſæ Sacrificium pactiones prohibuerit, exempti etiam Regulares ea lege tenebuntur. Idem eſto judicium de Ordinatio-

nationibus Epiſcoporum quibus poſt certam horam Miſſæ Sacrificium offerri vetatur Item quibus præcipitur, ne tempore Sacrificii Laïcis, præſertim Mulieribus ad gradus Altaris aut intra cancellos pateat introitus.

Similiter ſi Epiſcopus quemdam templi ornatum, aut certas picturas, ut tanto Sacrificio indignas prohibeat, huic prohibitioni obedire debent exempti, licet ipſi ornatum illum aut picturas non indecentes judicarent: quia judicium ejuſmodi non penes inferiores, ſed penes Epiſcopum eſt.

Ex eadem Regula & principio conſectarium eſt, exemptos pariter ac non exemptos obligari illis, quæ Epiſcopi ſtatuenda cenſuerunt pro conſervanda populi reverentiâ erga Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum.

Porrò quotidianâ experentiâ notum eſt quod familiaritas & frequentia non rarò pariat contemptum, "Reſque uſu tritas & undecumque "parabiles, ut ait S. Baſilius, expoſi"tas eſſe contemptui, atque id quod "ſepoſitum eſt, quodque rarum eſt, huic

Tract de Spirit. S. cap. 27

"huic naturâ conjunctam eſſe ſum-
"mam admirationem & ſtudium".

Ne igitur per nimiam frequentiam aut familiaritatem reverentia populi erga hoc Venerabile Myſterium diminueretur, admodum ſoliciti fuere Epiſcopi, etiam his poſtremis ſæculis (quibus publica Venerabilis Sacramenti in oſtenſoriis expoſitio, & per plateas circumgeſtatio invaluit) ut non niſi *rarò* & *publicis* de cauſis per Epiſcopum probandis, ſimilis publica expoſitio aut circumgeſtatio fieret.

Synodus Colonienſis An. 1542. noluit, " ut Sanctiſſimum Sacra-
"mentum *viſibiliter* in quibuſcumque
"*Monſtrantiis* ponatur aut circumfe-
"ratur, niſi in Sanctiſſimo Feſto
"Corporis Chriſti cum ſuis octavis
"*ſemel* in anno in qualibet civitate,
"oppido aut Parochia, vel ex *ſingu-*
"*lari indulto* ORDINARII". Similiter S. Carolus ſtatuendum cenſuit, "ne
"quavis de cauſa Euchariſtia *palam*
"& *apertè* exponeretur, ſed *publicâ*
"tantum ac gravi: aliis verò de cauſis
"orationes quidem 40. horarum in-
ſtitue-

in inſtruct. de Sacram. Euchariſt.

"ſtituerentur, ſed non Sacramento "*apertè* expoſito".

Agnoſcit quoque Synodus noſtra Mechlinienſis " Sacro-ſanctam Eucharistiam piè & laudabiliter ad „populi devotionem interdum in „publicis proceſſionibus deferri, potiſſimum verò in feſto Sacro Chriſti „Corpori propriè conſecrato, ejuſque octaviâ; ſed ne nimia frequentia, ait, minuat reverentiam, *rarius* „extra prædicta tempora id fiat, & „non niſi in *arduis cauſis pacis & publicæ neceſſitatis*". *An. 1570. tit. de Sacrament. cap. 7.*

Et An. 31. hujus ſæculi Synodus Cameracenſis edixit, "ut ubi toties „Proceſſiones cum Sacratiſſimo Sacramento inſtituuntur, ut nimia „frequentia minuat reverentiam, „Epiſcopi *moderationem* adhibeant".

Epiſcoporum ergo eſt, nimiam tremendæ hujus Hoſtiæ expoſitionem, ac circumgeſtationem ita moderari, ne frequentia reverentiam populi diminuat. Quæ ſanè Epiſcoporum vigilantia ac cura irrita planè eſſet ac inanis, nî his Epiſcopalibus Ordinationibus etiam exempti ſubjicerentur. Quid enim quæſo inter-

eſt

Digitized by Google

eſt ad diminuendam populi reverentiam, num frequentior hæc publica Euchariſtiæ expoſitio aut circumgeſtatio fiat per exemptos, vel per non exemptos?

De hac ſubjectione nihil dubitans Clerus Gallicanus An. 1655. declaravit *nullos exemptos* ſive *Sæculares* ſive *Regulares* poſſe exponere *palam* SS. Sacramentum, illudve deferre in *publicis proceſſionibus*, niſi in ſolemnitate SS. Sacramenti aut diebus devotionum extraordinariis pro *publicis* cauſis indictis & *per Epiſcopum approbatis obtentâq; ejus permiſſione.*

Et quid plura, cùm An. 1644. ſuper publica expoſitione Venerabilis quæſtio incidiſſet inter Archiepiſcopum Burdigalenſem & Patres Dominicanos, re delatâ ad ſacram Congregationem & ritè examinatâ miſſum fuit ad Cardinalem Grimaldum Nuntium Apoſtolicum in Gallia, & per eundem publicatum Decretum tenoris ſequentis: "Congregatio „Concilii cenſuit non licere Regu„laribus, etiam in eorum Eccleſiis „SS. Euchariſtiæ Sacramentum *pu„blicè* adorandum exponere, niſi ex *cauſa*

Tom. I. Act. Cleri Gallican. p. 535.

„*cauſa publica quæ probata ſit ab Ordina-*
„*riis*".

Pluribus Epiſcoporum Decretis in hanc rem omiſſis, unicum ex Synodo Cataneenſi An. 1668. Præſulatûs Fratris Domini Michaelis Angeli Bonadies Epiſcopi Cataneenſis, & quondam totius Ordinis S. Franciſci *Generalis* (qui privilegia Fratrum Mendicantium conſequenter non ignoraſſe præſumitur) Decretum ſubjicio: " Regulares quid in *pro-* *Seſſ.* 1. *c.* 4.
„*priis Eccleſiis* circa expoſitionem *n.* 72.
„SS. Euchariſtiæ facere poſſint, do-
„centur à deciſione S. Congr. ritus,
„quam omnino obſervari præcipi-
„mus ſub *mulcta interdicti Eccleſiæ, &*
„*Superiorum ſuſpenſionis*. Nimirum ne
„ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ pri-
„vilegio, quod *nobis* oſtendere te-
„neantur, illam exponant abſque
„cauſa, *quam approbare ad nos ſpectat*,
„& quidem illa *publica* eſſe debet, non
„vero privata . . . . . Quare Superio-
„res omnes Regularium jubemus,
„intra menſem ab hujus Synodi pu-
„blicatione nobis demonſtrare, qui-
„bus temporibus in eorum Eccleſiis
„SS. Synaxim in populorum con-
ſpectu

Digitized by Google

„ſpectu dare hactenus conſueverunt,
„velintque impoſitum, ut *nos cauſas*
„*recognoſcamus*, & *facultatem litteris ob-*
„*ſignatam impertiamur*; qui negligen-
„tes fuerint, annuam *ſuſpenſionem* in-
„currunt à divinis. Declaramus præ-
„terea nemini *Regularium* licere extra
„clauſtra quacumq; occaſione, nobis
„ *inſciis*, & *non approbantibus* cum Eu-
„chariſtia proceſſionem inſtituere".

Ulterius ſi Epiſcopus judicet in ipſa expoſitione aut circumgeſtatione aliquid occurrere, quod hîc & nunc propter aliquam inordinatam v. g. populi devotionem, diminueret honorem tanto Sacramento debitum, illud ſua auctoritate prohibere poterit.

Unde quantumvis nihil *per ſe* inordinatum contineat Sanctorum Imagines aut Reliquias unà cum Venerabili circumferre, *ſignificantes*, ut ait Synodus Colonienſis An. 1549, *illos nunc cum ipſo regnare & triumphare in cœlis, qui veſtigia ejus hîc in terris ſecuti ſunt*; ſi tamen Epiſcopus videat eam eſſe populi ſui circa aliquas SS. Imagines aut Reliquias inordinatam devotionem, ut ex externo agendi modo,

Digitized by Google

modo, ſat appareat, honorem SS. Sacramento debitum ad Sanctorum Imagines potius quàm ad ipſum Venerabile referri: idque etiam non raro cum ſummo hæreticorum ſcandalo, poterit Epiſcopus præcipere, ne cum ipſo Venerabili Sanctorum Imagines aut Reliquiæ circumferantur.

Quod etiam pridem, ob illud indubiè periculum, ſæpius Decretum fuit. „" In ſolemni illa Proceſſione, ait „S. Carolus, in qua Sanctiſſ. Domini „Corpus per urbem religioſo cultu „defertur, *ne Reliquiæ ullæ*, ſed *illud ſo-* „*lum*, ut *veteris* inſtituti, *Eccleſiæq;* „*Romanæ Matris conſuetudinis eſt*, pio, „religioſoque apparatu, ſolemnique „celebritate feratur". *Concil. Mediol. IV p. 2. c. 4.*

Similiter An. 1639. Synodus Namurcenſis ſtatuit, "quando contin„get Venerabile Sacramentum de„ferri nullæ aliæ Reliquiæ vel Ima„gines Sanctorum deferantur ..... „in die verò Patroni ſola ejus Imago „vel Reliquiæ deferantur".

Quin & An. 51. currentis ſæculi Maximilianus Henricus Archiepiſcopus Colonienſis, decrevit, "quod tametſi

„tametſi pium & laudabile ſit, ut in „communibus proceſſionibus & „ſupplicationibus, ac ſtationibus de„portentur Sanctorum (ſi quæ in Ec„cleſiis habentur) reliquiæ, vel ſola „Imago Divi loci Titularis, in eis „tamen Proceſſionibus & ſupplica„tionibus ubi SS. Sacramentum cir„cumfertur, nullæ meritò Sancto„rum vel Imagines vel Statuæ juxta „S. Caroli Borromæi præſcriptum „(niſi pia multorum locorum con„ſuetudo aliud poſtulet) deporten„tur; de qua tamen *conſuetudine inte„grum erit nobis noſtrove in ſpiritualibus „Vicario generali, ſeu Decanis ruralibus „cognoſcere an cum pietate vera & per„ſuasâ conſiſtat*".

Hinc patet dictum Archiepiſcopum deſideraſſe quidem, ut juxta S. Caroli præſcriptum cum Venerabili Sacramento Sanctorum Imagines non circumferantur; aliquid tamen conſuetudini in re de ſe minimè inordinatâ detuliſſe; ita tamen ut ſibi integrum eſſe declaraverit, judicare, num hîc & nunc conſuetudo illa veram populi devotionem potius non impediat, & ejus erga SS Sa-

mentum

Digitized by Google

cramentum reverentiam diminuat quàm promoveat.

Et meritò; in his enim quæ interdum devotioni congruere, ſubinde verò ob temporum circumſtantias & populi conditionem officere poſſunt, Epiſcoporum eſt invigilare & judicare, quid conveniat, ſubditorum verò obedire, & judicio Epiſcopi ſe ſubmittere; juxta illud Auguſtini in ſimili materia indifferenti: *Epiſcopo tuo in hac re noli reſiſtere, & quod facit ipſe, ſine ullo ſcrupulo vel diſceptatione ſectare.* *Epiſt. 36. ult. edit.*

Utinam hoc Auguſtini conſilio attenderent, qui cùm ut ſubſidiarii, ac inferiores miniſtri ſe Epiſcoporum judicio ſubmittere, & populum ad obediendum incitare deberent, judicium ſibi contra Epiſcopos uſurpant; eorumque Decreta coram populo tamquam injuſta improbare audent; *quo nihil aliud efficiunt* (ut de ſimilibus ſimilia attentantibus ait Synodus Colonienſis) *quàm ut plebem, alioquin in Clerum ſatis irritatam, irritatiorem reddant, ac gliſcenti ſeditionum igni oleum ſubminiſtrent.* *An. 1536. p.4.cap.9.*

Quod de ſubjectione exemptorum, etiam Regularium, quoad ea quæ celebrationem Sacrificii, expoſitionem ac circumgeſtationem publicam SS. Euchariſtiæ ex Regula VIII. conſectarium oſtendimus, idem dicendum eſſe, de illis quæ circa adminiſtrationem Sacramenti Pœnitentiæ, annuntiationem Verbi Divini aliaque ſimilia Epiſcopi ſtatuenda cenſuerint ex ratione, cui Regula x. nititur, facilè eſt videre.

Hinc in omnibus Conciliis Epiſcoporum videmus quoad ſimilia Decreta Regularibus & ſæcularibus omninò parem ſervandi obligationem impoſitam. Quin & S. Carolus, ſuſpenſionem à divinis ipſo facto incurrendam, in Regulares ſine ſpeciali ſua licentia à caſibus ſibi reſervatis abſolventes, tamquam ſibi in hac materia ſubjectos, decernere non dubitavit.

Concil. Mediol. V. p. 1. tit. 10

Et prædictus Cataneenſis Epiſcopus antea Ordinis S Franciſci Miniſter Generalis in ſua Synodo exprimens caſus, quibus Regulares exempti Ordinariis ſubjiciantur: " Primò quidem, ait, circa ea quæ de Con-

„ Confeſſionibus excipiendis, ha- „ bendis Concionibus, ſupplicatio- „ nibus publicis ſuo ordine aſſiſten- „ dis ſupra ſancivimus *obedientes* eſſe „ debent". *Seſſ. 3. Decr. 25. cap. 1.*

§. 13.

Aſſertum contrarium Regulæ VIII. & Corollariis ex ea deductis: *Regulares non tenentur legibus Epiſcoporum etiam ex* VI DIRECTIVA; *poſſuntq; ſine licentia Ordinarii Venerabile* PUBLICE *in ſuis Eccleſiis populo adorandum exponere.*

Regula VIII. ſuperiùs exhibita dictat, quod ſicuti exemptio Clericorum à juriſdictione laicorum extendi non poteſt ad leges in materia communi, ne aliàs ſumma in Republica oriatur confuſio, & inutilis reddatur legum authoritas; ita Sæcularium ſive Regularium exemptionem ad leges Epiſcopales in materia communi extendi non poſſe.

Huic ſe opponit P. Jacobus ſuſtinens, Regulares, præſertim Mendicantes, legibus Epiſcoporum aut

Digitized by Google

Synodorum etiam ex *vi derectiva* minimè teneri; nec poſſe ſumi argumenttm à ſubjectione Eccleſiaſticorum quoad leges laïcorum in materia communi;" quia, inquit, communi-
„ catio Eccleſiaſticorum in civilibus
„cum laïcis (ratione cujus hujuſmo-
„ di laïcorum legibus tenentur) ra-
„ dicatur in jure naturali; nam cum
„ non poſſint laïci ſine Eccleſiaſticis
„ſubſiſtere, nec Eccleſiaſtici ſine
„ laïcis, lex naturalis copulat utroſ-
„ que tamquam duas communitates
„ ſibi invicem neceſſarias. Hoc au-
„ tem non habet locum quoad Re-
„ gulares & ſubditos Epiſcoporum;
„ quia Epiſcopi non poſſunt ſtatuere,
„ niſi circa ſpiritualia, in quibus Re-
„ gulares *ſibi ſufficiunt per proprias Re-*
„*gulas, nec indigent communicare cum*
„*ſubditis Epiſcoporum*; & ideo lex
„ naturalis ſicut non copulat eos in
„ materia neceſſaria communicatio-
„ ne, ita nec obligat ad ſervandas
„ leges eorumdem".

Conſult. III. Reſ 3. n. 716.

Quid hac ratiocinatione ineptius? Nonne Regulares quantumvis exempti, unam cum populo & Clero Diœceſin & communitatem Eccleſiaſti-

ſiaſticam conſtituunt, quemadmodum Clerici cum laïcis unam faciunt civilem? Num Regulares, præſertim Mendicantes, cum ſubditis Epiſcoporum non communicant, atque inter ipſos converſantur & vivunt? Nonne plerique aut ratione SS. Ordinum aut functionum Hierarchicarum quas exercent, ab Epiſcopo tamquam Hierarchiæ Capite dependent; atque ratione illorum ſpiritualia ab Epiſcopis accipere tenentur? His ergo legibus, quæ materiam exemptam, nempe diſciplinam Regularem non attingunt, legibus Epiſcoporum parere debent Regulares: neque ad ſimiles leges ſive in materia communi ſive Hierarchicâ eorum exemptio, magis quam Canonicorum aut Academicorum ſimilis exemptio extenditur; ne aliàs omnis legum authoritas; & Hierarchiæ divinitus inſtitutus ordo planè evertantur: atque ita, ceſſante in ſimilibus eorum exemptione, jus commune (cui Epiſcoporum in ipſos authoritas innititur) ſubintrat, legibus Epiſcopalibus ipſos ſubjiciens.

Digitized by Google

Ex hoc Corollario ulterius conſequens eſſe, & Conciliorum authoritate firmatum oſtendi, Regulares quoad *publicam* expoſitionem Sacræ Euchariſtiæ Epiſcopis fore ſubjectos. Cui rurſus, ſuis innixus principiis, contrariatur P. Jacobus contendens, " Regulares Mendicantes ,,poſſe in ſuis Eccleſiis SS. Eucha-,,riſtiæ Sacramentum à populo ado-,,randum *publicè* exponere, abſque ,,licentia Ordinariorum, quia, in-,,quit, inſiſtendo tenori exemptio-,,num, Ordinarii nihil juriſdictionis ,,habent, neque exercere poſſunt in Eccleſiis Mendicantium.

Conſult. III. Reſol. IV.

Reſpondeo, quod ſicuti falſum eſt, Epiſcopos non poſſe in Regulares exemptos exercere ullam juriſdictionem, dum v. g. in Miniſtros Subſidiariarios Epiſcoporum quoad functiones Hierarchicas ſunt admiſſi, ita quoque falſum eſt, inſiſtendo tenori exemptionum, quantumvis generalium, Ordinarios nihil juriſdictionis habere, aut exercere poſſe in Eccleſiis Mendicantium, quatenus nimirum hæ ſunt Parochialium Eccleſiarum ſubſidiariæ, & populi frequen-

quentationi patentes: eatenus enim juriſdictioni Ordinariorum ſubjectas eſſe, in quantum in illis populo Sacramenta aliave ſpiritualia miniſtrantur: legeſque Epiſcoporum eam adminiſtrationem ſpectantes in illis Eccleſiis à Mendicantibus, eodem planè modo atque in Eccleſiis ſæcularium ſervari debere, & ratio Hierarchiæ & regimen animarum, Epiſcopo præcipuè incumbens, neceſſariò requirunt: ut ſæpius oſtenſum fuit.

Cum igitur SS. Euchariſtiæ publica expoſitio ad populi ſalutem ſpectet, Mendicantes eam *populo* publicè exponere volentes, leges Epiſcopi expoſitioni illius præſcriptas obſervare debent.

Sed dicet P. Jacobus, S. Congregatio Cardinalium declaravit, quod Regulares poſſint exponere Venerabile in ſuis Eccleſiis: Reſpondeo, in primis, in illa Declaratione, quam ibidem refert, tantum dicitur, Regulares poſſe in ſuis Eccleſiis Venerabile exponere; ſed illud indubiè, juxta Declarationes ſæpius datas, intelligi debet modò id fiat *publicè* *Ib. n. 744.*

coram populo ex cauſa ab Ordinario probatâ.

Ad hæc, ponatur eam Declarationem id habere, quàm debile exinde argumentum ſumi poſſit, apparebit, ſi attendamus quid de ſimilibus Declarationibus ipſe-met Pater dicat.

Loquens enim de quibuſdam Decretis S. Congregationis ſibi in hac materia contrariis ait, "cum nunquam fuerint publica, non videntur "poſſe obtinere vim legis univerſa"lis, de cujus eſſentia eſt, ut promul"getur . . . . . adeoque ſunt Declara"tiones Doctorales & Magiſtrales, "ut etiam modò ſunt Deciſiones "Rotæ . . . . quæ proinde non faciunt "jus, neque pro foro conſcientiæ, "neque pro foro fori. Nam ex ſpe"ciali juſſu SS. D. N. Urbani VIII. "eadem Congregatio mandavit & "præcepit nullam fidem eſſe adhi"bendam in judicio vel extra hujuſ"modi Declarationibus, ſive impreſ"ſis, ſive non impreſſis, aut etiam "imprimendis niſi *authenticè* cum ſo"lito ſigillo & ſubſcriptione Emin. "Cardin. Præfecti & Secretarii ejuſ"dem Congregationis pro tempore exi-

Ib. n. 756. & ſeq.

Digitized by Google

"exiſtentis exhibeantur... Ad hoc "verò ut obligent, Rodriq. aſſerit, "requiri prætetea, quod vel S. Pontifex det Breve, quo jubeat eas ſervari, vel quod Auditor Cameræ det "monitorium in eorum executionem, vel ſub cenſura mandet ſervari. Imo etiamſi hæc intercedant, "necdum debent cenſeri propriè leges; quia etiam ſolet concedi, & "quidem *ſatis facilè*, Breve à Papa, "vel ab Auditore Cameræ monitorium in executionem pro *reſcriptis* "SS. Pontificum, quæ tamen non "ideo ſtatim obtinent vim legis. "Hæc autem ita veraſunt, etiamſi "Declarationes conſulto S. Pontifice "emanarint". Hactenus P. Jacobus.

Ex quibus patet, quanti ponderis ſit farrago illa Declarationum Cardinalium quas neſcio ex quibus auctoribus collegit, & quibus librum ſuum implevit; quarum ne una, ut credo, mediam partem habet eorum, quæ ab ipſo requiruntur.

Patet quoq; quàm meritò authenticis& probatis juris Regulis, atque S. Conciliorum Decretis potius, quàm hujuſmodi vagis & incertis Declarationi-

tionibus dicta noſtra ſuperædificemus; ex quibus Regulis & Decretis perquam manifeſtum eſt, SS. Euchariſtiam à Regularibus etiam exemptis *publicè* coram populo exponi non poſſe, niſi ex *cauſa ab Ordinario probata.*

§. 14.

Ex Regula x. conſectarium eſt, *Epiſcopum poſſe per juris remedia procedere contra Regulares exemptos in caſibus in quibus Ordinaria vel Delegata poteſtas ipſi competit; poſſeq; ab ipſis petere* REVERENTIAM ET OBEDIENTIAM DEBITAM.

Regularium quacumque exemptione non obſtante, juriſdictionem Epiſcoporum in ipſos multis caſibus ſalvam manere, inter Canoniſtas convenit; & in præcedentibus probatum eſt.

Hinc conſequens eſt, quod illis caſibus Epiſcopi, utpote integrâ & illæsâ manente eorum juriſdictione, contra exemptos per omnia juris remedia procedere poſſint, ac ſi exempti non eſſent.

Unde

Digitized by Google

Unde S. Carolus non dubitavit fulminare excommunicationem ipſo facto in Regulares, eâdem qua hîc & alibi exemptione gaudentes, ſine approbatione Epiſcopi Confeſſiones excipere tentantes; aut à caſibus Epiſcopo reſervatis ſine ſpeciali ejus licentia abſolventes.

Similiter Epiſcopus Cataneenſis Ordinis S. Franciſci quondam *Generalis* contra Regulares exemptos per cenſuras Eccleſiaſticas in caſum inobedientiæ procedere non dubitavit, ut ex Decreto §. 13. citato videre eſt.

Et ſanè, quid Epiſcopis obſtare poſſet, quo minus hiſce caſibus per juris remedia procederent; quandoquidem jam ceſſante exemptione, juriſdictio priſtinas ac integras vires obtineat; ſubintretque receptiſſima atque notiſſima juris Regula: *Cui juriſdictio data eſt, ea quoque conceſſa videntur, ſine quibus juriſdictio explicare non potuit.* L. 2. ff. de Juriſdict. om. Jud.

Ex qua Regula inſuper habetur, quod Epiſcopus per omnia juris remedia, etiam cenſuras, procedere queat contra *exemptos* in caſibus quibus

bus ſolùm ſubjacerent Epiſcopis tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegatis: quod & Regula x. ſuperiùs exhibita manifeſtè oſtendit.

Ex his ulterius conſequens eſt, poſſe Epiſcopos juxta praxim jam pridem uſitatam à Regularibus, etiam à Mendicantibus petere reverentiam & *debitam* obedientiam, ſive ut in litteris præſentationis ad Ordines vel ad Confeſſiones audiendas, aut habendas Conciones, ſalutent Epiſcopum his verbis: *Reverendiſſimo Domino Epiſcopo* N. *Reverentiam & obedientiam debitam.*

Cum enim certum ſit, Fratres Mendicantes non obſtante quacumque ſua exemptione, in multis ſubjectos eſſe Epiſcopis; eiſque quoad illa *obedientes* eſſe debere; quidnî *obedientiam debitam*, ſeu quam *debent* agnoſcant; & Epiſcopi ipſos cogere poterunt, ut agnoſcant?

Atque ita Patres Concilii Colonienſis An. 36. ſæculi proximè elapſi nihil refragante Fratrum
P.4. c.XI. Mendicantium exemptione, "Æquum cenſuerunt, ut qui ex Fratribus muneri concionandi accingi velint

„velint, Epiſcoporum Vicariis in
„Pontificalibus *ſeriò promittant*, ſeſe
„hiſce Synodalibus inſtitutis omni-
„nò obtemperaturos".

Et quid plura, cùm ipſum Pontificale expreſſe præcipiat, ut omnes, qui ordinantur à ſuo Ordinario in Presbyteros, promittant Ordinanti *reverentiam & obedientiam*.

Hoc Decreto etiam comprehendi Fratres Mendicantes dubitari non poteſt; cum enim ipſi ab Epiſcopo Diœceſano Monaſterii, de cujus *familia* ſunt, tamquam ab Ordinario ſuo debeant, juxta præſcriptum Concilii Tridentini, ordinari, neceſſariò formulam præſcriptam *omnibus ab Ordinario ſuo* Ordinandis, obſervare debent.

Neque obſtat quod ſubjungitur in Pontificali: *Si Pontifex non eſt ſuus Ordinarius dicit ſingulis: Promittis* PONTIFICI, *vel* PRÆLATO, *Ordinario tuo* &c: quia verba illa, *vel Prælato*, non concernunt Fratres Mendicantes, quorum Superiores numquam dicuntur *Prælati*, multo minus *Ordinarii*; ſed poſita ſunt propter ſæculares & Regulares *nullius Diœceſis*; qui nimirum nulli Epiſcopo ſeu Pontifici inferiori

feriori ſubjiciuntur, ſed alicui *Prælato* omnem juriſdictionem Epiſcopalem in certum territorium habenti; qui & ideo *Ordinarius* ipſorum dicitur.

Et quia ſimiles numquam à *proprio Ordinario*, utpote charactere Epiſcopali deſtituto, ordinantur, ideo verba illa, *vel Prælato* in formula præſcriptâ *Ordinandis à ſuo Ordinario* non ſunt addita; addi tamen debuiſſent, ſi Mendicantes concernerent, utpote qui ſæpiùs *à ſuo Ordinario* ordinantur.

§. 15.

Aſſertum Regulæ x. & Corollario inde deducto contrarium: *Epiſcopi non poſſunt à Regularibus exemptis exigere* REVERENTIAM *&* OBEDIENTIAM.

EX Regula x. conſequens eſſe oſtendi, Epiſcopos jure poſſe à Regularibus petere *reverentiam & debitam obedientiam*, ſive, ut agnoſcant ſe velle obedire Epiſcopis in illis ad quæ eorum ſe non extendit exemptio, vel

Digitized by Google

vel in quibus ſpecialiter exemptioni & privilegiis eſt derogatum.

Huic Corollario rurſus fortiter ſe opponit P. Jacobus contendens Epiſcopos citra juſtitiæ violationem talem *obedientiam* exigere non poſſe. "*Obedientia* enim, inquit, debetur „ratione juriſdictionis, & verſatur „in exequendis Superiorum juſſioni„bus, nec alio jure competit Epiſ„copis in ſubditos quàm quia ſunt „ſubditi, & Epiſcopo ſubſunt, ſicut „membra Capiti: illaque debetur in „retributionem adminiſtrationis ſive „regiminis. Cùm autem Epiſcopi „nullam habeant ſuperioritatem ad„miniſtrationem & directionem in „Regulares exemptos, nec ſint eo„rum Capita, nullum habent jus ex„igendi ab illis *obedientiam*". Ut nihil dicamus de majori præmiſſa hujus argumenti, falſiſſimum eſt quod in ſubſumpto aſſeritur, Epiſcopos *nullam habere juriſdictionem in Regulares exemptos*; nec eſſe eorum Capita: obtinet enim juriſdictionem in omnibus caſibus ad quos exemptio ipſorum ſe non extendit, ut in præcedentibus ſat fuit oſtenſum, & nemo

Conſult. II Reſol. 12. n. 264.

Cano-

Canoniſtarum dubitat; atque eatenus ipſorum *Capita* dicuntur; ut & Canonicorum non obſtante quacumque horum exemptione; qui & propterea *obedientiam* in Ordinatione aut admiſſione ad Confeſſiones audiendas aliaſve ſimiles functiones Hierarchicas ſuo Epiſcopo promittere non reformidant.

Ib.n.265. Sed quid magis exoticum & à jure alienum quàm quod ſubdit, nimirum " quod juriſdictio Epiſcopis ,,per Tridentinum & alias Pontifi-,,cias Conſtitutiones Apoſtolicas ,,poſteriores in certis caſibus con-,,ceſſas, tantum concedatur in par-,,ticularibus caſibus & præſertim tranſgreſſionum, & ideo non poteſt ,,afficere univerſitatem Religioſo-,,rum, ſed ſolos tranſgreſſores: nec ,,exiſtit in Epiſcopo niſi poſt tranſ-greſſionem, ante quam poſſet exigere ,,*obedientiam* ſi debita eſſet".

Quid enim in jure notius, quam juriſdictionem Epiſcoporum, per exemptionem quaſi violentè impeditam, reſtitui ac reintegrari hoc ipſo, quo per Concilium aut per Pontifices poteſtas Epiſcopis in certa materia

teria non obſtantibus privilegiis aut exemptionibus conceditur; vel quoad iſtam materiam exemptionibus derogatur; tuncque Epiſcopo liberum eſſe, vi ſuæ juriſdictionis ſibi competentis Decreta materiam illam concernentia edere, quibus Regulares (eorum exemptione jam ceſſante) debeant *obedire*, pœnaſque in non obedientes apponere & exequi.

Sed ulterius urget Pater Jacobus, "Sancta Sedes ſæpius Epiſcopis in„hibuit illam à Regularibus expoſ„cere, & nominatim Gregorius IX. „in Bulla *inducimur* An. 1240. tertia „in Bullario Rodriques: Ut *nullus ex „Prælatis Eccleſiarum, abſque mandato „Sedis Apoſtolicæ, à vobis* (Minoritis) „*dictam obedientiam manualem præſumat „exigere, diſtrictius inhibemus*". Quidquid ſit de hac ac ſimilibus incertis Bullis, quas ibidem ex aliquibus privilegiorum compendiariis refert Pater Jacobus, fateor fuiſſe jam pridem inhibitum Epiſcopis exigere *quamdam obedientiam* ſive fidelitatem, non tantum à Monachis, ſed & Clericis; nimirùm eam quæ *homagii*

 cujuſ-

Cap. fin. de R. I. cujuſdam præferebat imaginem. *Indignum eſt*, inquit Regula Juris, *& à Romanæ Eccleſiæ conſuetudine alienum, ut pro ſpiritualibus facere quis* HOMAGIUM *compellatur.*

Quin & ſimoniacum plerique credebant, ſimilem *obedientiam* ſive *fidelitatem* in Ordinum ſuſceptione Epiſcopo facere. Hinc S. Guilielmus Abbas Divionis maluit S. Ordinis ſuſceptionem differre, quam juxta conſuetudinem Epiſcopatûs Vercellenſis, *aſſertione* juris-jurandi ſervaturum *fidelitatem* Epiſcopo promittere: non quod exemptioni ſui Monaſterii timeret præjudicare (juriſdictioni enim Epiſcopi ſubjectum erat) *ſed quia ſalubriter non poterat perpendere, ut pro his, quæ ſolius Dei imperio* GRATIS *præſtari debeant, horum miniſtro alicujus firmandæ fidei aſſertionem ullo modo exhiberet.*

In vita apud Bollan. ad 1. Ian. cap. 3.

Hujuſmodi ergo fidelitatis juramenta aut promiſſiones jam pridem reprobavit Eccleſia; & ob periculum Simoniæ etiam Sancti quidam præſtare recuſarunt; ſed illa ab *obedientia debita*, quam hodie Epiſcopi requirunt, multum ſunt diſtincta.

Hæc

Hæc enim non exigit & poſtulat niſi ſubjectionem & obedientiam Canonicam in licitis & honeſtis; & in quibus ſecundùm Canones etiam ipſi exempti Epiſcopis ſubjiciuntur: illa verò homagii cujuſdam (quale Vaſallus præſtat Domino directo) ſpeciem præferentia, ad legem ſpectant mundanam, & mundanam potiùs quàm Canonicam ſubjectionem deſignant.

Fidelitatis igitur ſeu obedientiæ juramenta hujuſmodi per Epiſcopos Eccleſia exigi vetuit; & Sancti Viri præſtare renuerunt; at Canonicam obedientiam nec Eccleſia exigi vetuit, nec Sancti promittere recuſarunt; quin & recuſantes pro refractariis habendos cenſuerunt.

S. Fulbertum Carnotenſem Epiſcopum cuidam ſuo Coëpiſcopo de hac re ſcribentem audiamus: " Si ,,Abbas S. Benedicti de veſtro contemptu culpam ſuam recognoverit, ,,& *illam* deinceps *ſubjectionem promiſerit*, quæ vobis *Canonicè* debetur, ,,hortor & ſuadeo ut recipiatis: *Sacramenta* verò, & cætera *quæ ad mundanam legem* pertinent, propteramo- *Epiſt. 41.*

 rem

„rem Regis Miſſa faciatis: ut *Reli-*
„*gionem* magis quam *ſæcularem ambi-*
„*tionem* vos ſectari cognoſcat. At ſi
„ bbas in *tantam ſuperbiam intumuerit,*
„*ut ipſam quoque* SUBJECTIONEM CA-
„NONICAM *vobis derogare contendat,*
„SUPERBIÆ, *cui non parcit Deus, Dei*
„*Servus, quomodo parcat, neſcio.*

Hæc Sanctiſſimi Præſulis verba, utinam ſeriò expenderent Regulares, qui adeò protervè, non juramentum fidelitatis (quod Epiſcopi non requirunt) ſed reverentiam & *obedientiam debitam*, ſeu *Canonicam ſubjectionem* promittere renuunt: quoſque non pudet aſſerere, " Ordinarios „ſub *peccato mortali*, & obligatione „reſarciendi omnia damna inde ori„unda non poſſe à Superioribus Re„gularibus in præſentationibus ſuo„rum ſubditorum ad Confeſſiones „& Ordines exigere *obedientiam*; alio„qui horum præſentationes non ac„ceptaturi, neque eorum ſubditos ad „examen & multò minus ad Confeſ„ſiones, vel Ordines admiſſuri". Quæ profectò hominum temeritas! Principes populi ſummâ modeſtiâ ac religione ab obedientiæ cum *juramento fideli-*

P. Iacobus conſult. II. reſol. 12. n. 249.

fidelitatis exactione abſtinentes, & ſolam *Canonicam ſubjectionem* ſeu *obedientiam debitam* ſecundùm Canones poſtulantes *peccati mortalis* arguere.

EPILOGUS

SECVNDÆ PARTIS.

ANimus non fuit hoc Tractatu originem ac progreſſum exemptionum ſive Regularium ſive ſæcularium à juriſdictione Epiſcoporum examinare; ſed ſolum quaſdam Regulas à Canoniſtis communiter receptas, & à Pontificibus probatas proponere: quibus exemptiones illæ regi & concludi debent, ne aliàs in totalem Hierarchiæ Eccleſiaſticæ confuſionem, & Epiſcopalis regiminis & auctoritatis everſionem, contra intentionem Pontificum, extendantur; ut jam paucis oſtendimus; & jam pridem Eccleſiæ Prælati recognoverunt, & altè deplorarunt (multô minus hîc perſtringere animus fuit omnes exceſſus, quos videre eſt in libro ſæpe nominati P. Jacobi.)

"Fratrum & Coëpiſcoporum no-
„ſtrorum conqueſtione comperi-
„mus, quod Fratres Templi & Hoſ-
„pitalis & alii Religioſi, inquit Con-
„cilium Lateranenſe III., indulta
„ſibi ab Apoſtolica Sede *privilegia*
„*excedentes*, contra Epiſcopalem au-
„thoritatem multa præſumunt, quæ
„& ſcandalum faciunt, & grave fa-
„ciunt periculum animarum".

Cap. 3. *de privil.*

Similes Epiſcoporum querelas ob extenſionem & exceſſum privilegiorum recepit & probavit Concilium Lateranenſe ſub Innocentio III.

Cap. 12. *de exceſſ. Prælat.*

Querelas Epiſcoporum Provinciæ Remenſis circa An. 1287. (dum notabilis Belgii pars huic Provinciæ in ſpiritualibus ſuberat) de ſcandalis & animarum periculis intelligimus ex Epiſtola circulari à Concilio Provinciali ſcripta; in qua ſcribunt,
" gravem diſſenſionem inter ipſos
„Prælatos & Viros Religioſos Fra-
„tres Prædicatores & Minores ex-
„ortam fuiſſe, occaſione cujuſdam
„conceſſionis à Martino IV. ſuper
„Confeſſionibus audiendis & injun-
„gendis Pœnitentiis ſibi factæ:
„pro eo videlicet quod iidem Fra-
tres

Digitized by Google

„tres dicunt & aſſerunt, ſe intelligere „eo modo quod dilucidè obviant „juri communi, Conciliis & Con„ſtitutionibus Romanorum Ponti„ficum, & intentioni etiam conce„dentis: Ex quibus aſſertionibus „præſumptuoſis temerariiſque, quod „dolentes referimus, multa ſcandala „& animarum pericula in Clero & „populo ſunt exorta, cum periculo „ſubditorum noſtrorum, quorum „ſanguis in diſtricto examine de no„ſtris manibus requiretur: præſer„tim cum nos in ſuſcipiendo curam „ipſorum, noſtras obligaverimus „animas".

Ecce qui ſint Privilegiorum fructus, dum ſemel legitimè conſtituti limites contra dantis intentionem exceduntur?

Utque plura Miſſa faciamus, quid acerbas Prælatorum querelas adverſus Mendicantium Privilegia, illorumque ſtudia ad eorum revocationem in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. excitavit, niſi Privilegiatorum in utendis Privilegiis exceſſus? *Inſtantiſſimè*, inquit hiſtoria Concilii, ſeſſ. IX. *poſtularunt, ut Privile-* *Odor. Rayn ad an.* 1516

gia quæ MARE MAGNUM *dicuntur reducerentur ad jus commune: quia ipſi* FRATRES NIMIS CONFUNDUNT ORDINEM ET JURISDICTIONEM EPISCOPALEM.

" Et in Conſiſtorio ſecreto, pergit „ Hiſtoricus, deputati Prælati propo„ſuerunt, petentes propter nimias & „incredibiles licentias quibus utun„tur Fratres contra ſplendorem Epiſ„copalem & poteſtatem, omnes revo„cari debere, præſertim cum illis ab„utantur: & demonſtrarunt deputati „quomodo Fratres abutantur".

Nonne rursùs fuit nimia illa exemtionis & Privilegiorum extenſio; & ex illa profluens Eccleſiaſticæ Hierarchiæ, atque regiminis Epiſcopalis turbatio, quæ ſummas illas querelas Prælatorum in Synodo Tridentina adverſus exemptiones excitarunt? Nonne hæc movit Prælatos Germaniæ ut inter ſua poſtulata hunc reformationis articulum exhiberent: " Revocandas omnes exemptiones „contra jura communia paſſim con„ceſſas, Monaſteriaque omnia ſub „Epiſcopi poteſtate conſtituenda, „ſub cujus ſunt Diœceſi".

Sponda. ad An. 1563.

Denique quid omnia illa Decreta

à

à Patribus Tridentinis pro reſtituenda Epiſcoporum auctoritate edi poſtulavit, niſi auctoritatis illius, per nimiam Privilegiorum extenſionem, conculcatio?

Hanc confuſionem atque Eccleſiæ turbationem ex Privilegiis & exemptionibus, præſertim illorum qui Functionibus Hierarchicis obeundis ex ſuo inſtituto deſtinantur, facilè oriundam prævidens S. Franciſcus, *gratum ipſi non fuit*, ut Fratres ipſius ab *Epiſcopali obedientia ejuſmodi privilegiis ſe ſubſtraherent, ſed Fratris Eliæ*, inquit Baronius, *hominis non divino ſpiritu, ſed* CARNIS PRUDENTIA *nitentis, opus fuit*. Hinc illud S. Patris apophthegma: "Hoc meum & Fratrum meorum eſt privilegium, nullum habere privilegium ſuper terram, ſed omnibus obedire, & inferiores nos omnibus reputare". Item illud ſuæ ultimæ voluntatis elogium: *Præcipio Fratribus univerſis per obedientiam, quod ubicumque ſint, non audeant petere aliquam literam in Curia Romana.* *ad A. 676*

Quàm verum fuerit Sanctiſſimi Patris augurium refert, & Eccleſiam ſuper eo plangentem inducit ejus fide-

Digitized by Google

fidelis filius P. Alvarus Pelagius. Poſtquam Fratres Minores "non „curantes ſervare voluntatem Patris, „inquit, quam in teſtamento ſuo „Fratribus notificaverat, & ſervare „mandaverat: & ſic fractores teſta-„menti, & indigni hæreditate per-„fectionis Evangelicæ, quæ maximè „in paupertate, & humilitate & cha-„ritate conſiſtit, à Sede Apoſtolica „declarationes & privilegia plurima „impetrarunt: per quæ à S. Pauper-„tate & humilitate quaſi omnimodè „receſſerunt. Nam eorum privilegia, „per quæ nemini ſubſunt, niſi Sedi „Apoſtolicæ, eos in ſuperbiam erex-„erunt, & in *contumaciam contra omnes* „*Prælatos*.... contra quos S. Bernar-„dus: Quanti uſque hodie fœda ſe-„quuntur infeliciaque veſtigia? „Imo quàm pauci evadunt, quibus „libido dominandi non dominetur? „Quæ ſequimini miſeri? Nonne „iſte eſt mons in quem aſcendit An-„gelus & factus eſt Diabolus? Ma-„ximè Fratres Minores, qui magis „humiles eſſe debent, quam homines „de Mundo, per Regulam & pro-„feſſionem & Vocationem ſuam omni-

Lib. 2. *de planctu Eccleſ. cap.* 66.

,,omnibus ſubeſſe debent, maximè ,,DD. Epiſcopis & aliis Prælatis ,,& ordinariis locorum Sacerdotibus: ,,& eis honorem & reverentiam ex- ,,hibere: ſicut ipſe Pater in Regula ,,& in teſtamento mandavit....... ,,Eorum privilegia faciunt eos con- ,,tendere tota die ... Faciunt etiam ,,eos *contemnere Prælatos Eccleſiæ*: & ,,occaſione privilegiorum magis ſunt ,,inſolentes & magis delinquunt''.

Similiter nonnulli Romani Pontifices perpendentes, quàm difficulter privilegia & exemptiones intra legitimos limites contineantur, præcipuè cum exempti unà functionibus Hierarchicis impenduntur, reſolverant potius omnia privilegia revocare, privilegiatoſque ad jus commune reducere, quàm periculo turbationis, ex privilegiorum irregulari extenſione profluentis, Eccleſiam exponere. Et quidem Calixtum III. *An.* 1471. litteras concepiſſe, " quibus Mendi- *n.* 69. ,,cantium familiæ ad jus commune ,,redigendæ erant", refert Odericus Raynaldus: ſed ſanè memorandum quod ſubjicit: quas cùm Paulus II. promulgare meditaretur " Medican-

tium

„tium Ordinum Magiſtri, in eam „prorupere temeritatem, ut *provoca-„tionis ad Concilium Generale formulam* „ediderint".

Utque concludam, quid eſt quod noſtris etiam temporibus, tantas excitat Prælatorum querelas adverſus tum Canonicorum tum Regularium exemptiones, niſi indebita earum, ad materias non exemptas, extenſio? Quid aliud noſtri ſæculi Sanctiſſimum Præſulem Franciſcum Saleſium movit ad quemdam ſuum Confratrem
Lib. 1. *epiſt.* 30. ſcribere: "In hoc maximam eſſe Dei "gloriam, quod Ordo Epiſcopalis "agnoſcatur qualis eſt: quodque „MUSCUS *ille exemptionum* ab Eccleſiæ „arbore ſit avulſus, *in quâ tantum mali* "*fecit:* ſicut benè obſervavit S. Trid. "Concilium.

Concludamus igitur, magnopere Eccleſiæ intereſſe, ut regulæ & limites exemptionum figantur; atque ſedulò obſerventur: omneſque ſive Sæculares ſive Regulares debere eſſe ſolicitos, ut magna cum circumſpectione ac ſobrietate; imo timore ac tremore Religioſo privilegiis ſi quæ legitimè obtinuerunt utantur; ne

Digitized by Google

ne fortè ea nimium extendendo, Hierarchiam Eccleſiaſticam confundentes, aut Epiſcopale regiminem impedientes, ſchiſmatis ac diviſionis auctores coram Deo habeantur; aut perditionis animarum, cujus impediendo Epiſcopos fortè ſunt cauſa, rei conſtituantur: ſemper memoriâ retinentes illud, quod de Epiſcopis in perſona Apoſtolorum dixit Chriſtus *qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit.* Quod benè intellexit fidelis Evangelii Interpres D. Paulus quando de præceptis ſuis pronuntiare non dubitavit: *Itaq; qui hæc ſpernit, non hominem ſpernit, ſed Deum.* 1. *Theſſ.* 4. *v.* 8.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

COR-

Digitized by Google

CORRIGENDA.

Pag. 17. lin. 2. *prima* lege *ſequens*.
P. 21. lin. 12. *pretii* lege *motivi*.
P. 66. lin. 5. *Epiſci* lege *Epiſcopi*.
P. 70. lin. 17. *evincer* lege *evincet*.
P. 82. in marg. *Harg*. lege *Karg*.
P. 93. in marg. *ſtaſtum* lege *Fratrum*.
P. 95. lin. 14. *Capiti* lege *Capite*.
P. 89. lin. 8. *cap*. 2. lege *cap*. 21.
Ibid. lin. 14. *in his ſemper* lege *in his ſalva ſemper*.
P. 117. lin. 6. *ſtatus* lege *ſtatum*.
P. 158. lin. 27. *verè* lege *verò*.
P. 160. lin. 5. *non admittentur*, lege *admittentur*..
P. 162. lin. 29. *cito manus imponant* lege *manus imponant*.
P. 174. lin. 2. *impoſitum* lege *impoſterum*.

Digitized by Google

APPROBATIO.

NEmo poteſt non approbare ſcripta eorum, qui omnia ſua aſſerta ad Com*munes univerſalis Eccleſiæ Canones velut ad incudem formant; & ad eos revocant quæ minùs dicta putant. Ejuſmodi eſt ſcriptum Clariſſ.* D. VAN ESPEN J. U. D. *quod* Repagulum Canonicum *cenſet, & ego luce publica dignum, hac* 23. *Aug.* 1688.

B. PASMANS S. T. D.
& Lib. Cenſor.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Google